

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระจายตัวของอุตสาหกรรมในชุมชนเมืองกรุงเทพมหานคร

ในการศึกษาอุตสาหกรรมในชุมชนเมืองกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วยชุมชนเมือง 2 แห่ง คือ เทศบาลตำบลกรุงเทพมหานคร และสหภาพนิคมอุตสาหกรรม ได้ทำการวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบ ข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรมในชุมชนเมืองกับโรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอกรุงเทพมหานคร ดังนี้

4.1 จำนวนโรงงาน เงินทุนจดทะเบียน และคนงาน

อำเภอกรุงเทพมหานครมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมรวมทั้งสิ้น 443 โรงงาน จำนวนเงินทุนจดทะเบียนประมาณ 5,475 ล้านบาท และจำนวนคนงาน 32,340 คน โรงงานจำนวนมากตั้งอยู่ในเขตตำบลอ้อมน้อย คือ มีจำนวน 255 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 57.56 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด ตำบลท่าไม้มีจำนวนโรงงานมากเป็นลำดับที่สอง เท่ากับ 73 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.48 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด ตำบลที่มีจำนวนโรงงานน้อยได้แก่ ตำบลแคราย ตำบลบางขวาง และตำบลที่ไม่มีโรงงานอยู่เลยคือ ตำบลหนองนกไข่ รายละเอียดจำนวนโรงงาน เงินทุนจดทะเบียน คนงาน และที่ตั้งโรงงานในแต่ละตำบล ดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 4.1)

ตำบลอ้อมน้อย (สหภาพนิคมอุตสาหกรรม) เป็นตำบลที่มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุด เท่ากับ 255 โรงงาน จำนวนเงินทุนจดทะเบียนของโรงงานเหล่านี้รวมกันทั้งสิ้นประมาณ 3,992 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 72.91 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนทั้งหมดในอำเภอ และมีจำนวนคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมรวมกันทั้งสิ้น 23,807 คน โรงงานอุตสาหกรรมโดยมากตั้งอยู่ริมถนนเพชรเกษมและถนนเศรษฐกิจ 1 ตลอดแนวถนนสองสายนี้ทั้งสองฟาก บางส่วนตั้งอยู่ริมถนน

พุทธมณฑลสาย 4 และถนนพุทธมณฑลสาย 5 ถัดจากแนวถนนสายสำคัญเหล่านี้เข้าไปตามซอยจะมีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่ ได้แก่ ซอยหลังค่านั่งศรีสำราญ ซอยอรุณภักดิ์ ซอยคารามิตร ซอยข้างโรงงานไทยการ์เมนต์ ถนนเพชรเกษม, ซอยนวลทอง ซอยสุขาภิบาล 1 ซอยวิรุฬหาราชบุรี ถนนเศรษฐกิจ 1

ตำบลท่าไม้ มีจำนวนโรงงาน 73 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.48 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมดในอำเภอฯ จำนวนเงินทุนจดทะเบียนทั้งสิ้นประมาณ 686 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 12.53 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานทั้งหมดในอำเภอฯ และจำนวนคนงานทั้งสิ้น 4,099 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.67 ของจำนวนคนงานในโรงงานทั้งหมดในอำเภอฯ โรงงานส่วนใหญ่ตั้งอยู่ริมถนนเศรษฐกิจ 1 เป็นพื้นที่ต่อเนื่องกับเขตตำบลอ้อมน้อย (สุขาภิบาลอ้อมน้อย) และตามถนนซอยที่แยกจากถนนเศรษฐกิจ 1 ได้แก่ ซอย วปอ.11พิเศษ ซอยวัดนางสาว

ตำบลสวนหลวง มีจำนวนโรงงาน 41 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.20 ของจำนวนโรงงานทั้งหมดในอำเภอฯ เงินทุนจดทะเบียนทั้งสิ้นประมาณ 420 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 7.67 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานทั้งหมดในอำเภอฯ และจำนวนคนงานทั้งสิ้น 2,224 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.88 ของจำนวนคนงานในโรงงานทั้งหมดในอำเภอฯ โรงงานเหล่านี้ตั้งอยู่บริเวณต่อเนื่องจากตำบลอ้อมน้อย (สุขาภิบาลอ้อมน้อย) ตามถนนเศรษฐกิจ 1 และถนนสุขาภิบาล 3 ซึ่งแยกจากถนนเพชรเกษมฝั่งทิศใต้เข้าจนถึงถนนเลียบคลองภาษีเจริญไปสู่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานครได้อีกทางหนึ่ง

ตำบลคลองมะเดื่อ มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 29 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.55 ของจำนวนโรงงานทั้งหมดในอำเภอฯ เงินทุนจดทะเบียนทั้งสิ้นประมาณ 287 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 5.24 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานทั้งหมดในอำเภอฯ และจำนวนคนงานทั้งสิ้น 1,520 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 4.70 ของจำนวนคนงานในโรงงานทั้งหมดในอำเภอฯ จากบริเวณพื้นที่ต่อเนื่องตามแนวถนนเศรษฐกิจ 1 เช่นเดียวกับตำบลท่าไม้ และตำบลสวนหลวง มีโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ของตำบลคลองมะเดื่อตั้งอยู่ตามถนนสายนี้ แต่จะมีจำนวนไม่มากเช่นเดียวกับตำบลท่าไม้และตำบลสวนหลวง

ตำบลลาดกระทุ่มแบน (เทศบาลตำบลลาดกระทุ่มแบน) มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 29 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.55 ของจำนวนโรงงานทั้งหมดในอำเภอฯ จำนวนเงินทุนจดทะเบียนทั้งสิ้น ประมาณ 49 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.89 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานทั้งหมดใน อำเภอฯ และจำนวนคนงานทั้งสิ้น 316 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 0.98 ของจำนวนคนงานใน โรงงานทั้งหมดในอำเภอฯ จากสภาพที่พบเห็นส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมจดทะเบียนที่ตั้ง อยู่ในลักษณะอาคารพาณิชย์ริมถนนสุขุมวิท มีโรงงานอุตสาหกรรมที่ประกอบการในลักษณะอาคาร โรงงานไม้กั้นแห้ง หรืออาจจะเป็นโรงสีข้าวบริเวณริมฝั่งแม่น้ำท่าจีนบริเวณปากคลองภาษีเจริญ เท่านั้นเอง

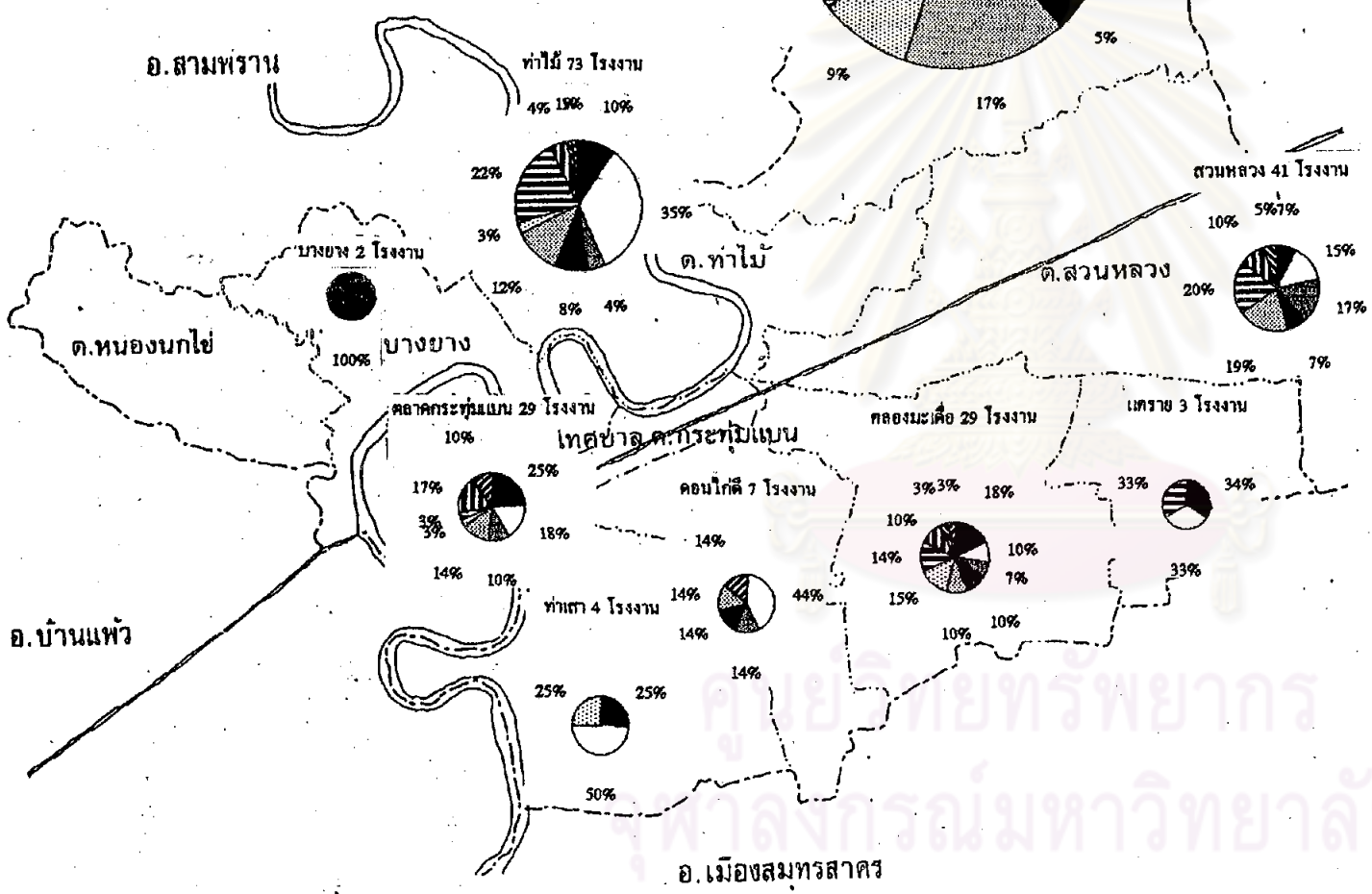
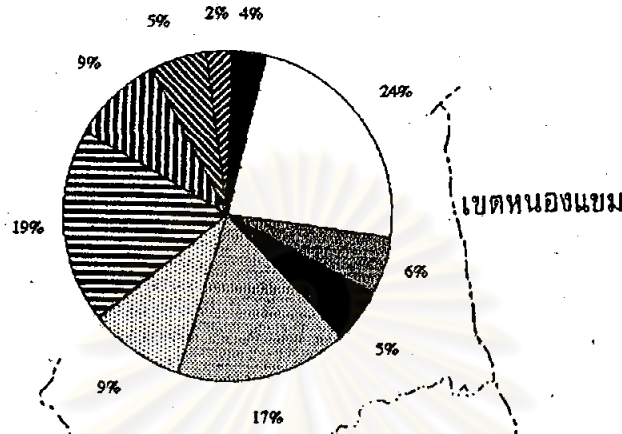
สำหรับตำบลอื่น ๆ มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมไม่มากนัก ได้แก่ ตำบลดอนไก่ดี ตำบล ท่าเสา ตำบลแคราย และตำบลบางยาง มีจำนวนโรงงานเท่ากับ 7, 4, 3 และ 2 โรงงาน ตามลำดับ โดยมีจำนวนเงินทุนจดทะเบียนรวมกันทั้งสิ้นประมาณ 41 ล้านบาท และมีจำนวนคน งานรวมกันทั้งสิ้น 374 คน

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนโรงงาน เงินทุนจดทะเบียน คนงาน รายตำบล พ.ศ.2532

ตำบล	โรงงาน		เงินทุน (ล้านบาท)		คนงาน	
อ้อมน้อย	255	57.56%	3,992	72.91%	23,807	73.61%
ท่าไม้	73	16.48%	686	12.53%	4,099	12.67%
สวนหลวง	41	9.26%	420	7.67%	2,224	6.88%
คลองมะเดื่อ	29	6.55%	287	5.24%	1,520	4.70%
ลาดกระทุ่มแบน	29	6.55%	49	0.89%	316	0.98%
ดอนไก่ดี	7	1.58%	21	0.38%	203	0.63%
ท่าเสา	4	0.90%	16	0.29%	115	0.36%
แคราย	3	0.68%	2	0.04%	44	0.14%
บางยาง	2	0.45%	2	0.04%	12	0.04%
หนองนกไข่	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%
รวม	443	100.00%	5,475	100.00%	32,340	100.00%

ที่มา : ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร. พ.ศ.2532

ข้อมูลย่อย 255 โรงงาน

- อาหาร
- สิ่งทอ
- ▨ ใช้กระดาษ
- เคมี
- ▨ ยาง, พลาสติก
- ▨ อโลหะ
- ▨ โลหะ
- ▨ เครื่องยนต์
- ▨ ไฟฟ้า
- ▨ อื่น ๆ

แผนที่: 4.1

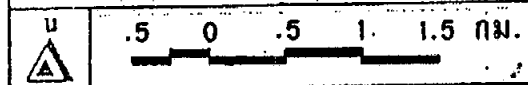
การกระจายตัวโรงงานอุตสาหกรรม

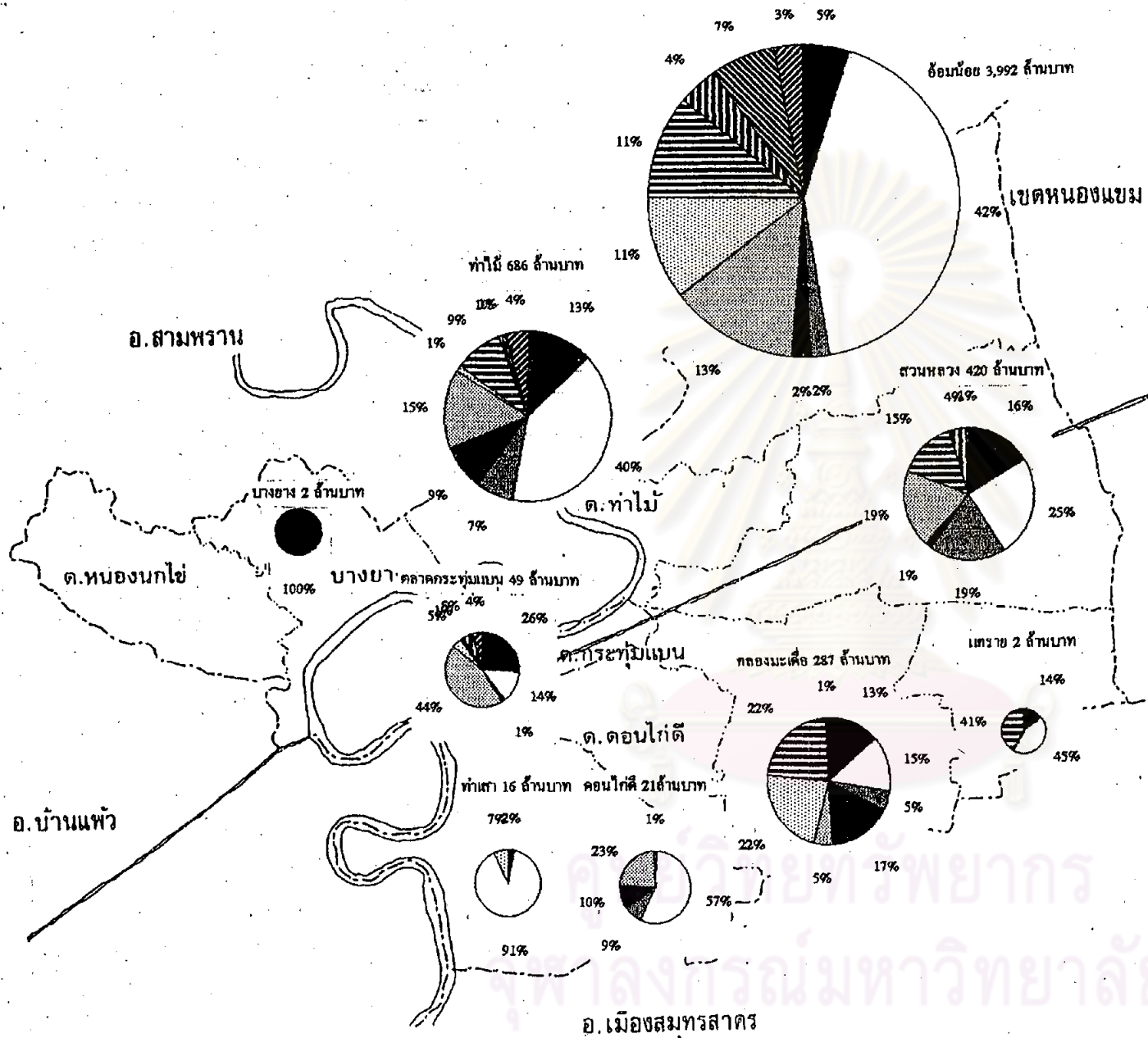
แสดง: จำนวนตามประเภทอุตสาหกรรม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระจายตัวของอุตสาหกรรม
ในชุมชนเมืองกรุงเทพมหานคร จ.สมุทรสาคร

ที่มา:

129

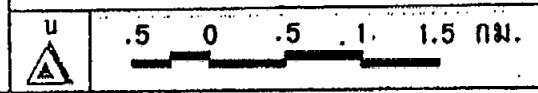

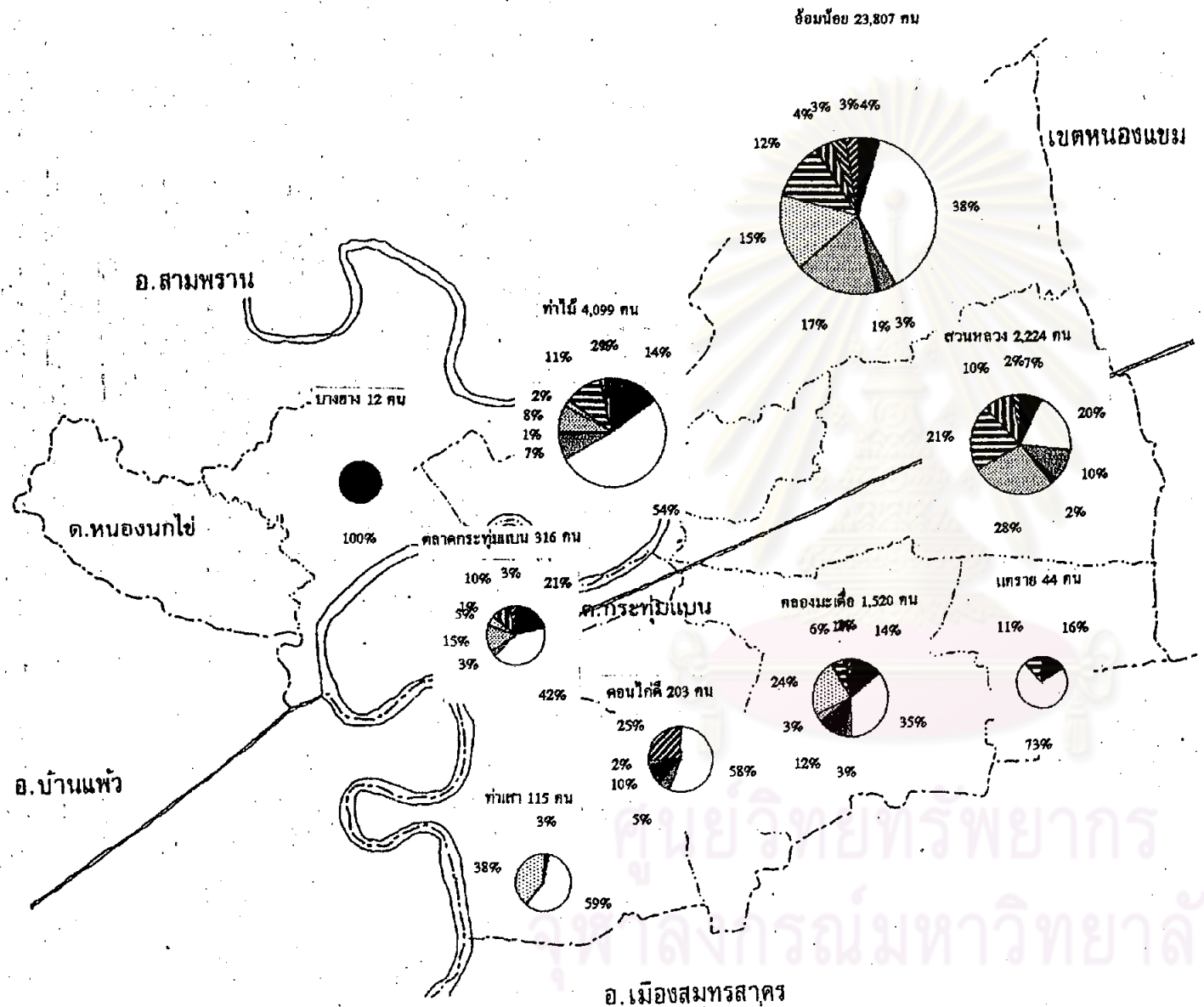
- เกษตร
- สิ่งทอ
- ไม้กระดาน
- เคมี
- ยางพาดิบ
- อโหะ
- โลหะ
- เครื่องชนด
- ไฟฟ้า
- อื่นๆ

แผนที่: การกระจายตัวของเงินทุนจดทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรม
 แกะดง: จำนวนทุนประเภทอุตสาหกรรม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระจายตัวของอุตสาหกรรม
 ในชุมชนเมืองท่าเรือสมุทรสาคร จ.สมุทรสาคร

ที่มา: 130

- อาหาร
- สิ่งทอ
- ▨ ไม้กระดาน
- เตมี
- ▨ ขาง, พลาสติก
- ▨ อโลหะ
- ▨ โลหะ
- ▨ เครื่องยนต์
- ▨ ไฟฟ้า
- ▨ อื่นๆ

แผนที่: การกระจายตัวของแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม

แสดง: จำนวนตามประเภทอุตสาหกรรม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระจายตัวของอุตสาหกรรม
ในชุมชนเมืองกระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร

ที่มา: 131

0 .5 1 1.5 กม.

4.2 ขนาดโรงงานอุตสาหกรรม

การจำแนกขนาดโรงงานอุตสาหกรรมอาศัยเกณฑ์จำนวนคนงานของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่

อุตสาหกรรมขนาดครอบครัว (Home Industry) มีจำนวนคนงานไม่เกิน 10 คน

อุตสาหกรรมขนาดเล็ก (Small-scale Industry) มีจำนวนคนงานตั้งแต่ 11- 50

คน

อุตสาหกรรมขนาดกลาง (Medium-scale Industry) มีจำนวนคนงานตั้งแต่ 50 -

500 คน

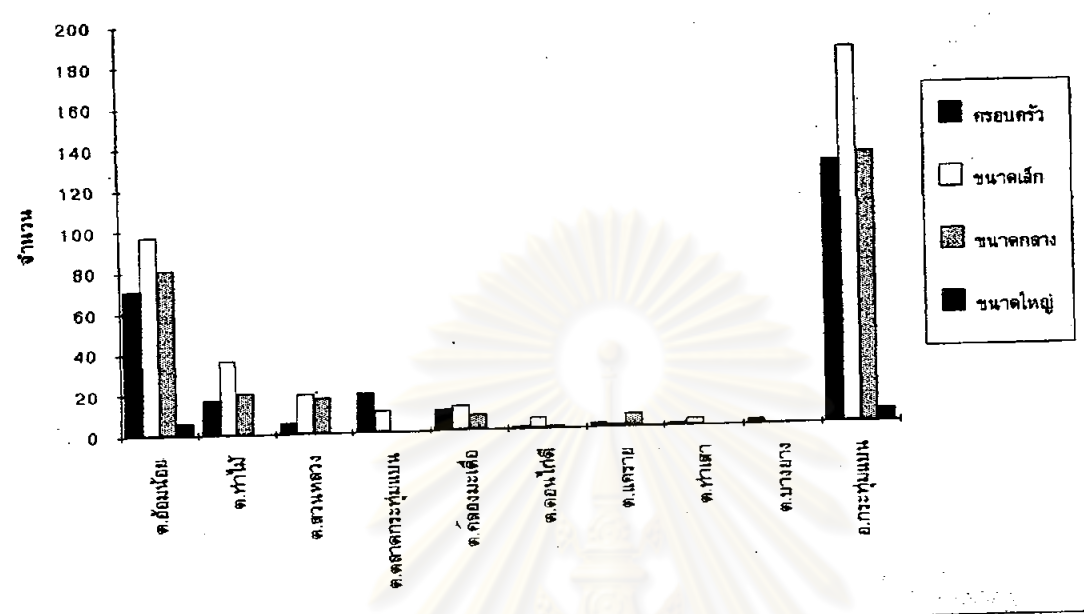
อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ (Large-scale Industry) มีจำนวนคนงานมากกว่า 500

คนขึ้นไป

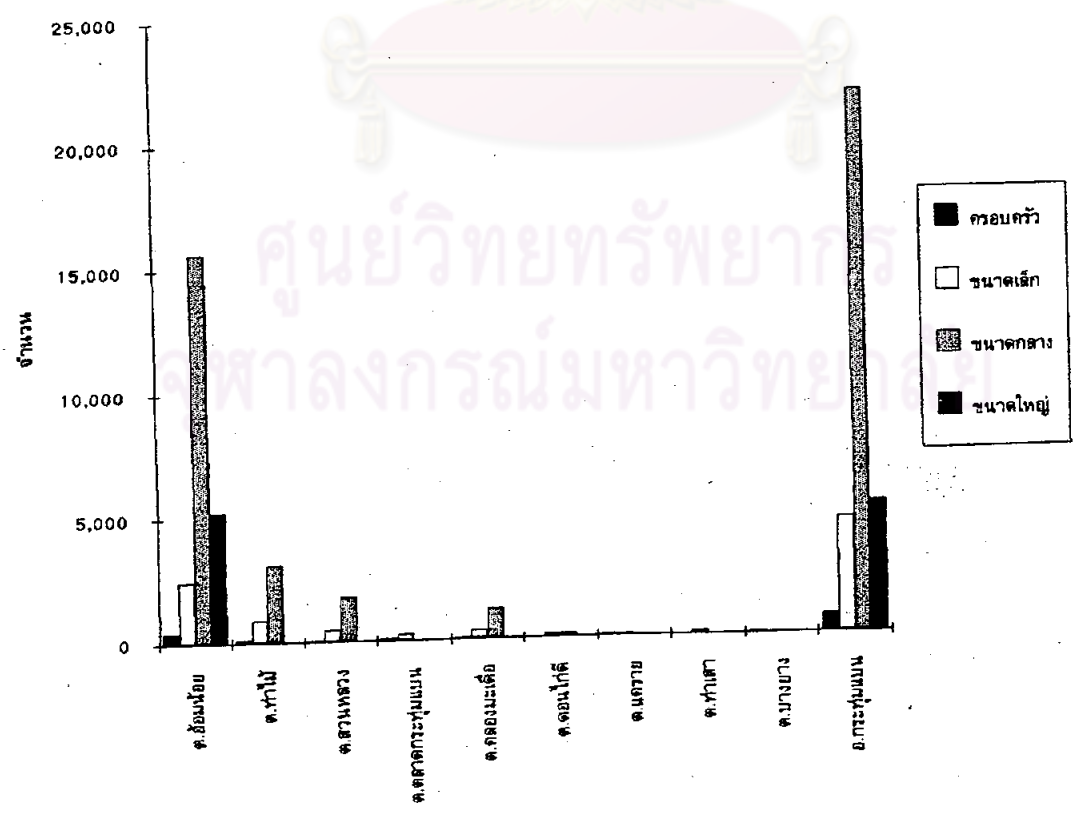
จากตารางที่ 4.2 เมื่อพิจารณาจำนวนโรงงานตามขนาดโรงงานอุตสาหกรรมของอำเภอ กระทุ่มแบน ส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีอยู่ทั้งสิ้น 183 โรงงาน หรือประมาณร้อยละ 41 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวและโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางมีจำนวนใกล้เคียงกัน มีจำนวนเท่ากับ 128 และ 126 โรงงาน หรือประมาณร้อยละ 29 และร้อยละ 28 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด ตามลำดับ ส่วนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ มีเพียง 6 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.4 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด

โรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวกระจายอยู่ในพื้นที่ตำบลอ้อมน้อยมากที่สุด เท่ากับ 71 โรงงานหรือคิดเป็นร้อยละ 55.47 ของจำนวนโรงงานขนาดครอบครัวทั้งหมด ตำบลที่มีโรงงานขนาดครอบครัวมากเป็นลำดับที่สองคือ ตำบลตลาดกระทุ่มแบนมีจำนวนทั้งสิ้น 19 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 14.84 ของจำนวนโรงงานขนาดครอบครัวทั้งหมด ในลำดับรองลงมา ได้แก่ ตำบลท่าไม้ มีจำนวน 17 โรงงาน (ร้อยละ 13.28) ตำบลคลองมะเดื่อ มีจำนวน 10 โรงงาน (ร้อยละ 7.81) ตำบลสวนหลวง มีจำนวน 5 โรงงาน (ร้อยละ 3.91) และตำบลอื่น ๆ อีก มีจำนวนรวมกันทั้งสิ้น 6 โรงงานคือ ในตำบลดอนไก่ดี ตำบลท่าเสา ตำบลแคราย และตำบลบางขวาง

แผนภูมิ 4.1 แสดงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมแยกรายตำบลในเขตอำเภอกระทุ่มแบน

แผนภูมิ 4.2 แสดงจำนวนแรงงานแยกรายตำบลในเขตอำเภอกระทุ่มแบน

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนโรงงาน เงินทุนจดทะเบียน คนงาน รายค่าบล จำนวนตามขนาดโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ.2532

ตำบล	โรงงาน					เงินทุน (ล้านบาท)					คนงาน				
	ครอบครัว	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	ครอบครัว	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	ครอบครัว	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
อ้อมน้อย	71	97	81	6	255	169	758	2,430	635	3,992	432	2,471	15,653	5,251	23,807
ท่าไม้	17	36	20	0	73	36	209	441	0	686	101	898	3,100	0	4,099
สวนหลวง	5	19	17	0	41	9	111	300	0	420	20	449	1,755	0	2,224
คลองมะเดื่อ	10	12	7	0	29	11	111	165	0	287	40	306	1,174	0	1,520
ตลาดกระทุ่มแบน	19	10	0	0	29	23	26	0	0	49	90	226	0	0	316
ดอนไก่ดี	1	5	1	0	7	1	13	7	0	21	5	106	92	0	203
ท่าเสา	1	3	0	0	4	0	16	0	0	16	3	112	0	0	115
แคราย	2	1	0	0	3	1	1	0	0	2	12	32	0	0	44
บางยาง	2	0	0	0	2	2	0	0	0	2	12	0	0	0	12
หนองนกไข่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	128	183	126	6	443	252	1,245	3,343	635	5,475	715	4,600	21,774	5,251	32,340

ที่มา : ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร พ.ศ.2532

ตารางที่ 4.3 แสดงสัดส่วนจำนวนโรงงาน เงินทุนจดทะเบียน คนงาน รายค่าบล จำนวนตามขนาดโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ.2532

ตำบล	โรงงาน					เงินทุน					คนงาน				
	ครอบครัว	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	ครอบครัว	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	ครอบครัว	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
อ้อมน้อย	27.84%	38.04%	31.76%	2.35%	100.00%	4.23%	18.99%	60.87%	15.91%	100.00%	1.81%	10.38%	65.75%	22.06%	100.00%
	55.47%	53.01%	64.29%	100.00%	57.56%	67.06%	60.88%	72.69%	100.00%	72.91%	60.42%	53.72%	71.89%	100.00%	73.61%
ท่าไม้	23.29%	49.32%	27.40%	0.00%	100.00%	5.25%	30.47%	64.29%	0.00%	100.00%	2.46%	21.91%	75.63%	0.00%	100.00%
	13.28%	19.67%	15.87%	0.00%	16.48%	14.29%	16.79%	13.19%	0.00%	12.53%	14.13%	19.52%	14.24%	0.00%	12.67%
สวนหลวง	12.20%	46.34%	41.46%	0.00%	100.00%	2.14%	26.43%	71.43%	0.00%	100.00%	0.90%	20.19%	78.91%	0.00%	100.00%
	3.91%	10.38%	13.49%	0.00%	9.26%	9.57%	8.92%	8.97%	0.00%	7.67%	2.80%	9.76%	8.06%	0.00%	6.88%
คลองมะเดื่อ	34.48%	41.38%	24.14%	0.00%	100.00%	3.83%	38.68%	57.49%	0.00%	100.00%	2.63%	20.13%	77.24%	0.00%	100.00%
	7.81%	6.56%	5.56%	0.00%	6.55%	4.37%	8.92%	4.94%	0.00%	5.24%	5.59%	6.65%	5.39%	0.00%	4.70%
ตลาดกระทุ่มแบน	65.52%	34.48%	0.00%	0.00%	100.00%	46.94%	53.06%	0.00%	0.00%	100.00%	28.48%	71.52%	0.00%	0.00%	100.00%
	14.84%	5.46%	0.00%	0.00%	6.55%	9.13%	2.09%	0.00%	0.00%	0.89%	12.59%	4.91%	0.00%	0.00%	0.98%
ดอนไก่ดี	14.29%	71.43%	14.29%	0.00%	100.00%	4.76%	61.90%	33.33%	0.00%	100.00%	2.46%	52.22%	45.32%	0.00%	100.00%
	0.78%	2.73%	0.79%	0.00%	1.58%	0.40%	1.04%	0.21%	0.00%	0.38%	0.70%	2.30%	0.42%	0.00%	0.63%
ท่าเสา	25.00%	75.00%	0.00%	0.00%	100.00%	0.00%	100.00%	0.00%	0.00%	100.00%	2.61%	97.39%	0.00%	0.00%	100.00%
	0.78%	1.64%	0.00%	0.00%	0.90%	0.00%	1.29%	0.00%	0.00%	0.29%	0.42%	2.43%	0.00%	0.00%	0.36%
แคราย	66.67%	33.33%	0.00%	0.00%	100.00%	50.00%	50.00%	0.00%	0.00%	100.00%	27.27%	72.73%	0.00%	0.00%	100.00%
	1.56%	0.55%	0.00%	0.00%	0.68%	0.40%	0.08%	0.00%	0.00%	0.04%	1.68%	0.70%	0.00%	0.00%	0.14%
บางยาง	100.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%	100.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%	100.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%
	1.56%	0.00%	0.00%	0.00%	0.45%	0.79%	0.00%	0.00%	0.00%	0.04%	1.68%	0.00%	0.00%	0.00%	0.04%
หนองนกไข่	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
รวม	28.89%	41.31%	28.44%	1.35%	100.00%	4.60%	22.74%	61.06%	11.60%	100.00%	2.21%	14.22%	67.33%	16.24%	100.00%
	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

ที่มา : ตารางที่ 4.2

โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กกระจายอยู่ในพื้นที่ตำบลอ้อมน้อยมากที่สุดเช่นเดียวกัน มีจำนวนโรงงานขนาดเล็กทั้งสิ้น 97 โรงงานหรือคิดเป็นร้อยละ 53.01 ของจำนวนโรงงานขนาดเล็กทั้งหมด ตำบลท่าไม้มีจำนวนโรงงานขนาดเล็กมากเป็นลำดับที่สอง เท่ากับ 36 โรงงานหรือคิดเป็นร้อยละ 19.67 ของจำนวนโรงงานขนาดเล็กทั้งหมด ตำบลที่มีจำนวนโรงงานขนาดเล็กมากเป็นลำดับรองลงมาได้แก่ ตำบลสวนหลวง มีจำนวน 19 โรงงาน (ร้อยละ 10.38) ตำบลคลองมะเดื่อ มีจำนวน 12 โรงงาน (ร้อยละ 6.56) ตำบลตลาดกระทุ่มแบน 10 โรงงาน (ร้อยละ 5.46) นอกจากนั้นอยู่ในพื้นที่ตำบลอื่น ๆ อีก 9 โรงงาน คือ ตำบลคอนไก่อี ตำบลท่าเสา และตำบลแคราย

โรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางกระจายอยู่ในพื้นที่ตำบลอ้อมน้อยเป็นจำนวนมากเท่ากับ 81 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 64.29 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางทั้งหมด สำหรับตำบลอื่น ๆ ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางตั้งอยู่ ได้แก่ ตำบลท่าไม้ มีจำนวน 20 โรงงาน (ร้อยละ 15.87) ตำบลสวนหลวง มีจำนวน 17 โรงงาน (ร้อยละ 13.49) ตำบลคลองมะเดื่อ มีจำนวน 7 โรงงาน (ร้อยละ 5.56) และตำบลคอนไก่อี มีจำนวน 1 โรงงาน (ร้อยละ 0.79)

สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ซึ่งมีอยู่ทั้งสิ้น 6 โรงงาน ตั้งอยู่ในตำบลอ้อมน้อยเท่านั้น

จำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรมของอุตสาหกรรมขนาดกลาง มีเป็นจำนวนมากที่สุด ประมาณ 3,343 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 61 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นอัตราเฉลี่ยจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางเท่ากับ 26.5 ล้านบาท สำหรับเงินทุนจดทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีจำนวนทั้งสิ้น 1,245 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 23 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานทั้งหมด คิดเป็นอัตราเฉลี่ยจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กเท่ากับ 6.8 ล้านบาท โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มีจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานประมาณ 635 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 12 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นอัตราเฉลี่ยจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เท่ากับ 105.8 ล้านบาท และโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัว

มีจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานทั้งสิ้นประมาณ 252 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 4.6 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นอัตราเฉลี่ยจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวเท่ากับ 2.0 ล้านบาท

ตามจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมจำแนกตามขนาดโรงงานอุตสาหกรรมมีการกระจายอยู่ในพื้นที่ตำบลอ้อมน้อยเป็นส่วนใหญ่ จึงมีปริมาณเงินทุนจดทะเบียนของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัว ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนทั้งหมดในแต่ละขนาดโรงงาน สำหรับตำบลอื่น ๆ ในลำดับรองลงมาที่มีปริมาณเงินทุนจดทะเบียนเป็นสัดส่วนมากตามลำดับในแต่ละขนาดโรงงาน คือ โรงงานขนาดครอบครัว ได้แก่ ตำบลท่าไม้ ตำบลตลาดกระทุ่มแบน ตำบลคลองมะเดื่อ และตำบลสวนหลวง โรงงานขนาดเล็กและโรงงานขนาดกลาง ได้แก่ ตำบลท่าไม้ ตำบลสวนหลวง ตำบลคลองมะเดื่อ และตำบลตลาดกระทุ่มแบน

จำนวนคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่จำแนกตามขนาดโรงงานอุตสาหกรรม ปรากฏว่าโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางมีคนงานเป็นจำนวนมาก เท่ากับ 21,774 คน หรือประมาณร้อยละ 67 ของจำนวนคนงานในโรงงานทั้งหมด ซึ่งคิดโดยเฉลี่ยโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางจะให้คนงานประมาณ 173 คนต่อหนึ่งโรงงาน สำหรับจำนวนคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มีคนงานทั้งสิ้น 5,251 คน หรือประมาณร้อยละ 16 ของจำนวนคนงานในโรงงานทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นอัตราเฉลี่ยจำนวนคนงาน 875 คนต่อหนึ่งโรงงาน โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กมีจำนวนคนงานทั้งสิ้น 4,600 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 14 ของจำนวนคนงานในโรงงานทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นอัตราเฉลี่ยจำนวนคนงาน 25 คนต่อหนึ่งโรงงาน และโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัว มีจำนวนคนงานทั้งสิ้น 715 คน หรือประมาณร้อยละ 2 ของจำนวนคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด คิดเป็นอัตราเฉลี่ยจำนวนคนงาน 6 คนต่อหนึ่งโรงงาน

สัดส่วนจำนวนคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมแต่ละขนาด มีการกระจายอยู่ในตำบลอ้อมน้อยมากที่สุดในทุกขนาดโรงงานตามจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม และมีสัดส่วนการกระจายคนงานตามขนาดโรงงานในพื้นที่ตำบลต่าง ๆ เช่นเดียวกับการกระจายปริมาณเงินทุนจดทะเบียน

4.3 ประเภทอุตสาหกรรม

จากบัญชีท้ายกฎกระทรวงฉบับที่ 1 (พ.ศ.2512) ออกตามความใน พ.ร.บ.โรงงาน พ.ศ.2512 ได้แยกประเภทอุตสาหกรรมออกเป็น 99 ประเภท ซึ่งปรากฏในทะเบียนโรงงาน อุตสาหกรรม จากทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรมของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร ใน การศึกษา¹จึงพิจารณากำหนดกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีความคล้ายคลึงกันของวัตถุดิบ กระบวนการผลิต และชนิดของผลิตภัณฑ์ จำแนกเป็น 10 ประเภท* ได้แก่

1. อุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม และแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร
2. อุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ
3. อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์กระดาษ

---

* การจำแนกประเภทอุตสาหกรรมมีรายงานที่ได้ทำการจำแนกไว้แตกต่างกัน ตัวอย่าง หนึ่งจากรายงานการศึกษา "National Urban Development Policy Framework" ได้ จำแนกจากรหัสมาตรฐานอุตสาหกรรม(3 หลัก)ออกเป็น 8 ประเภทคือ 1.Food Processing (311-312 Food, 313 Beverage, 314 Tobacco) 2.Light Industry, Textile (321 Textile, 322 Wearing Apparel, 323-324 Leather&footwear) 3.Sawmill&Wood (331 Wood&cork, 332 Furniture&fixture) 4.Paper&Printing(341 Paper&paper products, 342 Printing, pubrishing) 5.Chemical&Related (355-356 Rubber, plastic products, 351-352 Chemical products, 353-354 Petroluem products) 6.Nonmetal (361, -2, -9 Non-metalic) 7.Basic Metal (371-372 Basic metal) 8.Machinery&Electronics (381 Fabricated products, 382 Machinery&parts, 383 Electrical machinery, 384 Transport Equipment, 385-391 Others)หรือจาก กองควบคุมโรงงานอุตสาหกรรมจำแนกไว้เป็น 16 ประเภทคือ 1.อาหาร 2. เครื่องดื่ม 3.ยาสูบ 4.หัตถกรรมสิ่งทอ 5. สิ่งทอสำเร็จรูป 6.การทำไม้ 7.หัตถกรรมการพิมพ์ 8.การกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม และถ่านหิน 9.หัตถกรรมหนังสือ 10.หัตถกรรมเคมี 11.เครื่องบริภัณฑ์การขนส่ง 12.เครื่องจักร/ อุปกรณ์ไฟฟ้า 13.ผลิตภัณฑ์จากโลหะ 14.ผลิตภัณฑ์จากอโลหะ 15.การทำยาง 16.หัตถกรรมเบ็ดเตล็ด

4. อุตสาหกรรมเคมี และเคมีภัณฑ์
5. อุตสาหกรรมยาง ผลิตภัณฑ์พลาสติกและหนังเทียม
6. อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและอิโลหะ
7. อุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ
8. อุตสาหกรรมซ่อมแซมหรือดัดแปลง เครื่องจักรและเครื่องยนต์
9. อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า
10. อุตสาหกรรมอื่น ๆ

โรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 443 โรงงานของอำเภอกระทุ่มแบน ประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรมประเภทสำคัญ ๆ คือ อุตสาหกรรมสิ่งทอ และผลิตภัณฑ์สิ่งทอ จำนวนทั้งสิ้น 104 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 23.5 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด รองลงมาได้แก่ อุตสาหกรรมโลหะ ผลิตภัณฑ์โลหะ มีจำนวน 78 โรงงาน (ร้อยละ 17.6) และอุตสาหกรรมยาง ผลิตภัณฑ์พลาสติกและหนังเทียม มีจำนวน 68 โรงงาน (ร้อยละ 15.3) และเป็นประเภทอุตสาหกรรมที่มีจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานปริมาณมาก คือ อุตสาหกรรมสิ่งทอ และผลิตภัณฑ์สิ่งทอ มีจำนวนเงินทุนจดทะเบียนมากที่สุดประมาณ 2,168 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 39.6 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานทั้งหมด รองลงมาเป็นอุตสาหกรรมยาง ผลิตภัณฑ์พลาสติกและหนังเทียม มีจำนวนเงินทุนจดทะเบียนประมาณ 763 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 13.93 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานทั้งหมด อุตสาหกรรมโลหะผลิตภัณฑ์โลหะ มีจำนวนเงินทุนจดทะเบียนประมาณ 617 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 11.27 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานทั้งหมด นอกจากนี้ยังเป็นกิจการอุตสาหกรรมที่มีการจ้างแรงงานจำนวนมากด้วยคือ อุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ มีจำนวนคนงานทั้งสิ้น 12,544 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 38.8 ของจำนวนคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมดในอำเภอกระทุ่มแบน อุตสาหกรรมที่มีการจ้างแรงงานจำนวนมากในลำดับรองได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง พลาสติกและหนังเทียม มีจำนวนคนงานรวม 5,044 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 15.6 ของจำนวนคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์โลหะ มีจำนวนคนงานทั้งสิ้น 4,186 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.9 ของจำนวนคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด อุตสาหกรรมโลหะ และผลิตภัณฑ์โลหะ มีจำนวนคนงาน

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนโรงงาน รายตำบล จำนวนตามประเภทโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ.2532

ตำบล	ประเภทอุตสาหกรรม										
	อาหาร	สิ่งทอ	ไม้กระดาน	เคมี	ยาง,พลาสติก	อลูมิเนียม	โลหะ	เครื่องยนต์	ไฟฟ้า	อื่น ๆ	รวม
อ้อมน้อย	9	59	15	14	43	24	48	23	14	6	255
ท่าไม้	7	25	3	6	9	2	16	3	1	1	73
สวนหลวง	3	6	7	3	8	0	8	4	2	0	41
คลองมะเดื่อ	5	3	2	3	3	4	4	3	1	1	29
ตลาดกระทุ่มแบน	7	5	3	0	4	1	1	5	0	3	29
ดอนไก่ดี	0	3	1	1	1	0	0	0	0	1	7
ท่าเสา	1	2	0	0	0	1	0	0	0	0	4
แควราช	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	3
บางยาง	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
หนองนกไข่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	35	104	31	27	68	32	78	38	18	12	443

ที่มา : ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร พ.ศ.2532

ตารางที่ 4.5 แสดงสัดส่วนจำนวนโรงงาน รายตำบล จำนวนตามประเภทโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ.2532

ตำบล	ประเภทอุตสาหกรรม										
	อาหาร	สิ่งทอ	ไม้กระดาน	เคมี	ยาง,พลาสติก	อลูมิเนียม	โลหะ	เครื่องยนต์	ไฟฟ้า	อื่น ๆ	รวม
อ้อมน้อย	3.53%	23.14%	5.88%	5.49%	16.86%	9.41%	18.82%	9.02%	5.49%	2.35%	100.00%
	25.71%	56.73%	48.39%	51.85%	63.24%	75.00%	61.54%	60.53%	77.78%	50.00%	57.56%
ท่าไม้	9.59%	34.25%	4.11%	8.22%	12.93%	2.74%	21.92%	4.11%	1.37%	1.37%	100.00%
	20.00%	24.04%	9.68%	22.22%	13.24%	6.25%	20.51%	7.89%	5.56%	8.33%	16.48%
สวนหลวง	7.32%	14.63%	17.07%	7.32%	19.51%	0.00%	19.51%	9.76%	4.88%	0.00%	100.00%
	8.57%	5.77%	22.58%	11.11%	11.76%	0.00%	10.26%	10.53%	11.11%	0.00%	9.26%
คลองมะเดื่อ	17.24%	10.34%	6.90%	10.34%	10.34%	13.79%	13.79%	10.34%	3.45%	3.45%	100.00%
	14.29%	2.88%	6.45%	11.11%	4.41%	12.50%	5.13%	7.89%	5.56%	8.33%	6.55%
ตลาดกระทุ่มแบน	24.14%	17.24%	10.34%	0.00%	13.79%	3.45%	3.45%	17.24%	0.00%	10.34%	100.00%
	20.00%	4.81%	9.68%	0.00%	5.88%	3.13%	1.28%	13.16%	0.00%	25.00%	6.55%
ดอนไก่ดี	0.00%	42.86%	14.29%	14.29%	14.29%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	14.29%	100.00%
	0.00%	2.88%	3.23%	3.70%	1.47%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	8.33%	1.58%
ท่าเสา	25.00%	50.00%	0.00%	0.00%	0.00%	25.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%
	2.86%	1.92%	0.00%	0.00%	0.00%	3.13%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.90%
แควราช	33.33%	33.33%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	33.33%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%
	2.86%	0.96%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	1.28%	0.00%	0.00%	0.00%	0.68%
บางยาง	100.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%
	5.71%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.45%
หนองนกไข่	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
รวม	7.90%	23.48%	7.00%	6.09%	15.35%	7.22%	17.61%	8.58%	4.06%	2.71%	100.00%
	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

ที่มา : ตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนเงินทุนจดทะเบียน รายค้าบอ จำนวนตามประเภทโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ.2532

ค้าบอ	ประเภทอุตสาหกรรม										
	อาหาร	สิ่งทอ	ไม้กระดาน	เคมี	ยาง,พลาสติก	อโลหะ	โลหะ	เครื่องยนต์	ไฟฟ้า	อื่น ๆ	รวม
อ้อมน้อย	190.0	1,708.0	78.1	78.0	539.2	422.4	428.4	166.3	266.9	115.0	3,992
ท่าไม้	86.8	277.8	47.3	61.0	102.9	8.5	62.0	4.5	5.6	29.2	686
สวนหลวง	67.0	106.2	80.1	6.2	80.0	0.0	61.2	16.8	2.3	0.0	420
คลองมะเดื่อ	36.7	41.6	14.5	48.2	13.9	64.7	64.3	1.7	0.6	0.5	287
ตลาดกระทุ่ม	12.5	6.8	0.7	0.0	21.9	2.2	0.3	2.4	0.0	1.9	49
ดอนไก่ดี	0.0	12.0	1.8	2.2	4.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	21
ท่าเสา	0.4	14.5	0.0	0.0	0.0	1.2	0.0	0.0	0.0	0.0	16
นคราย	0.3	1.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.9	0.0	0.0	0.0	2
บางช้าง	1.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	2
หนองนกไข่	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0
รวม	395.3	2,167.9	222.5	195.6	762.8	499.0	617.1	191.7	275.4	146.8	5,475

ที่มา : ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร พ.ศ.2532

ตารางที่ 4.7 แสดงสัดส่วนจำนวนเงินทุนจดทะเบียน รายค้าบอ จำนวนตามประเภทโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ.2532

ค้าบอ	ประเภทอุตสาหกรรม										
	อาหาร	สิ่งทอ	ไม้กระดาน	เคมี	ยาง,พลาสติก	อโลหะ	โลหะ	เครื่องยนต์	ไฟฟ้า	อื่น ๆ	รวม
อ้อมน้อย	4.76%	42.78%	1.96%	1.95%	13.51%	10.58%	10.73%	4.17%	6.69%	2.88%	100.00%
	48.06%	78.79%	35.10%	39.88%	70.69%	84.65%	69.42%	86.75%	96.91%	78.34%	72.92%
ท่าไม้	12.66%	40.52%	6.90%	8.90%	15.01%	1.24%	9.04%	0.66%	0.82%	4.26%	100.00%
	21.96%	12.81%	21.26%	31.19%	13.49%	1.70%	10.05%	2.35%	2.03%	19.89%	12.52%
สวนหลวง	15.96%	25.30%	19.08%	1.48%	19.06%	0.00%	14.58%	4.00%	0.55%	0.00%	100.00%
	16.95%	4.90%	36.00%	3.17%	10.49%	0.00%	9.92%	8.76%	0.84%	0.00%	7.67%
คลองมะเดื่อ	12.80%	14.51%	5.06%	16.81%	4.85%	22.57%	22.43%	0.59%	0.21%	0.17%	100.00%
	9.28%	1.92%	6.52%	24.64%	1.82%	12.97%	10.42%	0.89%	0.22%	0.34%	5.24%
ตลาดกระทุ่ม	25.67%	13.96%	1.44%	0.00%	44.97%	4.52%	0.62%	4.93%	0.00%	3.90%	100.00%
	3.16%	0.31%	0.31%	0.00%	2.87%	0.44%	0.05%	1.25%	0.00%	1.29%	0.89%
ดอนไก่ดี	0.00%	56.87%	8.53%	10.43%	23.22%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.95%	100.00%
	0.00%	0.55%	0.81%	1.12%	0.64%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.14%	0.39%
ท่าเสา	2.48%	90.06%	0.00%	0.00%	0.00%	7.45%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%
	0.10%	0.67%	0.00%	0.00%	0.00%	0.24%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.29%
นคราย	13.64%	45.45%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	40.91%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%
	0.08%	0.05%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.15%	0.00%	0.00%	0.00%	0.04%
บางช้าง	100.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%
	0.40%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.03%
หนองนกไข่	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
รวม	7.22%	39.60%	4.06%	3.57%	13.93%	9.11%	11.27%	3.50%	5.03%	2.68%	100.00%
	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

ที่มา : ตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนคนงาน รายตำบล อำเภอตามประเภทโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ.2532

ตำบล	ประเภทอุตสาหกรรม										
	อาหาร	สิ่งทอ	ไม้, กระดาษ	เคมี	ยาง, พลาสติก	อโลหะ	โลหะ	เครื่องยนต์	ไฟฟ้า	อื่น ๆ	รวม
อ้อมน้อย	1,067	9,044	785	277	4025	3,682	2,788	848	639	652	23,807
ท่าไม้	585	2,155	302	38	316	87	466	96	40	14	4,099
สวนหลวง	164	445	230	48	602	0	476	217	42	0	2,224
คลองมะเดื่อ	214	550	41	184	50	358	84	9	6	24	1,520
ตลาดกระทุ่ม	65	134	9	0	46	15	3	33	0	11	316
ดอนไก่ดี	0	116	11	21	5	0	0	0	0	50	203
ท่าเสา	3	68	0	0	0	44	0	0	0	0	115
แคราย	7	32	0	0	0	0	5	0	0	0	44
บางช้าง	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12
หนองนกไข่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	2,117	12,544	1,378	568	5,044	4,186	3,822	1,203	727	751	32,340

ที่มา : ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร พ.ศ.2532

ตารางที่ 4.9 แสดงสัดส่วนจำนวนคนงาน รายตำบล อำเภอตามประเภทโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ.2532

ตำบล	ประเภทอุตสาหกรรม										
	อาหาร	สิ่งทอ	ไม้, กระดาษ	เคมี	ยาง, พลาสติก	อโลหะ	โลหะ	เครื่องยนต์	ไฟฟ้า	อื่น ๆ	รวม
อ้อมน้อย	4.48%	37.99%	3.30%	1.16%	16.91%	15.47%	11.71%	3.56%	2.68%	2.74%	100.00%
	50.40%	72.10%	56.97%	48.77%	79.80%	87.96%	72.95%	70.49%	87.90%	86.82%	73.61%
ท่าไม้	14.27%	52.57%	7.37%	0.93%	7.71%	2.12%	11.37%	2.34%	0.98%	0.34%	100.00%
	27.63%	17.18%	21.92%	6.69%	6.26%	2.08%	12.19%	7.98%	5.50%	1.86%	12.67%
สวนหลวง	7.37%	20.01%	10.34%	2.16%	27.07%	0.00%	21.40%	9.76%	1.89%	0.00%	100.00%
	7.75%	3.55%	16.69%	8.45%	11.93%	0.00%	12.45%	18.04%	5.78%	0.00%	6.88%
คลองมะเดื่อ	14.08%	36.18%	2.70%	12.11%	3.29%	23.55%	5.53%	0.59%	0.39%	1.58%	100.00%
	10.11%	4.38%	2.98%	32.39%	0.99%	8.55%	2.20%	0.75%	0.83%	3.20%	4.70%
ตลาดกระทุ่ม	20.57%	42.41%	2.85%	0.00%	14.56%	4.75%	0.95%	10.44%	0.00%	3.48%	100.00%
	3.07%	1.07%	0.65%	0.00%	0.91%	0.36%	0.08%	2.74%	0.00%	1.46%	0.98%
ดอนไก่ดี	0.00%	57.14%	5.42%	10.34%	2.46%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	24.63%	100.00%
	0.00%	0.92%	0.80%	3.70%	0.10%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	6.66%	0.63%
ท่าเสา	2.61%	59.13%	0.00%	0.00%	0.00%	38.26%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%
	0.14%	0.54%	0.00%	0.00%	0.00%	1.05%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.36%
แคราย	15.91%	72.73%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	11.36%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%
	0.33%	0.26%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.13%	0.00%	0.00%	0.00%	0.14%
บางช้าง	100.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%
	0.57%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.04%
หนองนกไข่	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
รวม	6.55%	38.79%	4.26%	1.76%	15.60%	12.94%	11.82%	3.72%	2.25%	2.32%	100.00%
	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

ที่มา : ตารางที่ 4.8

ทั้งสิ้น 3,822 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.8 ของคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด

การกระจายตัวของอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ มีดังนี้

1. อุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ประกอบด้วย อุตสาหกรรมผลิตอาหารจากเนื้อสัตว์ ผลิตภัณฑ์ผัก ผลไม้ หรือเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋อง รวมถึงการแช่แข็ง อุตสาหกรรมสกัดน้ำมันพืช อุตสาหกรรมขนมปัง ลูกกวาด และโรงงานน้ำแข็ง เป็นต้น มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ทั้งสิ้น 35 โรงงาน เงินทุนจดทะเบียน 190 ล้านบาท และคนงานทั้งสิ้น 2,117 คน โรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้กระจายตัวอยู่ในพื้นที่ตำบลอ้อมน้อย เป็นจำนวนมากที่สุด มีจำนวนทั้งสิ้น 9 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 25.71 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมนี้ ตำบลท่าไม้ และตำบลตลาดกระทุ่มแบน มีจำนวนมากในลำดับรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 20.00 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ เท่ากัน นอกจากนี้ยังมีโรงงานอยู่ในตำบลคลองมะเดื่อ (ร้อยละ 14.29) ตำบลสวนหลวง (ร้อยละ 8.57) ตำบลบางยาง (ร้อยละ 5.71) ตำบลท่าเสาและตำบลแคราย (ร้อยละ 2.86 ในแต่ละตำบล)

ส่วนจำนวนเงินทุนจดทะเบียนและการจ้างงาน พบว่า ตำบลอ้อมน้อย มีสัดส่วนจำนวนเงินทุนจดทะเบียนและจำนวนคนงานมากที่สุด คือ เงินทุนจดทะเบียน คิดเป็นร้อยละ 48.06 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนอุตสาหกรรมประเภทนี้ และจำนวนคนงาน คิดเป็นร้อยละ 50.40 ของจำนวนคนงานในอุตสาหกรรมประเภทนี้ จำนวนเงินทุนจดทะเบียนมีสัดส่วนการกระจายอยู่ในตำบลอื่น ๆ รองลงมาได้แก่ ตำบลท่าไม้ ตำบลสวนหลวง ตำบลคลองมะเดื่อ และตำบลตลาดกระทุ่มแบน ตามลำดับ สำหรับจำนวนคนงานมีสัดส่วนการกระจายอยู่ในตำบลอื่น ๆ ได้แก่ ตำบลท่าไม้ ตำบลคลองมะเดื่อ ตำบลสวนหลวง และตำบลตลาดกระทุ่มแบน ตามลำดับ

2. อุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ประกอบด้วย อุตสาหกรรมปั่นด้ายจากใยเทียม อุตสาหกรรมฟอกย้อมเส้นใยและย้อมผ้า ทอผ้า พิมพ์ผ้า ทำผ้าท่มนวม ปักผ้าลูกไม้ ถักผ้าฮิด และแต่งสำเร็จ ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป ตัดเย็บกระเป๋าหนังเทียม เป็นต้น อุตสาหกรรมประเภทนี้มีจำนวนโรงงานมากที่สุดถึง 104 โรงงาน เงินทุนจดทะเบียนประมาณ 2,168 ล้านบาท และมีคนงานทั้งสิ้น 12,544 คน ตำบลอ้อมน้อยมีโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้เป็นจำนวนมากคือ 59 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 56.73 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ และ

มีมากในตำบลท่าไม้ก็เป็นร้อยละ 24.04 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ นอกจากนี้ก็มีโรงงานตั้งอยู่ในตำบลอื่น ๆ คือ ตำบลสวนหลวง (ร้อยละ 5.77) ตำบลตลาดกระทู้แบน (ร้อยละ 4.81) ตำบลคลองมะเดื่อ (ร้อยละ 2.88) ตำบลคอนไก่ดี (ร้อยละ 2.88) ตำบลท่าเสา (ร้อยละ 1.92) และตำบลแคราย (ร้อยละ 0.96)

สัดส่วนจำนวนเงินทุนจดทะเบียนของอุตสาหกรรมประเภทสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอกระจายอยู่ในตำบลอ้อมน้อยเป็นสัดส่วนร้อยละ 78.79 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนอุตสาหกรรมประเภทนี้ และกระจายอยู่ในตำบลอื่น ๆ เป็นส่วนน้อย คือ ตำบลท่าไม้ (ร้อยละ 12.81) ตำบลสวนหลวง (ร้อยละ 4.90) ตำบลคลองมะเดื่อ (ร้อยละ 1.92) นอกเหนือจากนี้ในมีจำนวนเงินทุนจดทะเบียนในสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 1

ด้านการจ้างงานก็มีสัดส่วนการกระจายในตำบลต่าง ๆ เช่นเดียวกับสัดส่วนการกระจายจำนวนเงินทุนจดทะเบียน คือ ตำบลอ้อมน้อยมีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 72.10 ของจำนวนคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ ตำบลอื่น ๆ ประกอบด้วย ตำบลท่าไม้ มีสัดส่วนเป็นร้อยละ 17.18 ตำบลคลองมะเดื่อ สัดส่วนร้อยละ 4.38 ตำบลสวนหลวง สัดส่วนร้อยละ 3.55 ตำบลตลาดกระทู้แบน สัดส่วนร้อยละ 1.07 ของจำนวนคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้

3. อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์กระดาษ ประกอบด้วยอุตสาหกรรมขนาดย่อมประเภททำวงกบประตู-หน้าต่าง ทำเครื่องเรือน ไม้การฝีมือหัตถกรรม ในอุตสาหกรรมไม้ และทำงานกระดาษใส่ไข่ ทำกระดาษแข็ง ในอุตสาหกรรมกระดาษ เป็นต้น มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 31 โรงงาน จำนวนเงินทุนจดทะเบียนประมาณ 223 ล้านบาท และจำนวนคนงานทั้งสิ้น 1,378 คน ตำบลอ้อมน้อยมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ 15 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 48.39 โดยมีโรงงานตั้งอยู่ในตำบลสวนหลวงเป็นจำนวนมากในลำดับรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 22.58 ส่วนตำบลอื่น ๆ ได้แก่ ตำบลท่าไม้ (ร้อยละ 9.68) ตำบลตลาดกระทู้แบน (ร้อยละ 9.68) ตำบลคลองมะเดื่อ (ร้อยละ 6.45) และตำบลคอนไก่ดี (ร้อยละ 3.23)

สัดส่วนจำนวนเงินทุนจดทะเบียน มีอยู่ในตำบลสวนหลวงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36 ตำบลอ้อมน้อย คิดเป็นร้อยละ 35.1 และตำบลท่าไม้ มีสัดส่วนเป็นร้อยละ 21.26 ของ

จำนวนเงินทุนจดทะเบียนอุตสาหกรรมประเภทนี้

การจ้างงานส่วนใหญ่อยู่ในตำบลอ้อมน้อย คิดเป็นร้อยละ 56.97 ตำบลท่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 21.92 และตำบลสวนหลวง คิดเป็นร้อยละ 16.69 ของจำนวนคนงานในอุตสาหกรรมประเภทนี้

4. อุตสาหกรรมเคมีและเคมีภัณฑ์ ประกอบด้วย อุตสาหกรรมผลิตยาฆ่าแมลง ปุ๋ย เคมีภัณฑ์เกษตร, ผลิตสีน้ำมัน วานิช แอลกอฮอล์, ผลิตโซเดียมซัลเฟต ทากาว ซีเมนต์, ผลิตก๊าซออกซิเจน ก๊าซอะเซทิลีน เป็นต้น มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 27 โรงงาน เงินทุนจดทะเบียนประมาณ 196 ล้านบาท และจำนวนคนงานทั้งสิ้น 568 คน ตำบลอ้อมน้อย มีจำนวนโรงงานประเภทนี้ทั้งสิ้น 14 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 51.85 สำหรับตำบลอื่น ๆ ได้แก่ตำบลท่าไม้ (ร้อยละ 22.22) ตำบลสวนหลวงและตำบลคลองมะเดื่อ (ร้อยละ 11.11 เท่ากัน) และตำบลดอนไก่ดี (ร้อยละ 3.70)

สัดส่วนจำนวนเงินทุนจดทะเบียน ตำบลอ้อมน้อยมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 39.88 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนอุตสาหกรรมประเภทนี้ โดยที่ตำบลท่าไม้และตำบลคลองมะเดื่อ มีจำนวนเงินทุนจดทะเบียนมากเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 31.19 และ 24.64 ตามลำดับ

ด้านการจ้างงานในอุตสาหกรรมเคมีและเคมีภัณฑ์ ซึ่งมีจำนวนคนงานเพียง 568 คน การจ้างงานส่วนใหญ่อยู่ในตำบลอ้อมน้อย และตำบลคลองมะเดื่อ คิดเป็นร้อยละ 48.77 และ 32.39 ตามลำดับ

5. อุตสาหกรรมยาง พลาสติกและหนังเทียม ประกอบด้วย อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง กระเบื้องยางปูพื้น ยางอุปกรณ์รถยนต์ ยางนอกยางในรถจักรยาน-รถจักรยานยนต์ กุ้งมือยาง รองเท้ายาง ผลิตตาข่ายพลาสติก ผลิตหนังเทียม ผลิตของใช้จากพลาสติก กุ้งพลาสติก รองเท้าฟองน้ำ รองเท้าพลาสติก ผลิตท่ออุปกรณ์พีวีซี หลอดพลาสติก เป็นต้น มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 68 โรงงาน จำนวนเงินทุนจดทะเบียนประมาณ 763 ล้านบาท และจำนวนคนงานทั้งสิ้น 4,025 คน เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญประเภทหนึ่งในอำเภอกระทุ่มแบน โรงงานส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในตำบลอ้อมน้อย มีจำนวน 43 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 63.24 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ ส่วนโรงงานอีกจำนวนหนึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลท่าไม้ ตำบลสวนหลวง

ตำบลลาดกระทุ่มแบน ตำบลคลองมะเดื่อ และตำบลดอนไก่ดี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 13.24, 11.76, 5.88, 4.41 และ 1.47 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ ตามลำดับ

สัดส่วนจำนวนเงินทุนจดทะเบียนของโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ในตำบลอ้อมน้อย จำนวนเงินทุนจดทะเบียนประมาณ 539 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 70.69 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนอุตสาหกรรมประเภทนี้ สำหรับตำบลอื่น ๆ จำนวนเงินทุนจดทะเบียนรวมกัน คิดเป็นร้อยละ 29.31 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนอุตสาหกรรมประเภทนี้ และการจ้างงานก็มีอยู่ในตำบลอ้อมน้อยเป็นจำนวนมากเช่นกัน คือ มีจำนวนคนงานทั้งสิ้น 4,025 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 79.80 ของจำนวนคนงานในอุตสาหกรรมประเภทนี้ อีกร้อยละ 20.20 เป็นสัดส่วนจำนวนคนงานโรงงานที่มีอยู่ในตำบลอื่น ๆ

6. อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและโลหะ ประกอบด้วย อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ผลิตภัณฑ์แก้ว อิฐทนไฟ ทำคอนกรีตบล็อก ท่อน้ำคอนกรีต เส้าเข็มสำเร็จรูป เป็นต้น มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 32 โรงงาน จำนวนเงินทุนจดทะเบียนประมาณ 499 ล้านบาท และจำนวนคนงานทั้งสิ้น 4,186 คน โรงงานส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในตำบลอ้อมน้อย มีจำนวนทั้งสิ้น 24 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 75.00 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ และโรงงานส่วนหนึ่งอยู่ในตำบลท่าไม้ ตำบลคลองมะเดื่อ ตำบลลาดกระทุ่มแบน และตำบลท่าเสา ซึ่งมีจำนวนไม่มากนัก

จำนวนเงินทุนจดทะเบียนอุตสาหกรรมประเภทนี้ในตำบลอ้อมน้อย มีจำนวนประมาณ 422 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 84.65 และมีจำนวนคนงานในโรงงานประเภทนี้ของตำบลอ้อมน้อย ทั้งสิ้น 3,682 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 87.96

7. อุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ ประกอบด้วย อุตสาหกรรมรีดเหล็กเส้น หลอมหล่อโลหะ ทำเฟอร์นิเจอร์เหล็ก ประตุนหน้าต่างเหล็กตัด แท็งค์น้ำ กระจังโลหะ ปืน ภาชนะของใช้จากอลูมิเนียม ลวดตาข่าย ผลิตภัณฑ์-สกรู เป็นต้น มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 78 โรงงาน จำนวนเงินทุนจดทะเบียนประมาณ 617 ล้านบาท และจำนวนคนงานทั้งสิ้น 3,822 คน ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญอีกประเภทหนึ่งในอำเภอกระทุ่มแบน โรงงานส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในตำบลอ้อมน้อย มีจำนวนทั้งสิ้น 48 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 61.54 ของจำนวนโรงงาน

อุตสาหกรรมประเภทนี้ ส่วนโรงงานอีกจำนวนหนึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลท่าไม้ ซึ่งมีอยู่ทั้งสิ้น 16 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.51 นอกจากนั้นยังมีโรงงานตั้งอยู่ในตำบลสวนหลวง ตำบลคลองมะเดื่อ ตำบลตลาดกระทู้แบน และตำบลแคราย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 10.26, 5.13, 1.28 และ 1.28 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ ตามลำดับ

สัดส่วนจำนวนเงินทุนจดทะเบียนของโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ในตำบลอ้อมน้อย จำนวนเงินทุนจดทะเบียนประมาณ 428 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 69.42 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนอุตสาหกรรมประเภทนี้ สำหรับตำบลอื่น ๆ จำนวนเงินทุนจดทะเบียนรวมกัน คิดเป็นร้อยละ 30.58 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนอุตสาหกรรมประเภทนี้ และการจ้างงานก็มีอยู่ในตำบลอ้อมน้อยเป็นจำนวนมากเช่นกัน คือ มีจำนวนคนงานทั้งสิ้น 2,788 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 72.95 ของจำนวนคนงานในอุตสาหกรรมประเภทนี้ อีกร้อยละ 27.05 เป็นสัดส่วนจำนวนคนงานโรงงานที่มีอยู่ในตำบลอื่น ๆ

8. อุตสาหกรรมซ่อมแซม หรือดัดแปลง เครื่องจักรและเครื่องยนต์ ประกอบด้วย อุตสาหกรรมกลึง-เชื่อมโลหะ, ซ่อมเครื่องจักร, ต่อตัวถังรถยนต์, ทำอุปกรณ์-อะไหล่รถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน, ซ่อมรถยนต์ เคาะพ่นสีรถยนต์ เป็นต้น มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 38 โรงงาน เงินทุนจดทะเบียนประมาณ 617 ล้านบาท และจำนวนคนงานทั้งสิ้น 1,203 คน ตำบลอ้อมน้อย มีโรงงานประเภทนี้จำนวนทั้งสิ้น 23 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 60.53 ส่วนตำบลอื่น ๆ ได้แก่ ตำบลตลาดกระทู้แบน มีจำนวน 5 โรงงาน (ร้อยละ 13.16) ตำบลสวนหลวง มีจำนวน 4 โรงงาน (ร้อยละ 10.53) ตำบลท่าไม้ มีจำนวน 3 โรงงาน (ร้อยละ 5.56) และตำบลคลองมะเดื่อ มีจำนวน 3 โรงงาน (ร้อยละ 5.56)

จำนวนเงินทุนจดทะเบียนในอุตสาหกรรมประเภทนี้ของตำบลอ้อมน้อย มีจำนวนประมาณ 166 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 86.75 และมีจำนวนคนงานทั้งสิ้น 848 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 70.49 สำหรับตำบลอื่น ๆ มีสัดส่วนจำนวนเงินทุนจดทะเบียนคิดเป็นร้อยละ 23.25 และสัดส่วนจำนวนคนงานคิดเป็นร้อยละ 29.51

9. อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า ประกอบด้วย อุตสาหกรรมผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน เช่น พัดลม ตู้เย็น อุตสาหกรรมผลิตสายไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า ไดนาโม มอเตอร์ และ

อุตสาหกรรมผลิตเครื่องปรับอากาศ เป็นต้น มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 18 โรงงาน จำนวนเงินทุนจดทะเบียนประมาณ 275 ล้านบาท และจำนวนคนงานทั้งสิ้น 727 คน จากจำนวนโรงงานประเภทนี้ทั้งหมดตั้งอยู่ในเขตตำบลอ้อมน้อยจำนวนถึง 14 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 77.78 และส่วนโรงงานอีก 4 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตตำบลสวนหลวง ตำบลท่าไม้ และตำบลคลองมะเดื่อ จำนวนเงินทุนจดทะเบียนในอุตสาหกรรมประเภทนี้ของตำบลอ้อมน้อย มีจำนวนประมาณ 267 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 96.91 และมีจำนวนคนงานทั้งสิ้น 639 คน คิดเป็นร้อยละ 87.90

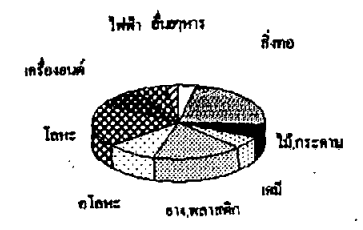
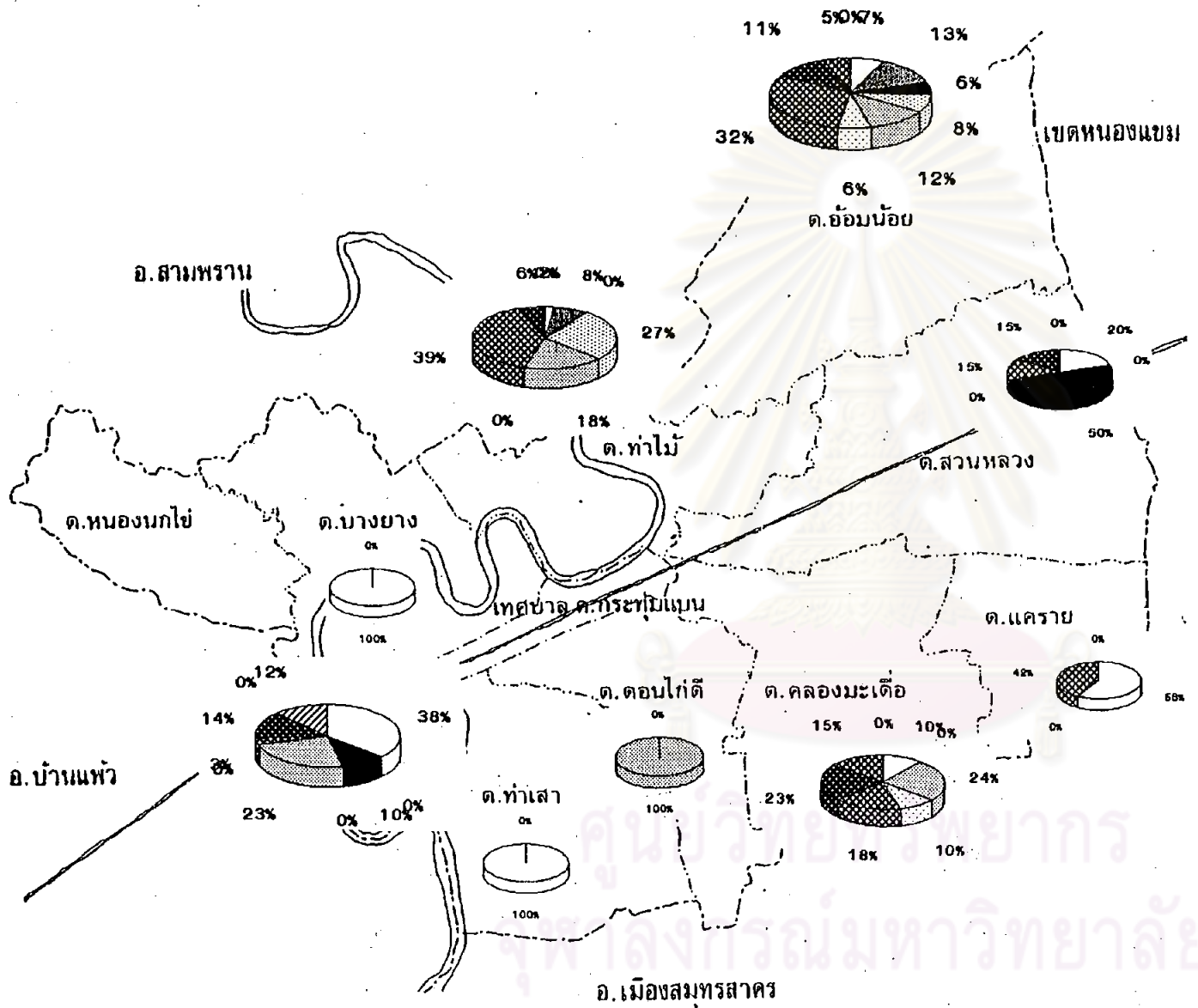
10. อุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ ประกอบด้วยโรงงานอุตสาหกรรมทำอุปกรณ์เครื่องใช้ในโรงพยาบาล, ผลิตอุปกรณ์กีฬาฟุตบอล ลูกชนไก่, ทำห้องเย็นเก็บสัตว์น้ำ เป็นต้น มีจำนวนทั้งสิ้น 12 โรงงาน มีจำนวนเงินทุนประมาณ 147 ล้านบาท และจำนวนคนงานทั้งสิ้น 751 คน

4.4 โครงสร้างของอุตสาหกรรม

จากข้อมูลจำนวนโรงงานและแรงงานข้างต้น แสดงให้เห็นโครงสร้างอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ มีการประกอบกิจการในโรงงานอุตสาหกรรมตามการจำแนกขนาดโรงงาน ดังนี้

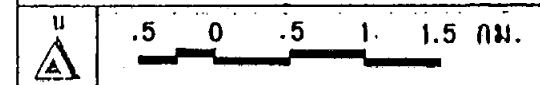
1) การประกอบกิจการอุตสาหกรรมขนาดครอบครัว เป็นอุตสาหกรรมขนาดย่อมที่เรียกว่า อุตสาหกรรมบริการ อุตสาหกรรมบริษัท ตลอดจนอุตสาหกรรมหัตถกรรมในครัวเรือน เมื่อพิจารณาจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัว พบว่า อุตสาหกรรมที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ประเภทอุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ มีจำนวน 35 โรงงาน (ร้อยละ 27.34 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมครอบครัวทั้งหมด) โรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวในประเภทนี้ ผลิตสินค้าประเภทหลอมหล่อโลหะ, ทำประตูหน้าต่างเหล็กดัด, ผลิตของใช้จากโลหะ, ผลิตสกรู น็อต เฟือง เพลลา, ปีมภาชนะของใช้อลูมิเนียม เป็นต้น ส่วนประเภทอุตสาหกรรมที่มีจำนวนโรงงานมากในลำดับรองลงมา ได้แก่ ประเภทอุตสาหกรรมซ่อมแซมหรือดัดแปลง เครื่องจักร และเครื่องยนต์ มีจำนวน 20 โรงงาน (ร้อยละ 15.63 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวทั้งหมด) เป็นโรงงานลักษณะอุตสาหกรรมบริการ ได้แก่ ซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องจักร,

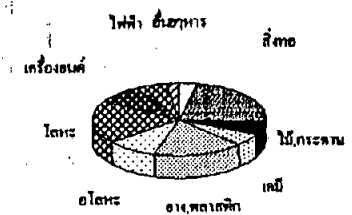
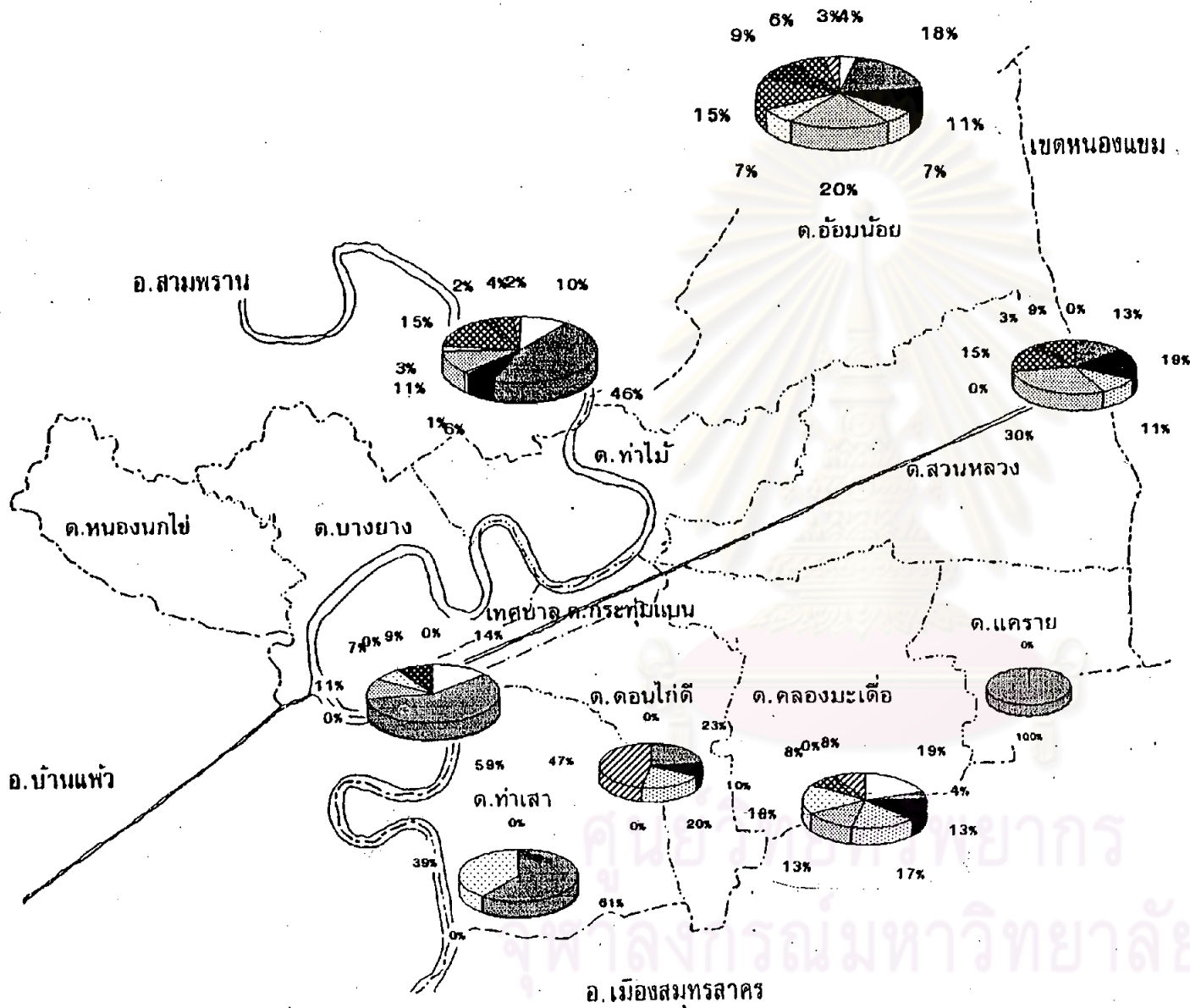

แผนที่: 4.5
 การกระจายตัวของโรงงานในโรงงานขนาดครอบครัว
 แปลง: จำนวนตามประเภทอุตสาหกรรม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระจายตัวของอุตสาหกรรม
 ในชุมชนเมืองกระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร

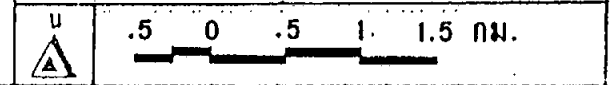

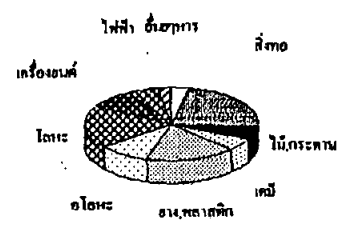
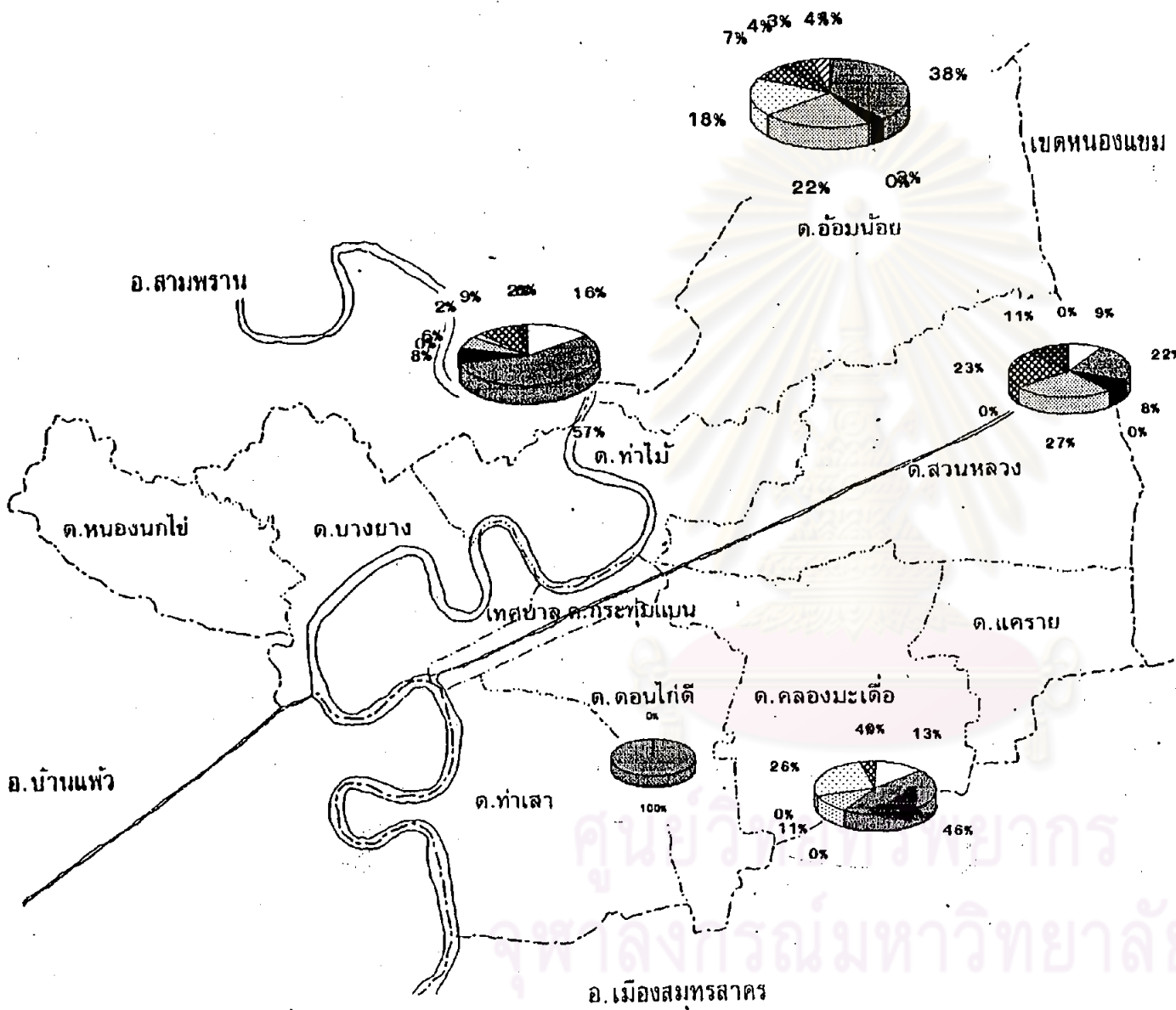

แผนที่: 4.4
 การกระจายตัวของแรงงานในโรงงานขนาดเล็ก
 แกนตั้ง: จำนวนคนประเภทอุตสาหกรรม

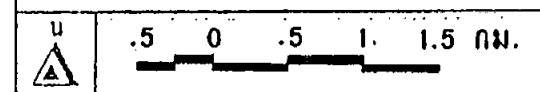
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระจายตัวของอุตสาหกรรม
 ในชุมชนเมืองกระบี่ จ. สภ. สทิงพระ

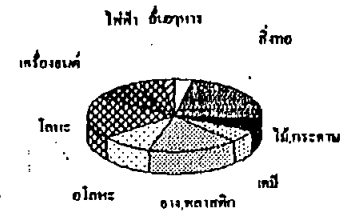
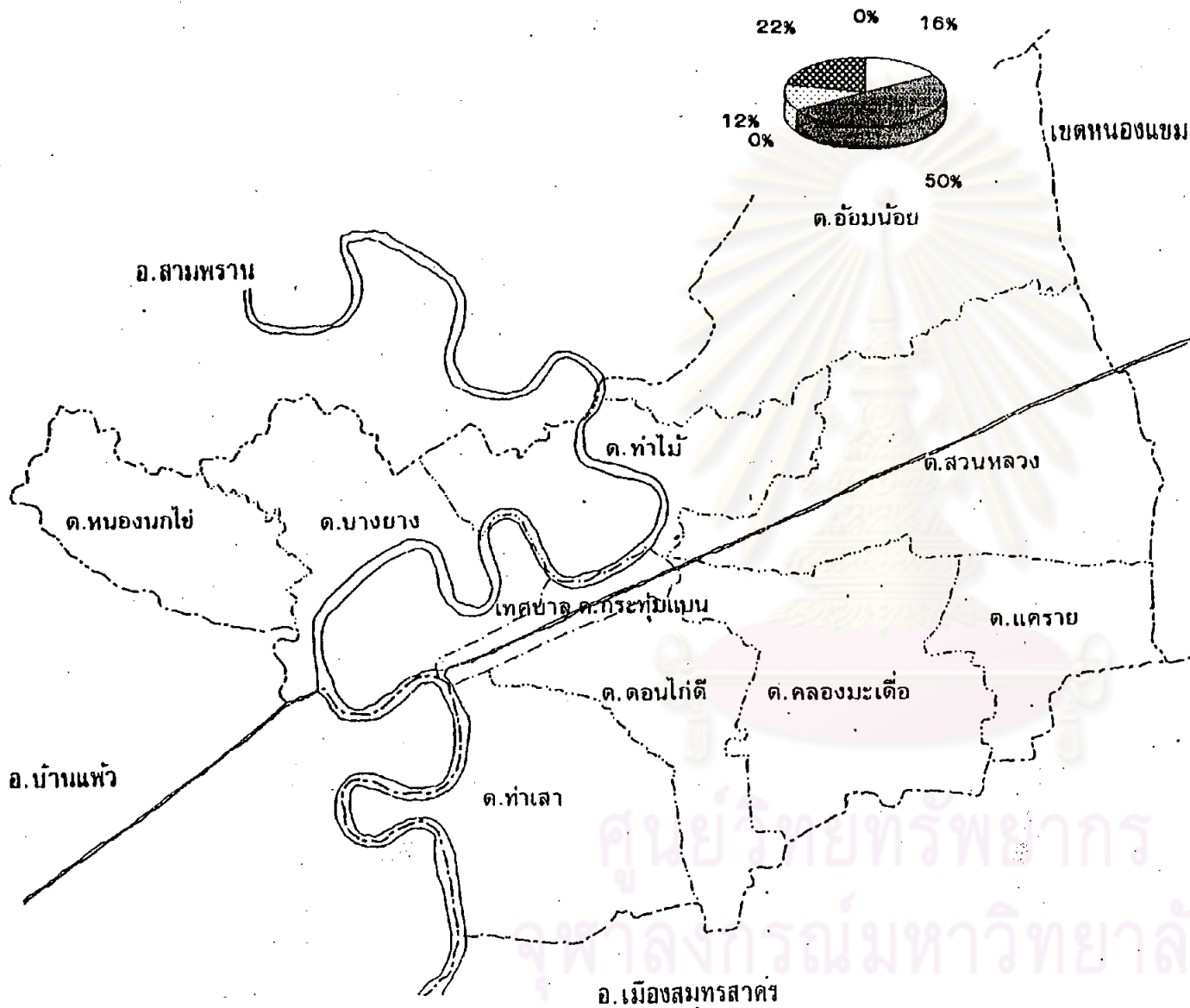

แผนที่: 4.6
 การกระจายตัวของแรงงานในโรงงานขนาดกลาง
 แสดง: จำนวนคนประเภทอุตสาหกรรม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระจายตัวของอุตสาหกรรม
 ในชุมชนเมืองกระบี่ จ. สมทรสาคร

แผนที่: 4.7
การกระจายตัวของแรงงานในโรงงานขนาดใหญ่
แสดง: จำนวนตามประเภทอุตสาหกรรม
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระจายตัวของอุตสาหกรรม ในชุมชนเมืองกระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร
ที่มา: 152

กลึง-เชื่อมโลหะ, ซ่อมหม้อน้ำรถยนต์, ซ่อมรถยนต์, เคาะแผ่นสีรถยนต์ เป็นต้น ประเภทอุตสาหกรรมยาง พลาสติก และหนังเทียม มีจำนวน 17 โรงงาน (ร้อยละ 13.28 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวทั้งหมด) โรงงานอุตสาหกรรมยางขนาดครอบครัวผลิตสินค้าจำพวกยางแผ่น ยางรัดของ ยางวง ยางอุปกรณ์รถยนต์ โรงงานอุตสาหกรรมพลาสติกขนาดครอบครัวผลิตสินค้าจำพวกถุงพลาสติก ผลิตภัณฑ์พลาสติก ฟันรองเท้า เป็นต้น และประเภทอุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม แปรรูปผลิตผลทางการเกษตร มีจำนวน 16 โรงงาน (ร้อยละ 12.5 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวทั้งหมด) ประกอบด้วยโรงงานอุตสาหกรรมผลิตอาหารกระป๋อง ขนมปัง เส้นก๋วยเตี๋ยว น้ำแข็ง ผักและผลไม้ดอง โรงสีข้าว เป็นต้น

โรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวในประเภทอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่มีจำนวนโรงงานเป็นจำนวนน้อย ได้แก่ ประเภทอุตสาหกรรมเคมีและเคมีภัณฑ์ มีจำนวน 10 โรงงาน (ร้อยละ 7.81) เป็นโรงงานอุตสาหกรรมผลิตสารละลายยากาวและสี ผลิตกาวและยางน้ำ ผสมเคมีภัณฑ์ใช้ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ ประเภทอุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์กระดาษ มีจำนวน 9 โรงงาน (ร้อยละ 7.03) เป็นโรงงานทำวงกบประตู-หน้าต่าง ไซไม้และซ้อไม้ ทำงานกระดาษใส่ไม้กล่องกระดาษลูกฟูก ประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ มีจำนวน 8 โรงงาน (ร้อยละ 6.25) เป็นโรงงานทอผ้า ทอผ้ามุ้ง-ผ้าชิ้น ถักผ้ายัด ทำผ้าห่มนวม ประเภทอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและโลหะ มีจำนวน 5 โรงงาน (ร้อยละ 3.91) โรงงานผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา โรงงานทำท่อน้ำคอนกรีต-อิฐบล็อก-เสาเข็มคอนกรีต ประเภทอุตสาหกรรมเครื่องไฟฟ้า มีจำนวน 5 โรงงาน (ร้อยละ 3.91) เป็นโรงงานประกอบตู้เย็น ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า ผลิตมอเตอร์ไฟฟ้า และประเภทอุตสาหกรรมอื่น ๆ มีจำนวน 3 โรงงาน (ร้อยละ 2.34)

ด้านการจ้างงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวนี้ มีจำนวนคนงานไม่มากนัก ประเภทอุตสาหกรรมที่มีจำนวนแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวมากได้แก่ ประเภทอุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ, อุตสาหกรรมยาง พลาสติก และหนังเทียม, อุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม แปรรูปผลิตผลทางการเกษตร และอุตสาหกรรมซ่อมแซมตัดแปลงเครื่องจักร-เครื่องยนต์ โดยคิดเป็นร้อยละ 26.85, 14.97, 13.15 และ 11.05 ของจำนวนแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวทั้งหมด ตามลำดับ

2) การประกอบอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ประเภทอุตสาหกรรมที่มีโรงงานประกอบการขนาดเล็กเป็นจำนวนมากที่สุดของอุตสาหกรรมขนาดเล็ก คือ ประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ มีจำนวน 47 โรงงาน (ร้อยละ 25.68 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กทั้งหมด) โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กที่ทำการผลิตสินค้าประเภทนี้ ประกอบด้วย โรงงานอุตสาหกรรมปั่นด้าย ทอผ้า อ้อมผ้า พิมพ์ผ้า - ถักผ้าซิด จนถึงการผลิตเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป การประกอบการโรงงานขนาดเล็กในประเภทอุตสาหกรรมที่มีจำนวนมากในลำดับรองลงมา ได้แก่ ประเภทอุตสาหกรรมยาง พลาสติก และหนังเทียม มีจำนวน 28 โรงงาน (ร้อยละ 15.3 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กทั้งหมด) ประกอบด้วย โรงงานอุตสาหกรรมผลิตหนังเทียม ผ้าใบ-ใยสังเคราะห์ ภายนอก-ภายในสำหรับรถจักรยานยนต์หรือรถยนต์ รองเท้าพองน้ำ รองเท้าพี.วี.ซี. และผลิตของใช้พลาสติก ประเภทอุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ มีจำนวน 26 โรงงาน (ร้อยละ 14.21 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กทั้งหมด) ประกอบด้วย โรงงานอุตสาหกรรมผลิตเหล็กเส้น เหล็กแบน อุปกรณ์การก่อสร้าง ตาข่ายลาดหนวม ถังบรรจุก๊าซ ถังบรรจุน้ำมัน ภาชนะโลหะ เฟอร์นิเจอร์เหล็ก เป็นต้น

นอกจากนั้น ยังมีโรงงานขนาดเล็กประกอบการประเภทอุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์กระดาษ มีจำนวน 15 โรงงาน (ร้อยละ 8.20) โรงงานอุตสาหกรรมไม้ผลิตสินค้าจำพวกผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ทำแป้นชื่อโล้ที่วางวัล ทำเครื่องเรือนจากไม้ โรงงานอุตสาหกรรมกระดาษผลิตสินค้าจำพวกถุงกระดาษ ประเภทอุตสาหกรรมเคมีและผลิตภัณฑ์เคมี มีจำนวน 15 โรงงาน (ร้อยละ 8.20) ประกอบด้วย โรงงานผลิตโซเดียมซัลไฟด์สำหรับโรงงานฟอกย้อม โรงงานทำสีเทอร์โมพลาสติก โรงงานทำกาวย โรงงานทำเทียนไข โรงงานทำผงชูรส ผงซักฟอก เป็นต้น ประเภทอุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม แปรรูปผลิตผลทางการเกษตร มีจำนวน 11 โรงงาน (ร้อยละ 6.01) ประกอบด้วย โรงงานผลิตผัก ผลไม้กระป๋อง โรงงานทำขนมปัง โรงงานผลิตอาหารสัตว์ เป็นต้น ประเภทอุตสาหกรรมซ่อมแซมหรือดัดแปลง เครื่องจักรและเครื่องยนต์ มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 11 โรงงาน (ร้อยละ 6.01) ประกอบด้วย โรงงานกลึงโลหะ โรงงานต่อตัวถังรถยนต์ โรงงานผลิตอะไหล่รถยนต์และรถจักรยานยนต์ เป็นต้น ประเภทอุตสาหกรรมเครื่องไฟฟ้า มีจำนวน 10 โรงงาน (ร้อยละ 5.46) ประกอบด้วย โรงงานผลิตหม้อไฟฟ้า

โรงงานผลิตตู้เชื่อมไฟฟ้าและตู้ชาร์กแบตเตอรี่ โรงงานประกอบเสาอากาศโทรทัศน์ โรงงานประกอบถังหม้อแปลงไฟฟ้า โรงงานผลิตสายไฟฟ้าและสายโทรศัพท์ เป็นต้น และอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ มีจำนวน 7 โรงงาน (ร้อยละ 3.83) เช่น โรงงานทำเครื่องประดับ โรงงานทำวงเวียน ซอล์ค ปูนปลาสเตอร์ เป็นต้น

การใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กในประเภทอุตสาหกรรมต่าง ๆ เป็นการจ้างงานจำนวนมากในประเภทอุตสาหกรรมตามลำดับข้างต้น ประเภทอุตสาหกรรมที่มีการจ้างงานจำนวนมากโดยลำดับ ก็คือ ประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ประเภทอุตสาหกรรมพลาสติกและหนังเทียม และประเภทอุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ คิดเป็นร้อยละ 26.4, ร้อยละ 17.3 และร้อยละ 13.1 ของจำนวนแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กทั้งหมด ตามลำดับ

3) การประกอบอุตสาหกรรมขนาดกลาง ประเภทอุตสาหกรรมที่มีการประกอบการโรงงานขนาดกลางเป็นจำนวนมากที่สุดคือ ประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ มีจำนวนโรงงาน 47 โรงงาน (ร้อยละ 37.3 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางทั้งหมด) ประกอบด้วย โรงงานอุตสาหกรรมผลิตเส้นใยเทียม บิดเกลียว ปั่นกรอ ฟอกย้อม ปั่นด้าย ถักผ้า ทอผ้า พิมพ์ผ้า และตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป เป็นต้น สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีจำนวนมากในลำดับรองลงมา ได้แก่ ประเภทอุตสาหกรรมยาง พลาสติกและหนังเทียม มีจำนวน 23 โรงงาน (ร้อยละ 18.25 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางทั้งหมด) ประกอบด้วย โรงงานอุตสาหกรรมผลิตหนังเทียม โรงงานผลิตผ้าพลาสติก โรงงานผลิตผ้าใบอบพลาสติก โรงงานผลิตรองเท้า ฟองน้ำ โรงงานผลิตยางนอก-ยางในรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ โรงงานผลิตภัณฑ์ยาง โรงงานผลิตของใช้พลาสติก กุ้งพลาสติก กระสอบพลาสติก เป็นต้น ประเภทอุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ จำนวน 15 โรงงาน (ร้อยละ 11.9 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางทั้งหมด) ประกอบด้วย โรงงานอุตสาหกรรมผลิตรีดเหล็กเส้น โรงงานหล่อหล่อโลหะ โรงงานทำเฟอร์นิเจอร์เหล็ก โรงงานปั๊มภาชนะของใช้จากอลูมิเนียม โรงงานทำลวดตาข่าย เป็นต้น และประเภทอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและโลหะ มีจำนวน 13 โรงงาน (ร้อยละ 10.3 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางทั้งหมด) ประกอบด้วย โรงงานอุตสาหกรรมผลิตเสาเข็ม

คอนกรีตอัดแรง โรงงานผลิตเครื่องปั้นดินเผา โรงงานผลิตอิฐทนไฟ แก้ว เป็นต้น สำหรับ
ประเภทอุตสาหกรรมที่มีการประกอบการโรงงานขนาดกลางเป็นจำนวนน้อย ได้แก่ ประเภท
อุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม แปรรูปผลิตผลทางการเกษตร ประเภทอุตสาหกรรมไม้และ
ผลิตภัณฑ์กระดาษ ประเภทอุตสาหกรรมอุตสาหกรรมซ่อมแซมหรือตัดแปลง เครื่องจักรและเครื่อง
ยนต์ มีจำนวนโรงงานประเภทละ 7 โรงงาน (ร้อยละ 5.56) ประกอบด้วย โรงงานผลิต
อาหารบรรจุกระป๋อง โรงงานทำขนมปังกรอบ โรงงานทำเครื่องเรือนเครื่องประดับตกแต่งบ้าน
โรงงานทำอะไหล่ อุปกรณ์รถยนต์-รถจักรยานยนต์ โรงงานต่อตัวถังรถยนต์ เป็นต้น ประเภท
อุตสาหกรรมเครื่องไฟฟ้า มีจำนวน 3 โรงงาน (ร้อยละ 2.38) ประกอบด้วย โรงงานผลิต
เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน ประเภทอุตสาหกรรมเคมีและผลิตภัณฑ์เคมี มีจำนวน 2 โรงงาน (ร้อยละ
1.59) คือ โรงงานผลิตก๊าซออกซิเจน ก๊าซอะเซทิลีน โรงงานผลิตยารักษาโรค และประเภท
อุตสาหกรรมอื่น ๆ มีจำนวน 2 โรงงาน คือ โรงงานทำเครื่องเล่นของเด็ก และโรงงานบรรจุ
ยาปราบศัตรูพืช ยาฆ่าแมลง

สำหรับการจ้างงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง ประเภทอุตสาหกรรมที่มีการ
จ้างงานจำนวนมากคือ ในประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ประเภทอุตสาหกรรม
ผลิตภัณฑ์ยาง พลาสติก และหนังเทียม และประเภทอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์โลหะ
คิดเป็นร้อยละ 39.69, ร้อยละ 19.03 และร้อยละ 14.71 ของจำนวนแรงงานในโรงงาน
ขนาดกลางทั้งหมด

4) การประกอบอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มีจำนวนไม่มากนัก
ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน ซึ่งมีเพียง 6 โรงงานเท่านั้น และเป็นโรงงานอุตสาหกรรมประเภท
อุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม แปรรูปผลิตผลทางการเกษตร มีจำนวน 1 โรงงาน และจำนวน
แรงงาน 834 คน ประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ มีจำนวน 2 โรงงาน และ
จำนวนแรงงาน 2,625 คน ประเภทอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์โลหะ มีจำนวน 1
โรงงาน และจำนวนแรงงาน 647 คน และประเภทอุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ มี
จำนวน 2 โรงงาน และจำนวนแรงงาน 1,145 คน โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ทั้งหมดตั้ง
อยู่ในตำบลอ้อมน้อย

หากจะพิจารณาโครงสร้างของอุตสาหกรรมตามขนาดโรงงานในอุตสาหกรรมแต่ละประเภทปรากฏว่า

อุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวและขนาดเล็กเป็นจำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ 45.71 และ 31.43 ตามลำดับ แต่เมื่อดูจากการจ้างงานจะเห็นได้ว่า มีจำนวนแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดใหญ่เป็นจำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ 43.46 และ 39.40 ตามลำดับ

อุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลางเป็นจำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ 45.19 เท่ากัน โดยมีการจ้างงานในโรงงานอุตสาหกรรมสูงถึงร้อยละ 68.90 และถึงแม้ว่าโรงงานขนาดใหญ่จะมีจำนวนน้อย แต่ในแต่ละโรงงานนั้นมีการจ้างงานสูง ทำให้จำนวนแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอขนาดใหญ่มีสัดส่วนเป็นร้อยละ 20.39 ส่วนการจ้างงานในโรงงานขนาดเล็กมีเพียงร้อยละ 9.67 และโรงงานขนาดครอบครัวมีเพียงร้อยละ 0.5

อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์กระดาษ เป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กเสียส่วนใหญ่ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 48.39 และมีโรงงานขนาดครอบครัวและโรงงานขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 29.03 และ 22.58 ตามลำดับ แต่มีการจ้างงานสูงในโรงงานขนาดกลางถึงร้อยละ 63.72 ส่วนการจ้างงานในโรงงานขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 33.02 และการจ้างงานในโรงงานขนาดครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 3.27

อุตสาหกรรมเคมีและเคมีภัณฑ์ ร้อยละ 55.56 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้เป็นโรงงานขนาดเล็ก และร้อยละ 37.04 เป็นโรงงานขนาดครอบครัว สำหรับโรงงานขนาดกลางมีเพียงร้อยละ 7.41 การจ้างงานในโรงงานขนาดเล็กมีจำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ 51.94 จากจำนวนการจ้างงานในอุตสาหกรรมประเภทนี้ทั้งหมด ส่วนการจ้างงานในโรงงานขนาดกลางมีอยู่ร้อยละ 36.97 และโรงงานขนาดครอบครัว มีอยู่ร้อยละ 11.09

อุตสาหกรรมยาง พลาสติก และหนังเทียม เป็นโรงงานขนาดเล็กโดยส่วนใหญ่ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 41.18 จำนวนโรงงานขนาดใหญ่และโรงงานขนาดครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 33.82 และ 25.00 ตามลำดับ ด้านการจ้างงานในโรงงานขนาดกลางมีสูงถึงร้อยละ 82.14 ส่วน

โรงงานขนาดเล็กและโรงงานขนาดครอบครัว มีสัดส่วนร้อยละ 15.74 และ 2.12 ตามลำดับ
 อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและโลหะ โรงงานขนาดเล็กและโรงงานขนาดกลางมีจำนวน
 เท่ากันคือ คิดเป็นร้อยละ 40.63 และมีโรงงานขนาดครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 15.63 กับ
 โรงงานขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 3.13 ดังนั้นการจ้างงานส่วนใหญ่จึงมีการจ้างงานในโรงงาน
 ขนาดกลางเป็นจำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ 76.52 และมีการจ้างงานโรงงานขนาดใหญ่ คิดเป็น
 ร้อยละ 15.46 ส่วนโรงงานขนาดเล็กและขนาดครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 7.26 และ 0.76
 ตามลำดับ

อุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ ร้อยละ 44.87 เป็นโรงงานขนาดครอบครัว อีก
 ร้อยละ 33.33 เป็นโรงงานขนาดเล็ก ส่วนโรงงานขนาดกลางและขนาดใหญ่มีเพียงร้อยละ
 19.23 และ 2.56 ตามลำดับ แต่มีการจ้างงานจำนวนมากในโรงงานขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ
 49.24 โรงงานขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 29.96 สำหรับโรงงานขนาดเล็กและโรงงานขนาด
 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 15.78 และ 5.02 ตามลำดับ

อุตสาหกรรมซ่อมแซมหรือดัดแปลง เครื่องจักรและเครื่องชนิด มีโรงงานขนาดครอบครัว
 มากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนโรงงานทั้งหมด (ร้อยละ 52.63) และเป็นโรงงานขนาดเล็กและ
 โรงงานขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 28.95 และ 18.42 ตามลำดับ ด้านจำนวนแรงงานส่วน
 ใหญ่อยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางถึงร้อยละ 71.16 ส่วนโรงงานขนาดเล็กมีอยู่ร้อยละ
 22.28 และโรงงานขนาดครอบครัวมีอยู่ร้อยละ 6.57

อุตสาหกรรมเครื่องไฟฟ้า ร้อยละ 55.56 เป็นโรงงานขนาดเล็ก สำหรับโรงงานขนาด
 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 27.78 และโรงงานขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.67 จำนวน
 แรงงานส่วนใหญ่ทำงานในโรงงานขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 63.55 และโรงงานขนาดเล็ก
 คิดเป็นร้อยละ 32.46 มีเพียงร้อยละ 3.99 ที่ทำงานในโรงงานขนาดครอบครัว

อุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ มีโรงงานขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 58.33 โรงงานขนาด
 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 25 และโรงงานขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.67 แรงงานส่วนใหญ่
 ทำงานในโรงงานขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 76.83 ส่วนแรงงานที่ทำงานในโรงงานขนาดเล็ก
 และโรงงานขนาดครอบครัว มีเพียงร้อยละ 21.7 และ 1.46 ตามลำดับ

4.5 การกระจายตัวของอุตสาหกรรม

การกระจายตัวของอุตสาหกรรมในแต่ละตำบล มีดังนี้

ตำบลล้อมน้อย จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมจดทะเบียนมีจำนวนทั้งสิ้น 255 โรงงาน ในจำนวนนี้เป็นโรงงานอุตสาหกรรมประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ อุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและอโลหะ และอุตสาหกรรมซ่อมแซม ติดตั้งเครื่องจักร-เครื่องยนต์ เป็นส่วนใหญ่ ในตำบลล้อมน้อยถือได้ว่าเป็นความหลากหลายของแรงงาน และเป็นแหล่งงาน จำนวนแรงงานที่มีอยู่ในพื้นที่ตำบลนี้มีจำนวนแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมรวมทั้งสิ้น 23,807 คน และส่วนใหญ่เป็นแรงงานในอุตสาหกรรมประเภทดังกล่าวข้างต้น เมื่อพิจารณาปริมาณเงินทุนจดทะเบียนก็มีจำนวนมากถึง 3,992 ล้านบาท

การประกอบอุตสาหกรรมมีโรงงานอุตสาหกรรมทุกประเภท โดยมีขนาดโรงงานอุตสาหกรรมตั้งแต่ขนาดครอบครัว ไปจนถึงโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ประกอบด้วยโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กเป็นจำนวนมากที่สุด คือ มีจำนวนทั้งสิ้น 97 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 38.0 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในตำบลล้อมน้อยทั้งหมด ซึ่งมีประกอบอุตสาหกรรมในประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ จำนวน 20 โรงงาน ประเภทอุตสาหกรรมยาง พลาสติก และหนังสือ จำนวน 18 โรงงาน และประเภทอุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ จำนวน 14 โรงงาน สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางก็มีจำนวนมากเช่นกัน คือ มีจำนวนทั้งสิ้น 81 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 31.8 นอกจากนี้ยังมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัว จำนวนทั้งสิ้น 71 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 27.8 ในด้านโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางประกอบการผลิตในประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ จำนวน 30 โรงงาน ประเภทอุตสาหกรรมยาง พลาสติก และหนังสือ จำนวน 17 โรงงาน ประเภทอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์อโลหะ มีจำนวน 11 โรงงาน และประเภทอุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ มีจำนวน 8 โรงงาน ส่วนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวมีการประกอบการผลิตในประเภทอุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ มีจำนวน 24 โรงงาน ประเภทอุตสาหกรรมซ่อมแซมหรือติดตั้งเครื่องจักร-เครื่องยนต์ จำนวน 11 โรงงาน ประเภทอุตสาหกรรมยาง พลาสติกและหนังสือ มีจำนวน 8 โรงงาน และประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ มีจำนวน 7 โรงงาน

ในตำบลอ้อมน้อยเป็นเพียงตำบลเดียวที่มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ตั้งอยู่มีจำนวน 6 โรงงาน คือ โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ มีจำนวน 2 โรงงาน โรงงานประเภท อุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ จำนวน 2 โรงงาน โรงงานประเภทอุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม แปรรูปผลิตผลทางการเกษตร และโรงงานประเภทอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและ ผลิตภัณฑ์โลหะ ประเภทละ 1 โรงงาน

จำนวนแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมในโรงงานขนาดกลางมีจำนวนแรงงานมากที่สุดเท่ากับ 15,653 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 65.7 ของจำนวนแรงงานในตำบลอ้อมน้อย ทั้งหมด ประเภทอุตสาหกรรมการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางสำคัญ ๆ ประกอบด้วย โรงงานอุตสาหกรรมประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ จำนวนแรงงาน 5,888 คน อุตสาหกรรมยาง พลาสติก และหนังเทียม จำนวนแรงงาน 3,477 คน ประเภทอุตสาหกรรม วัสดุก่อสร้างและอโลหะ มีจำนวนแรงงาน 2,841 คน และประเภทอุตสาหกรรมโลหะและ ผลิตภัณฑ์โลหะ จำนวนแรงงาน 1,136 คน สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ มีจำนวนแรงงานรวมทั้งสิ้น 5,251 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.1 ของจำนวนแรงงานในตำบลอ้อมน้อย ทั้งหมด โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีจำนวนแรงงานรวมทั้งสิ้น 2,471 คน หรือคิดเป็น ร้อยละ 16.4 ของจำนวนแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมของอำเภอกระทุ่มแบนทั้งหมด และ โรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัว มีจำนวนแรงงานเพียง 432 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.8 ของจำนวนแรงงานในตำบลอ้อมน้อยทั้งหมด

ตำบลท่าไม้ เป็นตำบลที่มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมมากในลำดับรองลงมาคือ มีจำนวน โรงงานจดทะเบียนทั้งสิ้น 73 โรงงาน จำนวนแรงงาน 4,099 คน และเงินทุนจดทะเบียน 686 ล้านบาท ประกอบด้วยอุตสาหกรรมการผลิตประเภทสำคัญ ๆ คือ ประเภทอุตสาหกรรม สิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ประเภทอุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ ประเภทอุตสาหกรรม ยาง พลาสติก และหนังเทียม และประเภทอุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม แปรรูปผลิตผลทาง การเกษตร ขนาดโรงงานอุตสาหกรรมของพื้นที่ตำบลท่าไม้ เป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางที่มีอยู่ 20 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 27.4 ของจำนวน โรงงานในตำบลท่าไม้ทั้งหมด และจำนวนแรงงาน 3,100 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 75.6 ของ

จำนวนแรงงานในตำบลท่าไม้ ประกอบด้วยประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ จำนวน 10 โรงงาน จำนวนแรงงาน 1,738 คน สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีจำนวนทั้งสิ้น 36 โรงงาน (คิดเป็นร้อยละ 49.3 ของจำนวนเป็นในตำบลท่าไม้ทั้งหมด) และมีจำนวนแรงงาน 898 คน (คิดเป็นร้อยละ 21.9 ของจำนวนแรงงานในตำบลท่าไม้ทั้งหมด) ประกอบด้วยประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์โลหะ มีจำนวน 7 โรงงาน และจำนวนแรงงาน 136 คน ส่วนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวซึ่งมีอยู่จำนวน 17 โรงงาน (คิดเป็นร้อยละ 23.3 ของจำนวนโรงงานในตำบลท่าไม้ทั้งหมด) และจำนวนแรงงาน 101 คน (คิดเป็นร้อยละ 2.5 ของจำนวนแรงงานในตำบลท่าไม้ทั้งหมด)

ตำบลสวนหลวง มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมจดทะเบียนทั้งสิ้น 41 โรงงาน จำนวนแรงงาน 2,224 คน และปริมาณเงินทุนจดทะเบียน 420 ล้านบาท มีการประกอบอุตสาหกรรมในเกือบทุกประเภท ยกเว้นอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์โลหะ และประเภทอุตสาหกรรมอื่น ๆ ขนาดโรงงานอุตสาหกรรมที่มีจำนวนมากก็คือ โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กและโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง มีจำนวนโรงงานเท่ากับ 19 และ 17 โรงงาน ตามลำดับ (คิดเป็นร้อยละ 46.3 และร้อยละ 41.5 ของจำนวนโรงงานในตำบลสวนหลวงทั้งหมด) ด้านจำนวนแรงงาน มีจำนวนแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางทั้งสิ้น 1,755 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 78.9 ของจำนวนแรงงานในตำบลสวนหลวงทั้งหมด และจำนวนแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก 449 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.2 ของจำนวนแรงงานในตำบลสวนหลวงทั้งหมด สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวมีเพียง 5 โรงงาน (คิดเป็นร้อยละ 12.2) และจำนวนแรงงาน 20 คน (คิดเป็นร้อยละ 0.9)

ตำบลคลองมะเดื่อ มีโรงงานอุตสาหกรรมจดทะเบียนจำนวน 29 โรงงาน จำนวนแรงงาน 1,520 คน ปริมาณเงินทุนจดทะเบียน 287 ล้านบาท เป็นโรงงานอุตสาหกรรมผลิตสินค้าในประเภทอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทุกประเภท มีจำนวนใกล้เคียงกัน โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กมีมากที่สุด รองลงมาเป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวและโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง มีจำนวน 12, 10 และ 7 โรงงาน ตามลำดับ (คิดเป็นร้อยละ 41.4, ร้อยละ 34.5 และร้อยละ 24.1 ของจำนวนโรงงานในตำบลคลองมะเดื่อทั้งหมด) ด้านจำนวนแรงงานในโรงงาน

อุตสาหกรรมขนาดกลางมีมากที่สุด เท่ากับ 1,174 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 77.2 ของจำนวนแรงงานในตำบลคลองมะเดื่อทั้งหมด รองลงมาคือโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก และโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัว มีจำนวนแรงงาน 306 คน และ 40 คน ตามลำดับ (คิดเป็นร้อยละ 20.1 และร้อยละ 2.6) ประเภทอุตสาหกรรมที่มีแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมากคือประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ และอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์โลหะ จำนวนแรงงาน 550 คน และ 358 คน ตามลำดับ

ตำบลลาดกระทุ่มแบน คือตำบลที่เป็นที่ตั้งเทศบาลตำบลกระทุ่มแบนที่มีจำนวนโรงงาน 29 โรงงาน จำนวนแรงงาน 316 คน และปริมาณเงินทุนจดทะเบียน 49 ล้านบาท การประกอบอุตสาหกรรมก็มีเพียงโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวและโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีโรงงานอุตสาหกรรมประเภทอาหาร โรงงานพิมพ์ผ้า โรงงานทำหลอดพลาสติก โรงงานทำประตู-หน้าต่างเหล็กตัด โรงงานพิมพ์สิ่งพิมพ์ โรงงานกลึงเชื่อมโลหะ เป็นต้น

สำหรับตำบลคอนไก่อี ตำบลท่าเสา ตำบลแคราย และตำบลบางขวาง มีโรงงานอุตสาหกรรมเพียงเล็กน้อย คือ ตำบลคอนไก่อี มี 7 โรงงาน ตำบลท่าเสา มี 4 โรงงาน ตำบลแคราย มี 3 โรงงาน และตำบลบางขวาง มี 2 โรงงาน การประกอบอุตสาหกรรมทั้งหมดที่มีอยู่ในพื้นที่ตำบลนี้เป็นการประกอบการในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวและโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก จะมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางก็เพียงโรงงานเดียวในตำบลคอนไก่อี จำนวนแรงงานรวมทั้งสิ้น 374 คน และปริมาณเงินทุนจดทะเบียนรวมทั้งสิ้น 41 ล้านบาท ในขณะที่ตำบลหนองนกไข่ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมอยู่เลย

จากโครงสร้างของอุตสาหกรรมและการกระจายตัวของอุตสาหกรรมในแต่ละตำบล สิ่งที่จะพิจารณาต่อไป คือ โครงสร้างทางอุตสาหกรรมของแต่ละตำบลอาจขึ้นอยู่กับอุตสาหกรรมการผลิตเพียงประเภทเดียว หรืออาจจะกระจายอยู่ในอุตสาหกรรมการผลิตหลาย ๆ ประเภท ซึ่งเป็น การวิวัฒนาการหลากหลาย (diversification) ของอุตสาหกรรม โดยใช้ดัชนีกิบส์-มาร์ติน²

² ประเสริฐ วิทยารัฐ, สถิติทางภูมิศาสตร์. (กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, 2530)

(The Gibbs-Martin Index of Diversification) ดัชนีความหลากหลายเป็นทางเลือกอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งมีประโยชน์สำหรับนำมาทดสอบการกระจายของการทำงานเชิงอุตสาหกรรม คัดขึ้นโดย กิบส์-มาร์ติน (ปี 2505) โดยถือเอาการกระจายอยู่ทำงานเชิงอุตสาหกรรมประเภทเดียวมีดัชนีเป็น 0 แสดงความเข้มข้น (concentration) อุตสาหกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งสมบูรณ์ และถ้าเป็นการกระจายอย่างสม่ำเสมอ ให้มีค่าดัชนีไปสู่ 1 แสดงการกระจายอย่างสม่ำเสมอ (diversification)

การทดสอบการกระจายของจำนวนแรงงาน จากการจำแนกประเภทอุตสาหกรรมต่าง ๆ เป็น 10 ประเภท เมื่อสร้างเป็นดัชนีกิบส์-มาร์ติน แล้วจะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 (แสดงถึงความเข้มข้นสมบูรณ์) ไปถึง 0.9 (การกระจายอย่างสม่ำเสมอ) ค่าดัชนีกิบส์-มาร์ติน ของอำเภอกระทุ่มแบน มีค่าเท่ากับ 0.572 แสดงถึงการกระจายตัวของการใช้แรงงานในอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ ในระดับปานกลาง เนื่องจากอุตสาหกรรมบางประเภทมีจำนวนแรงงานกระจุกตัวสูง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ซึ่งมีความเข้มข้นของการใช้แรงงาน (labor intensive) หากพิจารณาเปรียบเทียบค่าดัชนีในแต่ละตำบล ปรากฏว่า

ตำบลอ้อมน้อย มีค่าเท่ากับ 0.785 แสดงถึงการกระจายของการจ้างงานมากพอสมควร ทั้ง ๆ ที่มีอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ เป็นอุตสาหกรรมที่มีจำนวนแรงงานมาก

ตำบลท่าไม้ มีค่าเท่ากับ 0.678 แสดงถึงการกระจายของการจ้างงานพอควร แต่ก็น้อยกว่าตำบลอ้อมน้อย ในขณะที่ตำบลสวนหลวง ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.814. แสดงถึงการกระจายของการจ้างงานค่อนข้างสม่ำเสมอ และเป็นการกระจายที่มีค่ามากกว่าตำบลอื่น ๆ นอกจากนั้น ตำบลคลองมะเดื่อก็มีลักษณะการกระจายของจำนวนแรงงานเช่นเดียวกัน คือ มีค่าเท่ากับ 0.774

สำหรับตำบลอื่น ๆ คือ ตำบลลาดกระทุ่มแบน ตำบลคอนไก่อี ตำบลแคราย และตำบลท่าเสา การวัดกระจายเชิงอุตสาหกรรมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเท่ากับ 0.549, 0.599, 0.433 และ 0.503 ตามลำดับ ส่วนตำบลบางขวาง มีค่าเท่ากับ 0.000 แสดงถึงความเข้มข้นสมบูรณ์ที่ขึ้นอยู่กับอุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม แปรรูปผลิตผลทางการเกษตร

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า ในส่วนของตำบลอ้อมน้อย ตำบลท่าไม้ ตำบลสวนหลวง และตำบลคลองมะเดื่อ มีแรงงานจำนวนมากอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมที่หลากหลายประเภท ค่าดัชนีแสดง

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าดัชนีกิบส์-มาร์ติน สำหรับแรงงาน ราชคำบอลและอำเภอกระทุ่มแบน

ประเภทอุตสาหกรรม	อ.กระทุ่มแบน		ตำบลอ้อมน้อย		ตำบลท่าไม้		ตำบลสวนหลวง		ตำบลคลองมะเดื่อ	
	แรงงาน(X)	X ²	แรงงาน(X)	X ²	แรงงาน(X)	X ²	แรงงาน(X)	X ²	แรงงาน(X)	X ²
อาหาร	2117	4481689	1067	1138489	585	342225	164	26896	214	45796
สิ่งทอ	12544	157351936	9044	81793936	2155	4644025	445	198025	550	302500
ไม้, กระดาษ	1378	1898384	785	616225	302	91204	230	52900	41	1681
เคมี	568	322624	277	76729	38	1444	48	2304	184	33856
ยาง, พลาสติก	5044	25441936	4025	16200625	316	99856	602	362404	50	2500
อโลหะ	4186	17522596	3682	13557124	87	7569	0	0	358	128164
โลหะ	3822	14607684	2788	7772944	466	217156	476	226576	84	7056
เครื่องยนต์	1203	1447209	848	719104	96	9216	217	47089	9	81
ไฟฟ้า	727	528529	639	408321	40	1600	42	1764	6	36
อื่น ๆ	751	564001	652	425104	14	196	0	0	24	576
Σ	32340	224167088	23807	122708601	4099	5414491	2224	917958	1520	522246
$1 - (\Sigma X^2 / (\Sigma X)^2)$	0.786		0.783		0.678		0.814		0.774	

ประเภทอุตสาหกรรม	ค.ตลาดกระทุ่มแบน		ตำบลคอนไก่ดี		ตำบลท่าเสา		ตำบลเกราย		ตำบลบางยาง	
	แรงงาน(X)	X ²	แรงงาน(X)	X ²	แรงงาน(X)	X ²	แรงงาน(X)	X ²	แรงงาน(X)	X ²
อาหาร	65	4225	0	0	3	9	7	49	12	144
สิ่งทอ	134	17956	116	13456	68	4624	32	1024	0	0
ไม้, กระดาษ	9	81	11	121	0	0	0	0	0	0
เคมี	0	0	21	441	0	0	0	0	0	0
ยาง, พลาสติก	46	2116	5	25	0	0	0	0	0	0
อโลหะ	15	225	0	0	44	1936	0	0	0	0
โลหะ	3	9	0	0	0	0	5	25	0	0
เครื่องยนต์	33	1089	0	0	0	0	0	0	0	0
ไฟฟ้า	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
อื่น ๆ	11	121	50	2500	0	0	0	0	0	0
Σ	316	25822	203	16543	115	6569	44	1098	12	144
$1 - (\Sigma X^2 / (\Sigma X)^2)$	0.741		0.599		0.503		0.433		0.000	

การกระจายของการใช้แรงงาน ในขณะที่ตำบลลาดกระทุ่มแบน ตำบลคอนไก่อี ตำบลแคราย ตำบลท่าเสา และตำบลบางช้าง มีแรงงานอยู่เป็นจำนวนน้อย และในอุตสาหกรรมบางประเภท จะมีสัดส่วนที่สูง ค่าดัชนีจึงแสดงให้เห็นความเข้มข้นแรงงานในอุตสาหกรรมมากกว่า

4.6 ท่าเลที่ตั้ง

จากการสำรวจที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอกระทุ่มแบน ในย่านโรงงานอุตสาหกรรมสำคัญตามเส้นทางคมนาคม 3 สาย คือ

- ย่านโรงงานอุตสาหกรรมบริเวณถนนเพชรเกษม ซึ่งผ่านตำบลอ้อมน้อย
- ย่านโรงงานอุตสาหกรรมบริเวณถนนเศรษฐกิจ 1 ซึ่งผ่านตำบลอ้อมน้อย ตำบลท่าไม้ ตำบลสวนหลวง และตำบลคลองมะเดื่อ
- ย่านโรงงานอุตสาหกรรมบริเวณถนนเลียบคลองภาษีเจริญ ในตำบลสวนหลวง

ย่านโรงงานอุตสาหกรรมบริเวณถนนเพชรเกษมในเขตตำบลอ้อมน้อย เนื่องจากเป็นตำบลที่ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ต่อเนื่องกับกรุงเทพมหานคร โดยสามารถติดต่อถึงกันได้สะดวกตามเส้นทางคมนาคมถนนเพชรเกษม ซึ่งจะทำให้การขนส่งสินค้าจากโรงงานอุตสาหกรรมสามารถไปถึงยังแหล่งตลาดภายในกรุงเทพมหานครได้อย่างรวดเร็ว และจากกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นศูนย์กลางตลาดก็จะกระจายการจำหน่ายสินค้าอุตสาหกรรมเหล่านี้ไปทั่วประเทศหรือส่งออกไปยังต่างประเทศอีกด้วย

โรงงานส่วนใหญ่ต้องอาศัยถนนสายนี้เป็นหลักแทบทั้งสิ้น ซึ่งจะพบเห็นบริเวณที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมปรากฏอยู่บริเวณริมถนนเพชรเกษมทั้งสองฝั่ง และจากบริเวณริมถนนจะมีซอยเล็ก ๆ แยกเข้าไปอีกส่วนหนึ่ง

การสำรวจพบว่า พื้นที่ริมถนนเพชรเกษมส่วนใหญ่เป็นบริเวณที่มีอาคารโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ตั้งอยู่ในอาณาบริเวณที่ดินกว้างขวาง โรงงานอุตสาหกรรมเหล่านี้จะตั้งอยู่เป็นระยะ ๆ ซึ่งยังพบเห็นพื้นที่ว่างอยู่บ้าง จากบริเวณริมถนนเพชรเกษมเข้าไปในซอยจะมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีทั้งโรงงานที่เป็นอาคารพาณิชย์ และโรงงานที่ก่อสร้างเป็นอาคารโรงงานคลุมพื้นที่

ทั้งหมด บางแห่งมีสภาพเป็นบ้านเดี่ยวที่ดัดแปลงต่อเติมเป็นโรงงาน

บริเวณที่มีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่จำนวนมาก ได้แก่ บริเวณด้านข้างและด้านหลังตลาด
สมบูรณ์อ้อมน้อย บริเวณถนนสุขาภิบาล 14 บริเวณถนนสุขาภิบาล 12 (ซอยดารามิตร) บริเวณ
ซอยทหารเรือ บริเวณซอย บ. ไทยการ์เมนต์เอ็กซ์พอร์ต

โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่บริเวณริมถนนเพชรเกษมเป็นโรงงานที่มีที่ดินมากกว่า
10 ไร่* โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เหล่านี้ ประกอบด้วย โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอประเภท
โรงงานทอผ้า เช่น โรงงานเพชรเกษม1983 โรงงานไทยการ์เมนต์เอ็กซ์พอร์ต โรงงาน
บริษัทสุวรรณอุตสาหกรรมปั่นทอ จำกัด โรงงานบริษัทสุปรานีเย็บเย็บ จำกัด โรงงานบริษัทบุรพา
การทอ จำกัด เป็นต้น โรงงานอุตสาหกรรมผลิตยาง พลาสติก เช่น โรงงานไทยนามพลาสติก
โรงงาน หจก.ชนสรพรภิจ โรงงาน บริษัทอุตสาหกรรมตราอุรุ จำกัด เป็นต้น โรงงาน
อุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ เช่น โรงงานบริษัทปัสส์ไฟฟ์พีดติงส์ จำกัด โรงงานบริษัท
เอ็น.เอส.เค.อินดัสเตรียล จำกัด เป็นต้น โรงงานอุตสาหกรรมประเภทซ่อมแซมหรือดัดแปลง
เครื่องจักร-เครื่องยนต์ คือ โรงงาน บริษัทสามมิตรแมนูแฟคเจอร์ จำกัด

นอกจากนี้ในปัจจุบันมีบริษัทธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ได้ดำเนินการจัดสร้างโรงงานอุตสาหกรรม
ขนาดย่อมชื่อโครงการแลนด์แอนด์แฟคตอรีเข้าสู่ เพื่อรองรับอุตสาหกรรมขนาดย่อม ตั้งอยู่ริมถนน
เพชรเกษม ขณะนี้ได้มีผู้ประกอบการอุตสาหกรรมให้ความสนใจในพื้นที่โครงการลักษณะนี้เพิ่มมาก
ขึ้น อีกโครงการหนึ่งคือโครงการพงษ์ศิริชัยมินิแฟคตอรี เป็นโครงการขนาดใหญ่ที่เริ่มดำเนินการ
มาตั้งแต่เมื่อปี พ.ศ. 2532 ที่ดำเนินการประสบความสำเร็จเป็นแบบอย่างของพื้นที่ ตั้งอยู่ในเขต
สุขาภิบาลอ้อมใหญ่ซึ่งเป็นเขตติดต่อกับสุขาภิบาลอ้อมน้อย

ย่านโรงงานอุตสาหกรรมที่มีการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมบางประเภทได้แก่ ย่านโรงงาน
อุตสาหกรรมทอผ้าตั้งอยู่ใกล้ทางแยกถนนพุทธมณฑลสาย 5 ได้แก่ โรงงานทอผ้าบริษัท เพชรเกษม
(1983) จำกัด โรงงานเจริญการทอ โรงงานเพ็ญทนา โรงงาน บริษัท บุรพาการทอ จำกัด

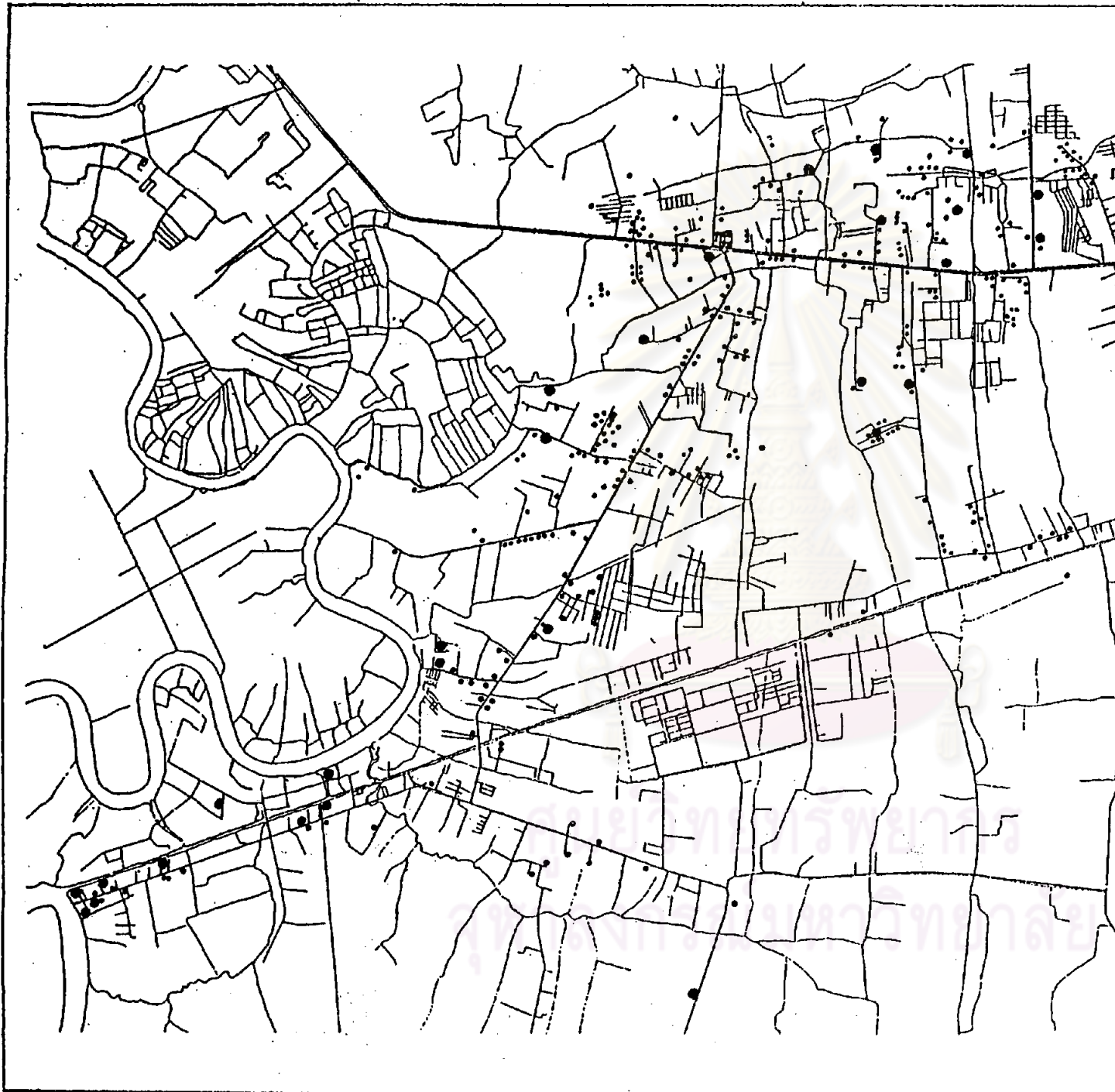
* จากแบบฟอร์มขออนุญาตตั้ง/ขยายโรงงานอุตสาหกรรม สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด
สมุทรสาคร

และบริเวณชอชอรรคภัทร ได้แก่ โรงงานเจริญสุขการทอ โรงงาน หจก.ทออย่างฮีดโซคชนะศิริ
โรงงาน หจก.คอนดิเนนตลินิตตั้ง โรงงานหงษ์หัวลี เป็นต้น

ย่านโรงงานอุตสาหกรรมบาง โรงงานส่วนใหญ่ตั้งอยู่ใกล้บริเวณด่านซึ่งศรีสำราญ ได้แก่
โรงงานบาง บริษัท ดีส์โตน จำกัด, โรงงานบางฮ้างเฮง, โรงงาน บริษัท ดีร์บเบอร์ จำกัด,
โรงงานบางชาฎร์บเบอร์ เป็นต้น ซึ่งเป็นโรงงานผลิตยางรถยนต์ รถจักรยานยนต์

จากบริเวณถนนเพชรเกษมเข้าสู่เส้นทางคมนาคมถนนเศรษฐกิจ 1 เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อ
กับถนนเพชรเกษม เส้นทางคมนาคมสายหลักที่เป็นบริเวณแหล่งที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม
จำนวนมากเช่นกัน อยู่ในเขตตำบลอ้อมน้อย เรือขลงมาจนถึงเขตตำบลท่าไม้และตำบลสวนหลวง
ลักษณะทางกายภาพของบริเวณที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมเป็นพื้นที่บริเวณกว้างขวาง ที่ดินบริเวณนี้
แต่เดิมเป็นพื้นที่เกษตรกรรมมาก่อน โดยทั่วไปจึงปรากฏเป็นกลุ่มที่ประกอบด้วยโครงข่ายคูน้ำ
ลำคลองไหลลงสู่น้ำท่าเงินทางทิศตะวันตกของพื้นที่ โดยถนนเศรษฐกิจทอดแนวนานจากทิศเหนือ
ลงสู่ทิศใต้ ตลอดแนวทางสองฟากถนนปรากฏให้เห็นโรงงานอุตสาหกรรมเป็นระยะ ๆ สลับกับ
พื้นที่ว่างที่สามารถมองเห็นแนวพื้นที่เกษตรกรรมตอนใน จากเมื่อเริ่มเข้าสู่ถนนเศรษฐกิจบริเวณที่
มีโรงงานตั้งอยู่เป็นระยะ ๆ นั้น จะมีถนนซอยเข้าสู่ชุมชนเดิมซึ่งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกบริเวณริม
แม่น้ำท่าเงิน เช่น ซอยวัดนางสาว และซอยวิรุณีราษฎร์ เป็นต้น และมีซอยถนนตัดใหม่ เป็นถนน
เข้าสู่โรงงาน บางแห่งเป็นที่ดินที่มีการจัดสรรมาก่อน ต่อมาจึงมีการซื้อหาพื้นที่จัดสรรเช่นนี้เพื่อ
ก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรม พื้นที่บริเวณระหว่างแม่น้ำท่าเงินกับถนนเศรษฐกิจ 1 เป็นพื้นที่ที่มี
โรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมฟอกย้อม และโรงงาน
อุตสาหกรรมหล่อลอมโลหะ จำพวกโรงงานหลอมทองเหลือง หล่อกะทะ ซึ่งเป็นโรงงานเล็ก ๆ

เริ่มตั้งแต่ซอยแปซิฟิคมีโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอตั้งอยู่เป็นจำนวนมากได้แก่ โรงงานทอผ้า
บริษัท แปซิฟิคการทอ จำกัด โรงงานบริษัท วาส. อาร์. ซี.เท็กซ์ไทล์ จำกัด โรงงานบริษัท
ศรีเก้าการทอ จำกัด โรงงาน บริษัท ฟาร์อีสต์การทอ จำกัด โรงงาน บริษัท บริติช-ไทย
ซินเทติกเท็กซ์ไทล์ จำกัด ถัดจากซอยแปซิฟิคลงมาตามถนนเศรษฐกิจ 1 บริเวณริมถนนเป็นที่ตั้ง
โรงงานอุตสาหกรรมบาง และโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา (เซรามิกส์) เช่น โรงงาน
บริษัท อุตสาหกรรมเสถียรภาพ จำกัด บริษัท อุตสาหกรรมพงษ์ไพบูลย์ จำกัด เป็นต้น

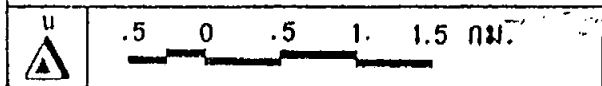

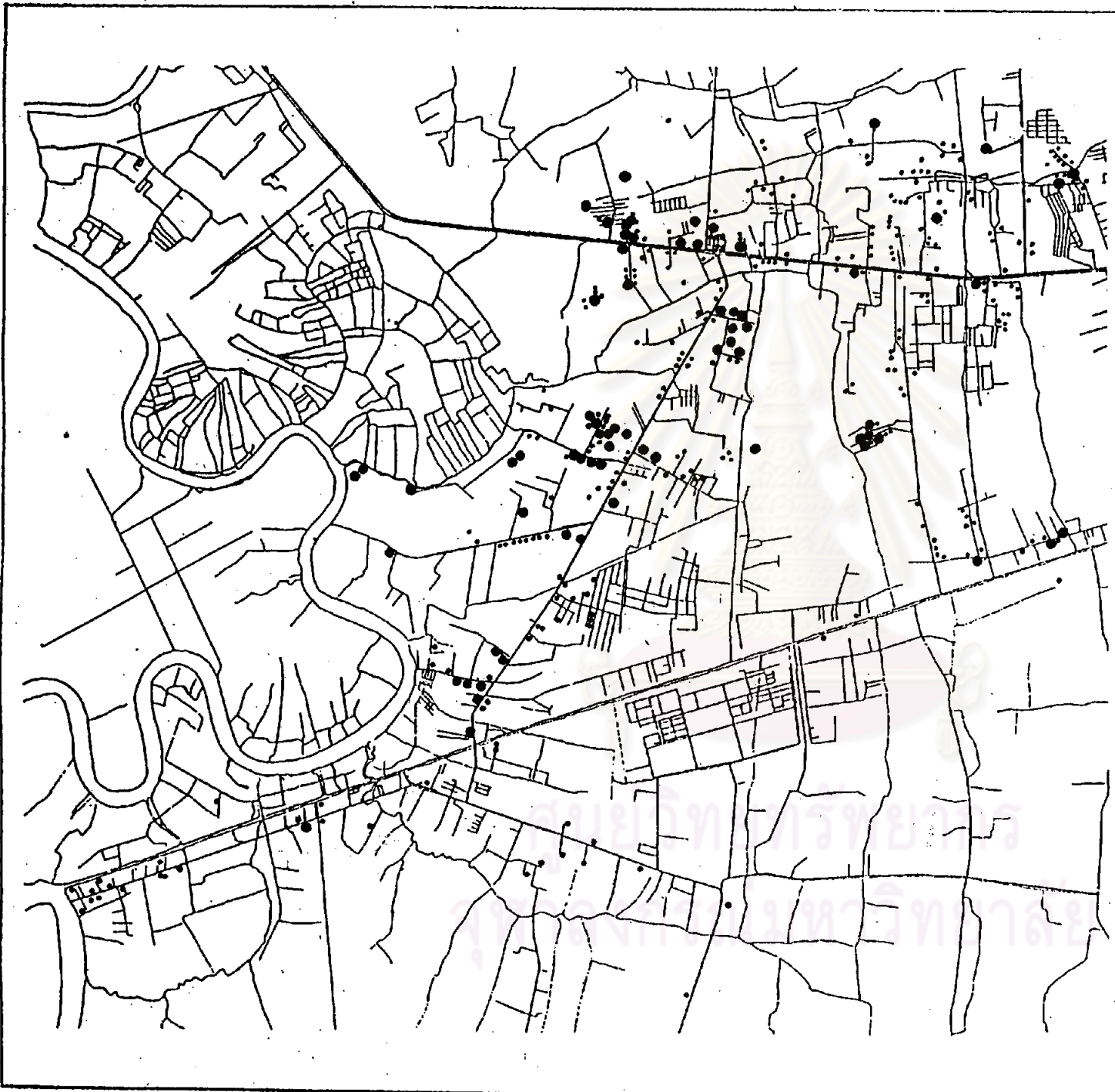
- ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
- อุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม แปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

แผนที่: 4.8 ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
 แสดง: อุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม แปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระจายตัวของอุตสาหกรรม
 ในชุมชนเมืองกรุงเทพมหานคร จ.สมุทรสาคร

ที่มา: 168

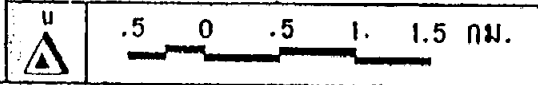

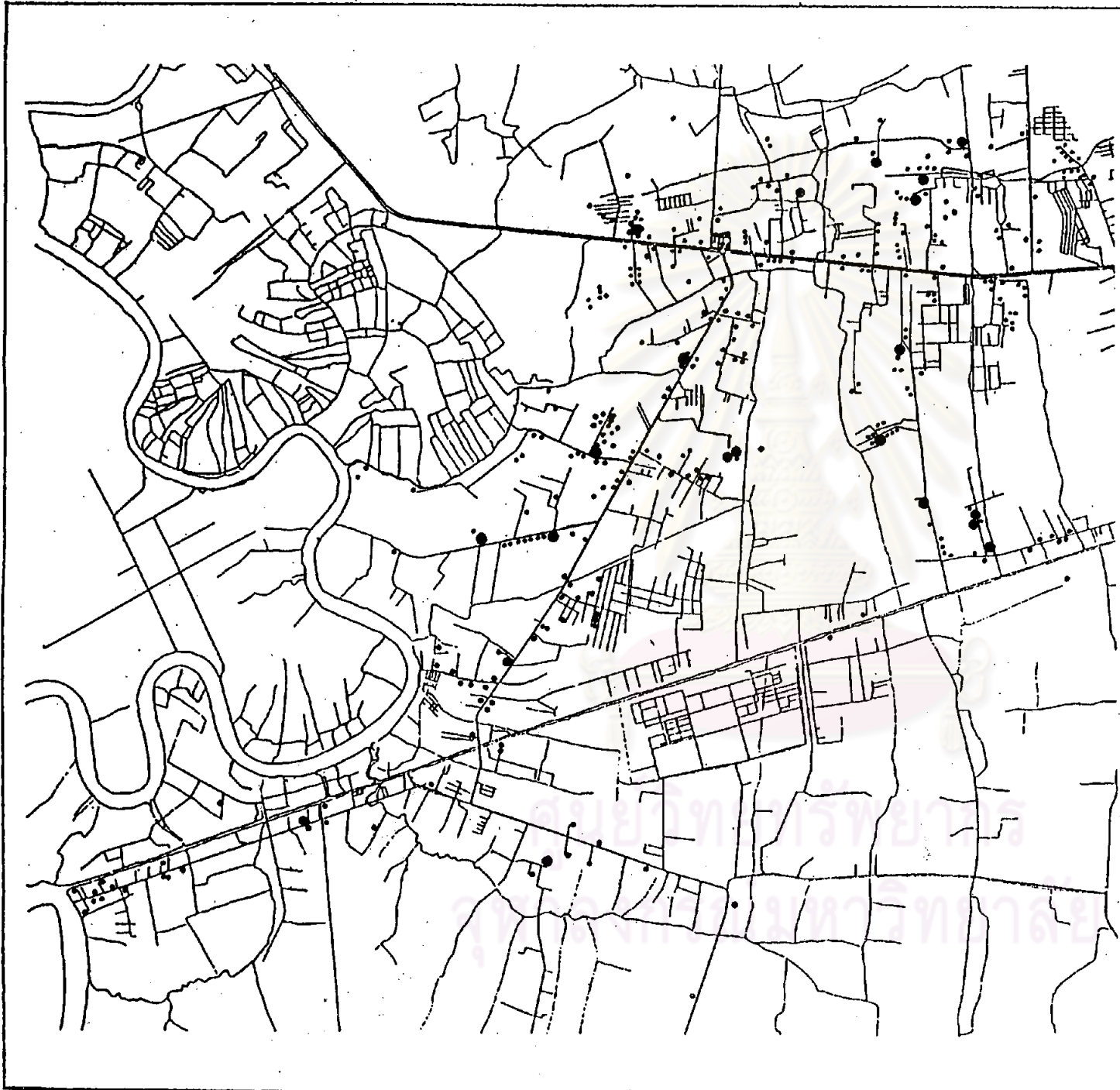
- ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
- อุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ

แผนที่: 4.9 ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
 แสดง: อุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระจายตัวของอุตสาหกรรม
 ในชุมชนเมืองกรุงเทพมหานคร จ.สมุทรสาคร

ที่มา: 169

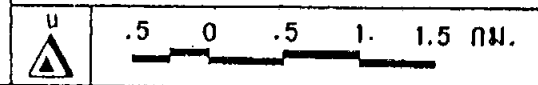

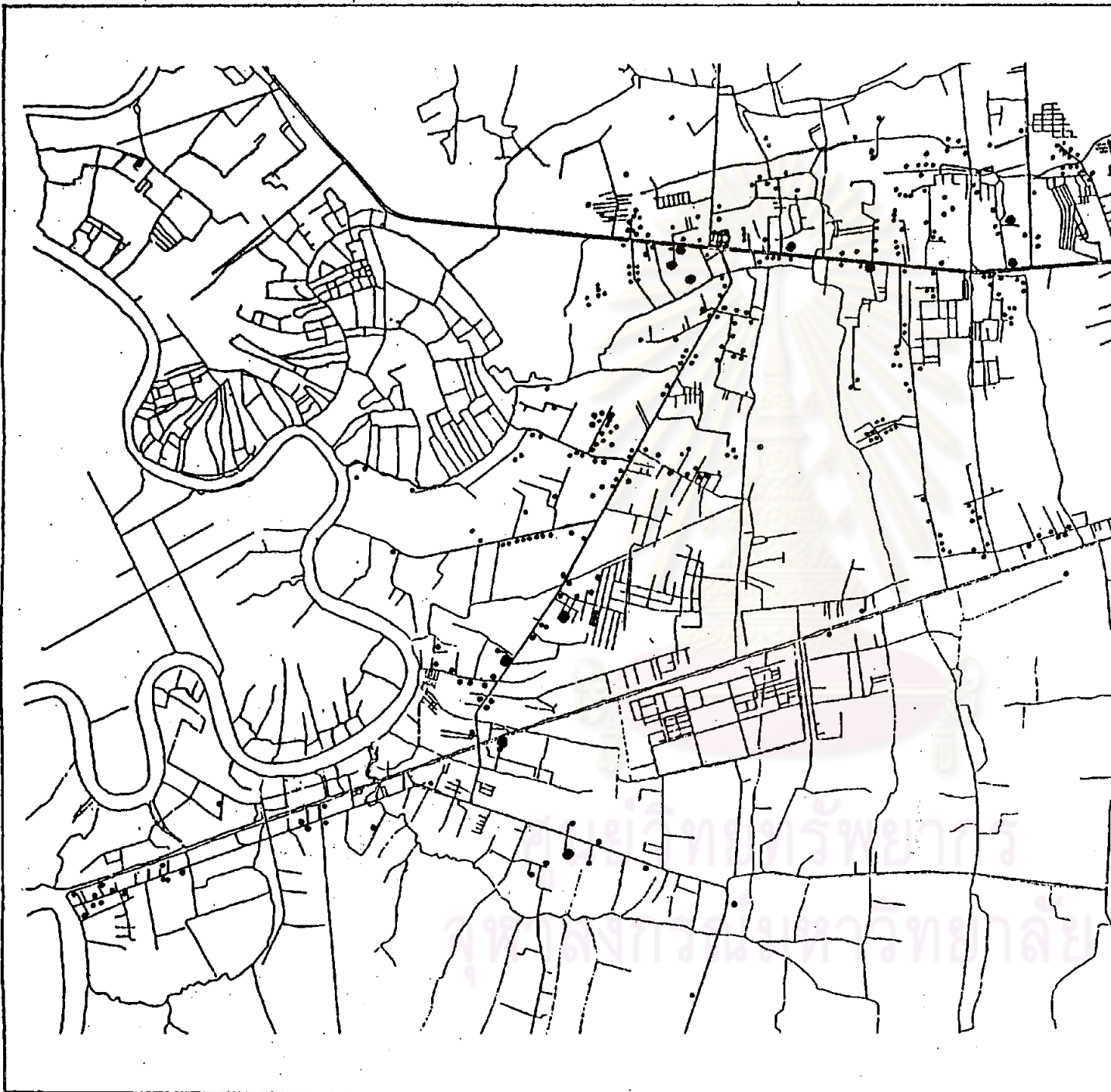
- ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
- อุตสาหกรรมไม้, กระดาษ

แผนที่: 4.10 ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
 แถลง: อุตสาหกรรมไม้, กระดาษ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระจายตัวของอุตสาหกรรม
 ในชุมชนเมืองกระทู้มแบน จ.สมุทรสาคร

ที่มา: 170

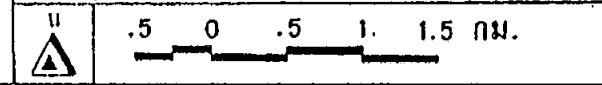

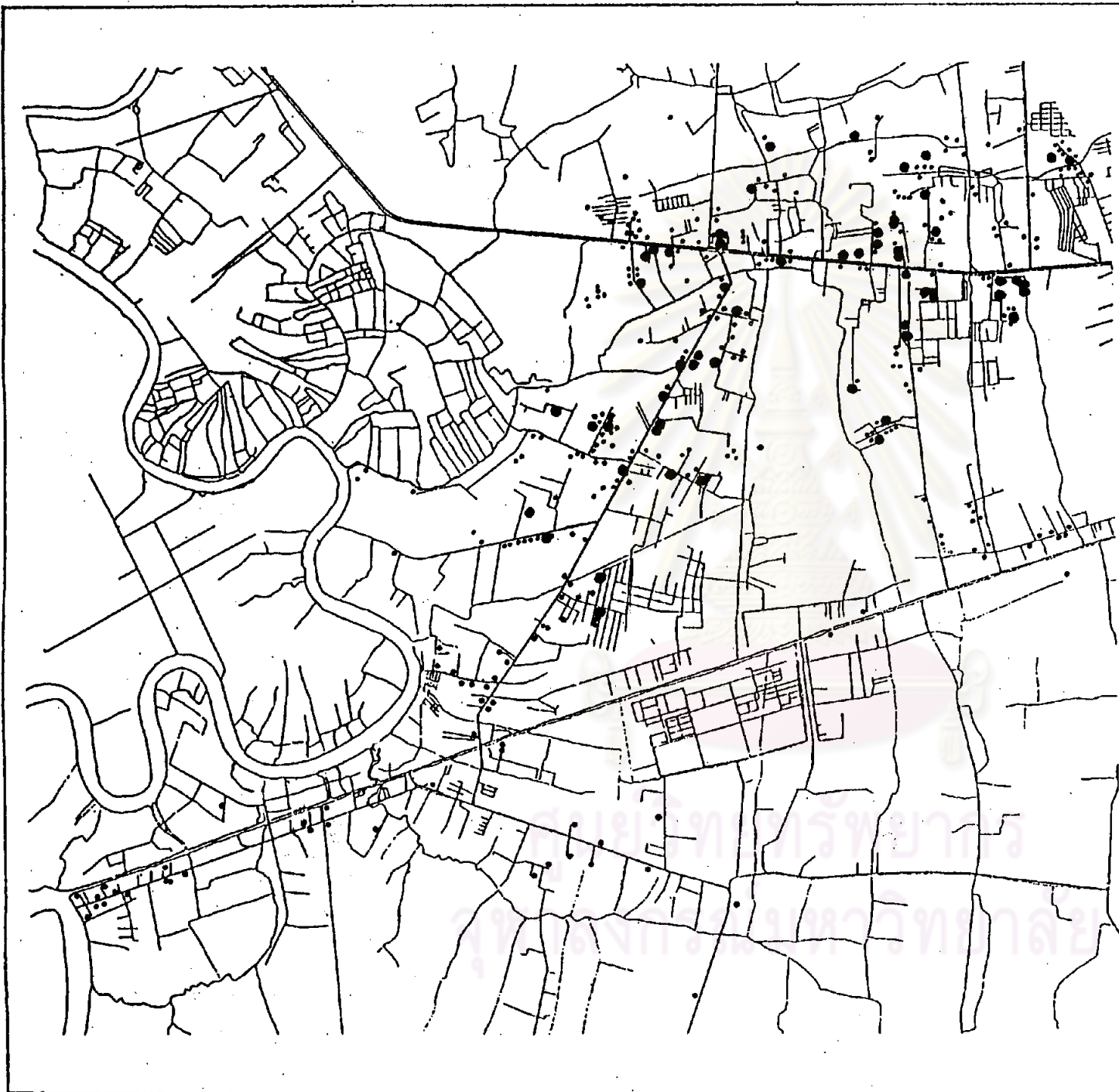
- ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
- อุตสาหกรรมเคมีและเคมีภัณฑ์

แผนที่: 4.11
 แสดง: ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
 อุตสาหกรรมเคมีและเคมีภัณฑ์

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระจายตัวของอุตสาหกรรม
 ในชุมชนเมืองกระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร

ที่มา: 171

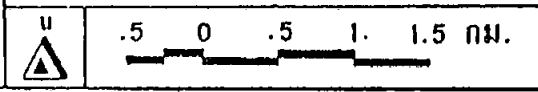

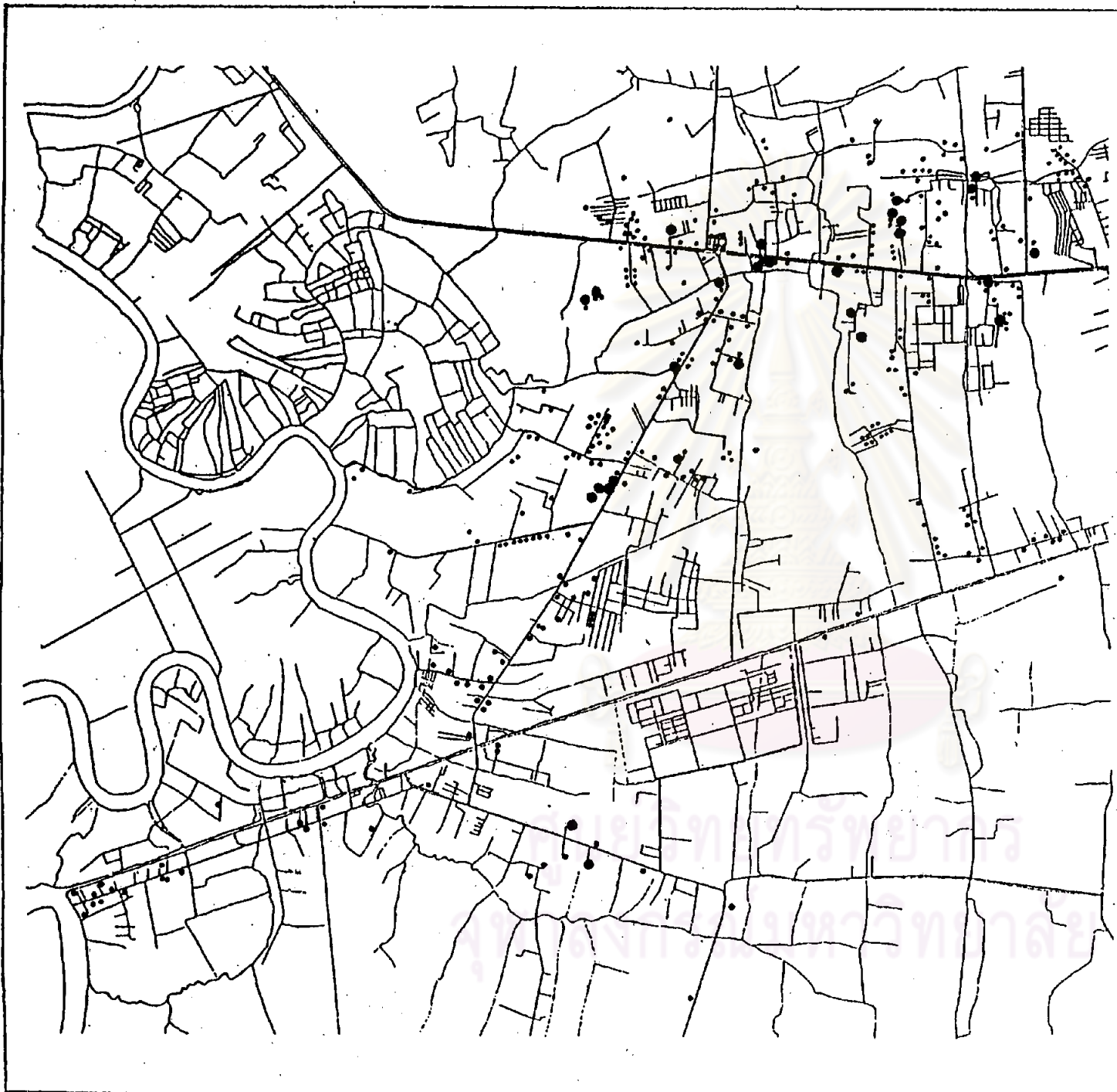
- ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
- อุตสาหกรรมยาง พลาสติก และหนังเทียม

แผนที่: 4.12   ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
 แกน: อุตสาหกรรมยาง พลาสติก และหนังเทียม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระจายตัวของอุตสาหกรรม
 ไหล่ชุมชนเมืองกระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร

ที่มา: 172

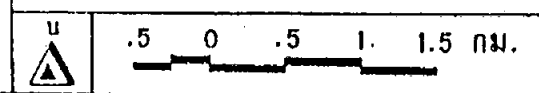

- ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
- อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและโลหะ

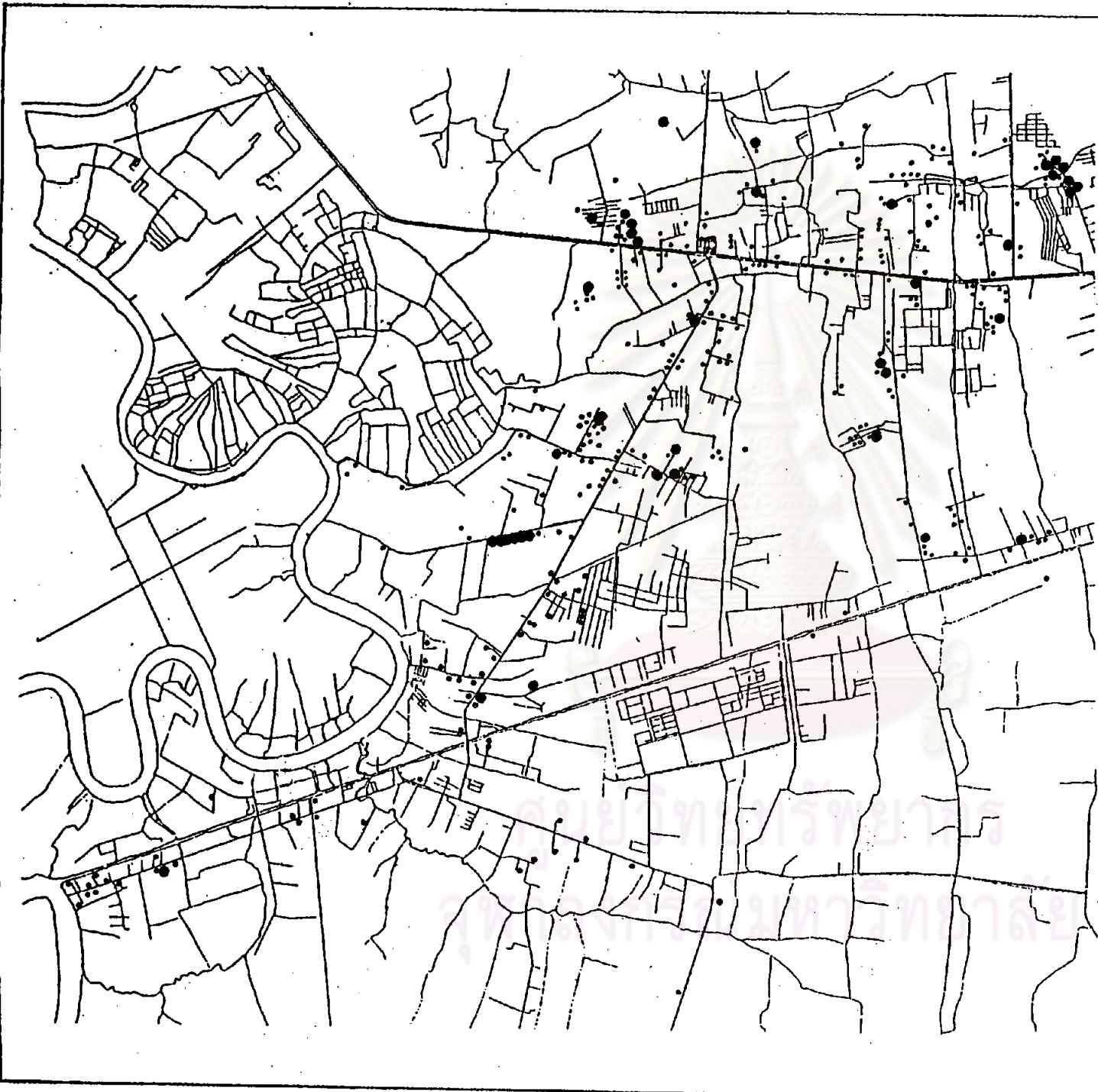
แผนที่: 4.13   ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
 แกนง: อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและโลหะ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระจายตัวของอุตสาหกรรม
 ในชุมชนเมืองกระทู้มแบบ จ.สมุทรสาคร

ที่มา: 173

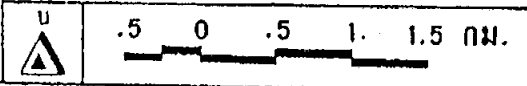

- ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
- อุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ

แผนที่: 4.14   ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
 แถลง: อุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระจายตัวของอุตสาหกรรม
 ในชุมชนเมืองกระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร

ที่มา: 174

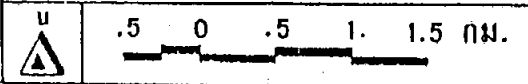

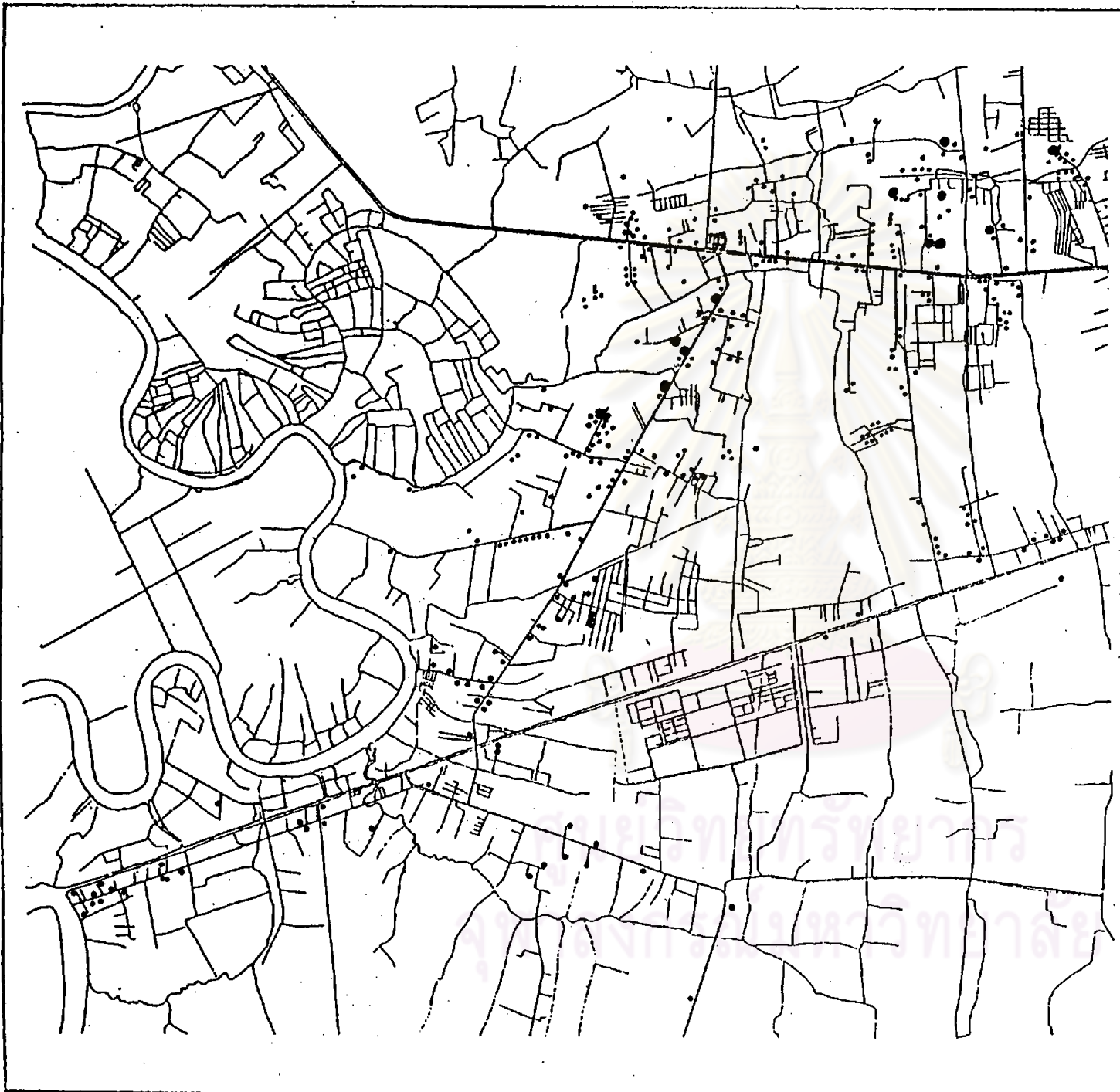
- ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
- อุตสาหกรรมซ่อมแซมหรือตัดแปลง เครื่องจักร-เครื่องยนต์

แผนที่: 4.15 ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
 แสดง: อุตสาหกรรมซ่อมแซมหรือตัดแปลง เครื่องจักร-เครื่องยนต์

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระจายตัวของอุตสาหกรรม
 ในชุมชนเมืองกระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร

ที่มา: 175

- ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
- อุตสาหกรรมเครื่องไฟฟ้า

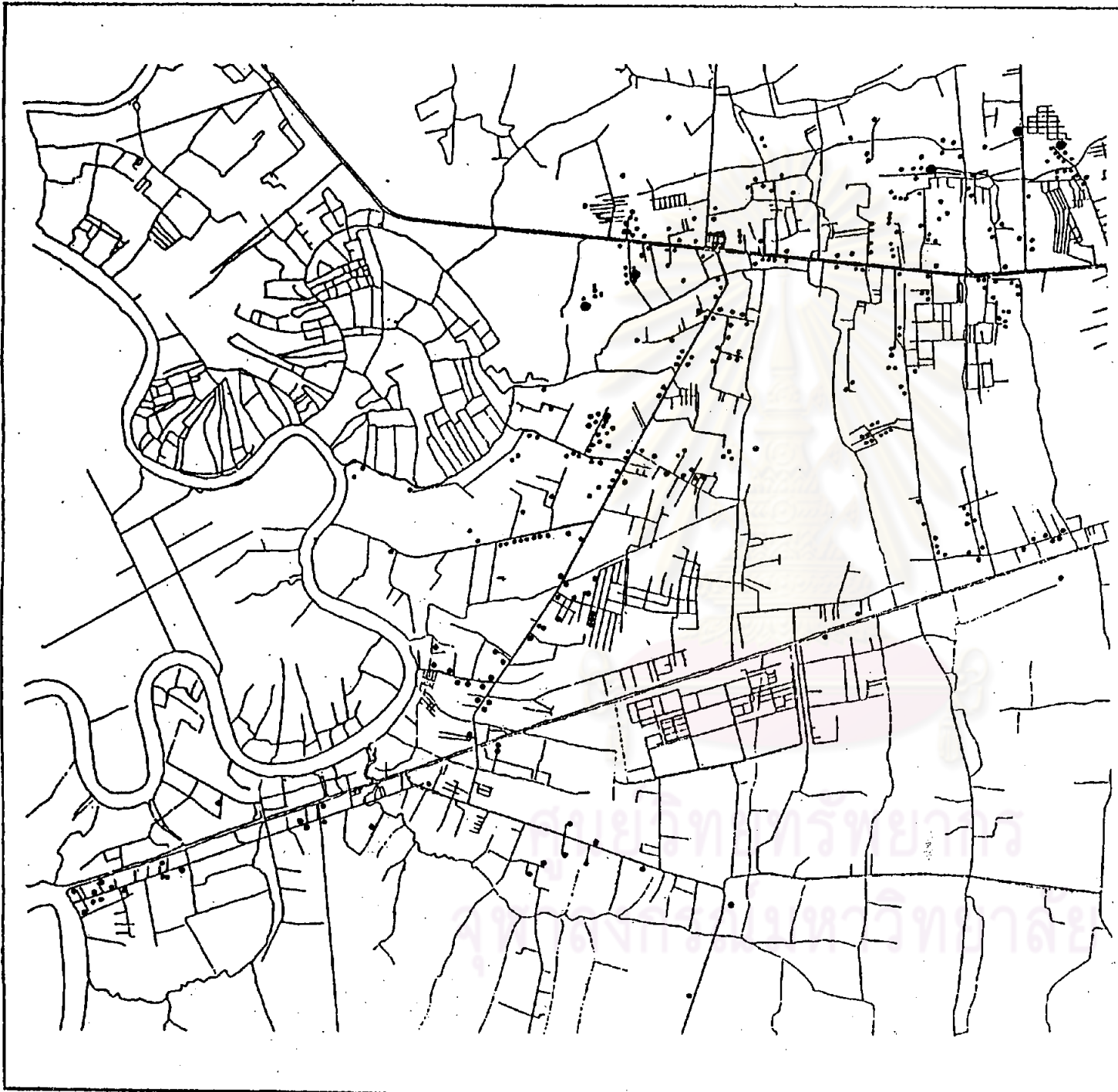
แผนที่: 4.16
 ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
 แสดง: อุตสาหกรรมเครื่องไฟฟ้า

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระจายตัวของอุตสาหกรรม
 ในชุมชนเมืองกรุงเทพมหานคร จ.สมุทรสาคร

ที่มา: 176

.5 0 .5 1. 1.5 กม.

- ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
- อุตสาหกรรมอื่น ๆ

แผนที่: 4.17 ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม

แสดง: อุตสาหกรรมอื่น ๆ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระจายตัวของอุตสาหกรรม
ในชุมชนเมืองกระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร

ที่มา:

177

.5 0 .5 1. 1.5 กม.

กลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมฟอกย้อมตั้งอยู่ในบริเวณชอชวิรุฬหาราชบุรี และชอชวัดนางสาว เป็นจำนวนมาก ได้แก่ โรงงานทรงกิจการทอ หจก.อุตสาหกรรมผ้าแสงทอง อุตสาหกรรมฟอกย้อมแสงทอง บริษัท บุษยะลาพรินติ้ง จำกัด บริเวณหมู่ที่ 5 ต.ท่าไม้ มีโรงงานฟอกย้อมของบริษัท กิจไพศาลอุตสาหกรรมสิ่งทอ โรงงานถักผ้ายัดบริษัท นันยางการทออุตสาหกรรม จำกัด

ในชอช วปอ.11 พิเศษ มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก-กลาง ประเภทโรงงานทอผ้า โรงงานผลิตเครื่องปั้นดินเผา โรงงานหลอมหล่อโลหะ

สำหรับบริเวณถนนเลียบคลองภาษีเจริญ มีโรงงานจำนวนไม่มาก โรงงานขนาดใหญ่ที่พบคือ โรงงานบริษัท พัฒนกิจพิมพ์ย้อม จำกัด นอกนั้นเป็นโรงงานขนาดเล็ก ๆ ประเภทโรงงานทำกล่องกระดาษ โรงงานทำเฟอร์นิเจอร์จากไม้ยางพารา และโรงกลึง

สำหรับบริเวณอื่น ๆ ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมจะอยู่บนเส้นทางคมนาคมเศรษฐกิจ 1 ในเขตตำบลคลองมะเดื่อ และตำบลแคราย ส่วนในเขตเทศบาลตำบลกระทู้มแบบน มีโรงงานตั้งอยู่ริมถนนสุขุมวิท บริเวณเหล่านี้มีจำนวนโรงงานไม่มากนัก

จากย่านโรงงานอุตสาหกรรมในเส้นทางถนนเพชรเกษม และถนนเศรษฐกิจ 1 มีลักษณะเป็นแหล่งที่ตั้งที่มีการขยายตัวตามเส้นทางคมนาคม พื้นที่ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถเชื่อมโยงถึงกันเป็นระบบโครงข่าย ดังนั้นจึงพบเห็นการกระจายตัวของที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมอยู่บริเวณริมถนนสายสำคัญทั้งสอง หรือบริเวณชอชแยกต่าง ๆ ซึ่งระยะทางจะไม่ห่างจากถนนสายหลัก

4.7 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระจายตัว

จากตัวอย่างการศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกที่ตั้งอุตสาหกรรมของ Tingsbadth (1982) ซึ่งได้วิเคราะห์ถึงสาเหตุของการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมในส่วนกลางและปัจจัยสำคัญที่ทำให้กิจการอุตสาหกรรมเลือกที่ตั้งในกรุงเทพมหานครและที่อื่น ๆ โดยการสำรวจกิจการอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอื่น ๆ และสรุปว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้กิจการตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากได้รับประโยชน์ต่าง ๆ จากการตั้งอยู่ในเมืองใหญ่ เช่น การประหยัดค่าขนส่ง ความพร้อมมูลของสิ่งอำนวยความสะดวก และบริการต่าง ๆ และอยู่ใกล้อุตสาหกรรมต่อเนื่อง

นอกจากนี้ การศึกษาในเรื่องปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกที่ตั้งอุตสาหกรรมในประเทศอื่น ๆ เช่น Lee and Cho (1965) ซึ่งศึกษากรณีของเมือง Seoul ในเกาหลี พบว่าลักษณะของกิจการทางด้านสินค้าที่ผลิต ความต้องการแรงงานฝีมือ ขนาดพื้นที่ของโรงงาน มีอิทธิพลต่อการเลือกที่ตั้งโรงงาน และการตั้งใกล้ตลาด วัตถุดิบ และการคมนาคมขนส่ง เป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกที่ตั้งโรงงาน ซึ่งผลการศึกษายังแสดงปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพิจารณาย้ายสถานที่ตั้งโรงงานคือ ราคาที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง การอยู่ใกล้ลูกค้าและแหล่งวัตถุดิบ และการเข้าถึงบริการของรัฐ ในขณะที่ความสะดวกในการหาคนงาน อัตราค่าจ้างและคุณภาพ และราคาของสิ่งสาธารณูปโภคเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญน้อยโดยการเปรียบเทียบ

การศึกษาของ Townrose (1983) ในประเทศบราซิล หรือของ Herrin and Pernia (1987) ในประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญมากต่อการเลือกที่ตั้งอุตสาหกรรมคือการอยู่ใกล้ตลาด การมีสิ่งสาธารณูปโภค โดยเฉพาะการไฟฟ้าและการขนส่ง ความสะดวกในการติดต่อธุรกิจ และการมีที่ดินที่เหมาะสมแก่การประกอบและขยายกิจการ ผลงานการศึกษาข้างต้นเป็นตัวอย่างของการกำหนดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกที่ตั้งอุตสาหกรรม

สำหรับในการศึกษาของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระจายตัวในชุมชนเมืองกรุงเทพมหานครนี้ ได้จัดทำแบบสอบถามผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบการในการตอบแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 84 ชุด ซึ่งในส่วนเนื้อหาของแบบสอบถามได้นำเอาทฤษฎีแนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มากำหนดเป็นปัจจัยสำคัญ 6 ประการ คือ ปัจจัยแรงงาน ปัจจัยที่ดิน ปัจจัยการขนส่ง ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐาน ปัจจัยความเชื่อมโยงแหล่งตลาดและวัตถุดิบ และปัจจัยอื่น ๆ ผลการวิเคราะห์เป็นดังต่อไปนี้

ข้อมูลแหล่งที่มาของปัจจัยเกี่ยวกับอุตสาหกรรม

1. แหล่งที่มาของวัตถุดิบ จากข้อมูลแบบสอบถามพบว่า โรงงานส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 43.48 มีแหล่งที่มาของวัตถุดิบจากกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพราะกรุงเทพมหานครเป็นแหล่งรวบรวมสินค้าที่เป็นวัตถุดิบสำหรับโรงงานอุตสาหกรรมในหลาย ๆ ประเภท ทั้งวัตถุดิบภายในประเทศ และวัตถุดิบจากต่างประเทศ โรงงานอุตสาหกรรมอีกร้อยละ 19.57 มีแหล่งที่มาวัตถุดิบจาก

ท้องถิ่น และในสัดส่วนเท่ากันมีแหล่งที่มาวัตถุดิบจากภาคอื่น ๆ สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบจากจังหวัดปริมณฑล มีสัดส่วนร้อยละ 8.69 หรือวัตถุดิบมีอยู่ภายในจังหวัดสมุทรสาคร มีสัดส่วนร้อยละ 2.17 นอกจากนี้โรงงานที่นำเข้าวัตถุดิบโดยตรงจากต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 6.52

วัตถุดิบที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกันไปตามประเภทอุตสาหกรรม และปริมาณการใช้วัตถุดิบก็แตกต่างกันตามขนาดการผลิต ดังนี้

อุตสาหกรรมอาหาร ซึ่งวัตถุดิบส่วนใหญ่เป็นวัตถุดิบทางการเกษตร จำพวกผัก ผลไม้ที่ใช้ในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร เป็นสินค้าอาหารผัก ผลไม้ดอง หรือตากแห้ง และอาหารบรรจุกระป๋อง แหล่งที่มาวัตถุดิบจะอยู่ภายในจังหวัดหรือจังหวัดใกล้เคียง ถ้าเป็นวัตถุดิบประเภทเนื้อสัตว์ จำพวกสัตว์น้ำทะเล เพื่อนำมาบรรจุเป็นอาหารกระป๋อง หรือแช่แข็ง ก็ได้วัตถุดิบมาจากทางอำเภอเมืองสมุทรสาคร แต่โดยทั่วไปอุตสาหกรรมอาหารเป็นโรงงานขนาดครอบครัวและขนาดเล็ก ความต้องการปริมาณวัตถุดิบมีจำนวนน้อยซึ่งสามารถซื้อหาได้ภายในท้องถิ่น

อุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ เป็นอุตสาหกรรมที่มีกระบวนการผลิตซับซ้อนและมีวัตถุดิบหลากหลายชนิด อุตสาหกรรมนี้สามารถแบ่งออกได้เป็นกระบวนการผลิตสำคัญ 3 ขั้นตอน (TDRI, 2534:2-1) คือ (1) กลุ่มอุตสาหกรรมต้นน้ำ ได้แก่ การผลิตเส้นใยธรรมชาติ เส้นใยสังเคราะห์ และเส้นใยกึ่งสังเคราะห์ วัตถุดิบของโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอในกระบวนการผลิตกลุ่มอุตสาหกรรมต้นน้ำประกอบด้วย เส้นใยจากพืช เช่น ฝ้ายและลินิน และเส้นใยโปรตีน เช่นขนสัตว์และไหม เส้นใยธรรมชาติที่ใช้กันมากที่สุดคือ ฝ้าย เส้นใยสังเคราะห์ผลิตขึ้นจากสารโพลีเมอร์ ที่ใช้กันมากที่สุดคือ โพลีเอสเตอร์ ไนลอน และอะคริลิก และเส้นใยกึ่งสังเคราะห์ ผลิตขึ้นจากการสังเคราะห์เส้นใยธรรมชาติจำพวกเซลลูโลส ได้แก่ เรยอนและอะซิเตต วัตถุดิบที่นำมาผลิตส่วนใหญ่ยังคงต้องนำเข้าจากต่างประเทศ (2) กลุ่มอุตสาหกรรมกลางน้ำ ประกอบด้วย การปั่นด้าย การแต่งเส้นใย การทอผ้า การถักผ้า และการแต่งสำเร็จ ซึ่งใช้วัตถุดิบจากกลุ่มอุตสาหกรรมต้นน้ำ (3) กลุ่มอุตสาหกรรมปลายน้ำ ได้แก่ การตัดเย็บเสื้อผ้า หมวก และผลิตภัณฑ์จากผ้าอื่น ๆ ในอำเภอกระทุ่มแบนมีอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมกลุ่มกลางน้ำ กลุ่มอุตสาหกรรมต้นน้ำ มีโรงงานอุตสาหกรรมผลิตเส้นใยเทียม

เพียงแห่งเดียว โรงงานแห่งนี้ใช้วัตถุดิบเม็ดโพลีเอสเตอร์ ซึ่งนำเข้าจากต่างประเทศ กลุ่มอุตสาหกรรมกลางน้ำได้แก่ โรงงานปั่นด้าย ใช้วัตถุดิบประเภทฝ้ายเป็นส่วนใหญ่ หรือเส้นใยไหมหรือลินิน โรงงานทอผ้าซึ่งใช้วัตถุดิบด้ายฝ้ายหรือเส้นใยสังเคราะห์ โรงงานฟอกย้อมและพิมพ์ผ้า นอกจากนี้จะใช้วัตถุดิบจากผ้าแล้วยังมีสารเคมีจำนวนมากคือ สี สารเรซิน กระดาษพิมพ์ลาย น้ำคลอรีนฟอกผ้า น้ำมันก๊าด เป็นต้น โรงงานถักผ้าฮัต ใช้วัตถุดิบจำพวกเส้นใยเทียม เส้นใยโพลีเอสเตอร์ เส้นใยไพลอน กลุ่มอุตสาหกรรมปลายน้ำได้แก่ โรงงานตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป โรงงานผลิตตุ๊กตาผ้า นอกจากนี้โรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบจากโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอคือโรงงานทำรองเท้าผ้าใบ ซึ่งบางแห่งประกอบกิจการทั้งสองประเภทในโรงงานเดียวกัน

อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์กระดาษ อุตสาหกรรมประเภทนี้จัดเป็นอุตสาหกรรมที่มีกรรมวิธีในการแปรรูปวัตถุดิบถึงสำเร็จรูปให้เป็นสินค้า โดยทั่วไปใช้วัตถุดิบมาจากที่ต่าง ๆ กัน อุตสาหกรรมไม้ที่ใช้วัตถุดิบเป็นไม้แปรรูปในโรงงานทำวงกบ บานประตู-หน้าต่าง ก็สั่งซื้อไม้จากร้านค้าภายในท้องถิ่นเป็นหลัก ส่วนโรงงานทำเฟอร์นิเจอร์บางแห่งใช้ไม้ฮ้างพาราจำนวนมากก็สั่งซื้อมาจากภาคใต้โดยตรง ส่วนโรงงานกระดาษส่วนใหญ่เป็นโรงงานทำกล่องกระดาษ วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้ามาจากจังหวัดราชบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ

อุตสาหกรรมเคมีและเคมีภัณฑ์ มีโรงงานอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ส่วนมากที่ใช้วัตถุดิบประเภทสารเคมีมาทำการผลิตเป็นเคมีภัณฑ์เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมฟอกย้อม วัตถุดิบที่ใช้เช่น แว็คโซดาแอช โซดาไฟ โซเดียมไฮดรอกไซด์ โพลีเอทิลีน ไทรโคโรเบนซีน ซึ่งเป็นสารเคมีที่ได้จากอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ซึ่งยังต้องนำเข้าจากต่างประเทศ

อุตสาหกรรมยาง พลาสติก และหนังเทียม โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นโรงงานผลิตยางนอกยางใน รถยนต์-รถจักรยานยนต์ ใช้วัตถุดิบยางดิบ(ยางพารา)ซึ่งมีแหล่งวัตถุดิบในจังหวัดทางภาคใต้ นอกจากนั้นยังใช้ยางเทียม ไพลอน เป็นวัตถุดิบสำคัญอีกด้วย ซึ่งวัตถุดิบนี้ต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศ โรงงานผลิตรองเท้าก็ใช้วัตถุดิบประเภทยางพาราและพลาสติกเป็นส่วนประกอบในการผลิตสินค้าจำนวนมาก ส่วนโรงงานที่ใช้วัตถุดิบเม็ดพลาสติกในการผลิตสินค้าเครื่องใช้จากพลาสติก โรงงานส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็กมีปริมาณการใช้จำนวนไม่มาก แหล่งที่มาส่วนมากเป็นบริษัทจัดจำหน่ายในกรุงเทพมหานคร สำหรับโรงงานขนาดใหญ่ที่ใช้วัตถุดิบ

จากพลาสติก คือ โรงงานผลิตผ้าใบ หนึ่งเทียม ซึ่งนำไปใช้ในอุตสาหกรรมผลิตรองเท้าด้วย

อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและโลหะ โรงงานส่วนใหญ่เป็นโรงงานผลิตเครื่องปั้นดินเผา โรงงานเครื่องสุขภัณฑ์และกระเบื้องเคลือบ ซึ่งวัตถุดิบที่สำคัญ คือ ดินเหนียว ซึ่งโรงงานเคยใช้วัตถุดิบจากท้องถิ่น ปัจจุบันมีการนำดินมาจากอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี นอกจากนี้ยังใช้วัตถุดิบจำพวกปูนขาว หินควอทซ์ หินสับ หินปูน

อุตสาหกรรมโลหะ วัตถุดิบที่ใช้ ได้แก่ เหล็ก ทองเหลือง อลูมิเนียม ทองแดง เป็นต้น ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมหลอมหล่อโลหะ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมขั้นต้นของกระบวนการผลิตในอุตสาหกรรมโลหะ (กระบวนการผลิต ประกอบด้วย การหล่อ การตีโลหะร้อนขึ้นรูป การอบชุบโลหะ การปรับแต่งโลหะ การชุบเคลือบผิว การอัดขึ้นรูป การรีด และการเชื่อมโลหะ) นอกจากนี้อุตสาหกรรมโลหะยังรวมถึงโรงงานทำเฟอร์นิเจอร์เหล็ก โรงงานทำถังบรรจุก๊าซ โรงงานผลิตกระป๋อง โรงงานบีบภาชนะของใช้จากอลูมิเนียม ซึ่งโรงงานเหล่านี้ใช้วัตถุดิบถึงสำเร็จรูป

อุตสาหกรรมซ่อมแซมหรือตัดแปลง เครื่องจักรและเครื่องชนิด โรงงานส่วนใหญ่เป็นโรงงานกลึง-เชื่อมโลหะ ซึ่งเป็นกิจการในลักษณะการให้บริการมากกว่าการผลิตสินค้าโดยตรง

อุตสาหกรรมเครื่องไฟฟ้า ในโรงงานอุตสาหกรรมประกอบเครื่องใช้ไฟฟ้า ใช้วัตถุดิบหลากหลายชนิด ได้แก่ เหล็กแผ่น ราง พลาสติก ไม้อัด สายไฟฟ้า หลอดไฟฟ้า เป็นต้น

2. แหล่งที่มาสินค้าทุน ได้แก่ เครื่องจักร อะไหล่ อุปกรณ์เครื่องจักร เป็นต้น สินค้าทุนส่วนใหญ่สั่งซื้อมาจากกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 65.22 หรือเป็นสินค้าที่สั่งซื้อจากต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 30.44 ส่วนแหล่งที่มาจากท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 2.17 เท่านั้น

3. แหล่งตลาด ตลาดสินค้าของโรงงานจากการสำรวจตัวอย่างส่วนใหญ่มีตลาดสินค้าหลักในกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 54.34 หรือจำหน่ายไปยังจังหวัดในปริมณฑล คิดเป็นร้อยละ 19.57 อีกร้อยละ 10.87 ผลิตสินค้าส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยมีสัดส่วนการผลิตเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 6.52 หรือจำหน่ายภายในจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 4.35 และการส่งไปจำหน่ายยังภาคต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 4.35

4. แรงงาน การจ้างงานในโรงงานส่วนใหญ่แรงงานมาจากภาคต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 45.65 และการจ้างแรงงานจากจังหวัดปริมณฑล คิดเป็นร้อยละ 32.61 ส่วนการจ้างแรงงานในท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 15.22 และภายในจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 6.52

สิ่งที่พบเห็นก็คือ มีแรงงานอพยพจากภูมิภาคต่าง ๆ เข้ามาทำงานในโรงงานในชุมชนแห่งนี้เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้เนื่องจากแรงงานภายในท้องถิ่นมีอยู่จำกัด จึงมีการจ้างแรงงานจากจังหวัดใกล้เคียงคือ จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นพื้นที่ต่อเนื่องกันและมีโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมากในอำเภอสามพรานเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะแรงงานที่ใช้เป็นแรงงานในอุตสาหกรรมประเภทคล้ายคลึงกัน

5. บริการต่าง ๆ การใช้บริการส่วนใหญ่เป็นการใช้บริการจากกรุงเทพมหานคร ได้แก่ บริการข้อมูลข่าวสาร (ร้อยละ 85.71) บริการซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องจักรอุปกรณ์ (ร้อยละ 84.78) บริการด้านการตลาด (ร้อยละ 60.87) บริการด้านการธนาคาร (ร้อยละ 54.35) ส่วนการใช้บริการจากท้องถิ่นในด้านข้อมูลข่าวสาร บริการซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องจักรอุปกรณ์ บริการด้านการตลาด บริการด้านการธนาคาร มีสัดส่วนเพียงเล็กน้อยคือ คิดเป็นร้อยละ 8.57, 15.22, 8.7 และ 36.96 ตามลำดับ สิ่งที่แตกต่างในบริการด้านการตลาดก็คือ มีการใช้บริการด้านการตลาดในต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 10.87 และการใช้บริการในจังหวัดปริมณฑล คิดเป็นร้อยละ 13.04 ซึ่งโรงงานเหล่านี้เป็นโรงงานที่มีการร่วมลงทุนกับต่างประเทศและผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก หรือการที่เป็นโรงงานในเครือของบริษัทจากต่างประเทศ ซึ่งมีโรงงานแห่งอื่น ๆ ในจังหวัดปริมณฑล

เนื่องจากแหล่งที่มาของวัตถุดิบ แหล่งที่มาสินค้าทุน แหล่งตลาด และบริการต่าง ๆ มาจากกรุงเทพมหานครเป็นหลัก จึงแสดงว่ากรุงเทพมหานครยังคงเป็นศูนย์กลางของปัจจัยการผลิตของอุตสาหกรรม และโรงงานอุตสาหกรรมในชุมชนเมืองกระทุ่มแบนก็ต้องอาศัยปัจจัยการผลิตเหล่านี้จากกรุงเทพมหานคร ยกเว้นแรงงานซึ่งก็มีแรงงานอพยพจากภาคอื่น ๆ หรือแรงงานจากพื้นที่ใกล้เคียง

จากแหล่งที่มาของปัจจัยการผลิตชี้ให้เห็นว่าแหล่งที่มาของปัจจัยการผลิตจากกรุงเทพมหานครมีความสำคัญมากกว่าการพึ่งพาวัตถุดิบระหว่างโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ ทั้งนี้เพราะโรงงาน

อุตสาหกรรมเหล่านี้สามารถรับวัตถุดิบจากกรุงเทพมหานคร และส่งสินค้ากลับไปจำหน่ายได้อย่างสะดวกรวดเร็ว จึงทำให้โรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในพื้นที่นี้ไม่มีความจำเป็นด้านการพึ่งพา ระหว่างกันเท่าใดนัก

ตารางที่ 4.13 แสดงแหล่งที่มาของปัจจัยเกี่ยวกับอุตสาหกรรม

ปัจจัยเกี่ยวกับอุตสาหกรรม	ท้องถิ่น	จังหวัด	กทม.	ปริมณฑล	ภาคอื่น ๆ	ต่างประเทศ	รวม
1. แหล่งที่มาของวัตถุดิบ	19.57	2.17	43.48	8.69	19.57	6.52	100.00
2. แหล่งที่มาสินค้าทุน	2.17	0.00	65.22	2.17	0.00	30.44	100.00
3. แหล่งตลาด	6.52	4.35	54.34	19.57	4.35	10.87	100.00
4. แรงงาน	15.22	6.52	0.00	32.61	45.65	0.00	100.00
5. บริการต่าง ๆ							
5.1 ข้อมูลข่าวสาร	8.57	0.00	85.71	2.86	0.00	2.86	100.00
5.2 ซ่อมแซมบำรุงรักษา	15.22	0.00	84.78	0.00	0.00	0.00	100.00
5.3 ด้านการตลาด	8.70	2.17	60.87	13.04	4.35	10.87	100.00
5.4 ธนาคาร	36.96	8.69	54.35	0.00	0.00	0.00	100.00

6. การขนส่ง การขนส่งวัตถุดิบหรือสินค้าใช้วิธีการขนส่งทางรถยนต์ทั้งสิ้น (ร้อยละ 100) และเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าโรงงานส่วนใหญ่จำเป็นต้องตั้งอยู่ใกล้ถนนที่เป็นเส้นทางคมนาคมเพราะได้ประโยชน์จากการประหยัดภายนอก ซึ่งช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง จากแหล่งที่มาของวัตถุดิบและแหล่งตลาดของสินค้าสำเร็จรูป

ตารางที่ 4.14 แสดงวิธีการขนส่งวัตถุดิบและสินค้า

การขนส่ง	รถยนต์	รถไฟ	เรือ	รวม
วัตถุดิบ	100.00	0.00	0.00	100.00
สินค้า	100.00	0.00	0.00	100.00

การเลือกที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม

โรงงานอุตสาหกรรมในชุมชนแห่งนี้อาจจะมึนโยบายในการเลือกแหล่งที่ตั้งที่แตกต่างกัน ในการศึกษาเกี่ยวกับการเลือกแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม (เช่น Hoover 1948) มีการจำแนกประเภท

อุตสาหกรรมที่พึ่งพาตลาด (market-oriented industries) อุตสาหกรรมที่ต้องพึ่งพาวัตถุดิบ เป็นจำนวนมาก (resource or material-oriented industries) และอุตสาหกรรมที่อาจ ตั้งที่ใดก็ได้ (footloose industries) โดยให้ความสำคัญแก่ข้อพิจารณาในด้านค่าขนส่ง ซึ่งมีข้อพิจารณาเป็นเป้าหมายสองประการคือ 1. ข้อพิจารณาทางด้านรายรับ และ 2. ข้อพิจารณา ทางด้านค่าใช้จ่าย ข้อพิจารณาทางด้านรายรับหมายถึงปริมาณการขายและราคาสินค้า ผู้ประกอบการ จะเลือกแหล่งที่ตั้งในพื้นที่ที่มีแนวโน้มการขายตัวของตลาดสูงซึ่งเป็นการคาดคะเนในระยะยาว ส่วนข้อพิจารณาทางด้านค่าใช้จ่ายรวมถึงค่าใช้จ่ายในการก่อตั้งโรงงาน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน คือ ราคที่ดินและค่าพัฒนาที่ดิน ต้นทุนการขนส่งสินค้าและวัตถุดิบ การเข้าถึงตลาดและ แหล่งวัตถุดิบ การหาแรงงานและอัตราค่าจ้างแรงงาน และความพร้อมมูลของสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ถนน น้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ ฯลฯ ข้อพิจารณาเหล่านี้จะแตกต่างกันไปใน แต่ละแหล่งที่ตั้ง ซึ่งพิจารณาระหว่างการตั้งใกล้ตลาด การตั้งใกล้กับแหล่งวัตถุดิบ และการตั้ง อยู่ในสถานที่ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่พร้อมมูล ในการออกแบบสอบถามผู้ประกอบการโรงงาน อุตสาหกรรมได้คำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น โดยกำหนดเป็นปัจจัยสำคัญ 6 ประการ คือ แรงงาน ที่ดิน การขนส่ง โครงสร้างพื้นฐาน ความเชื่อมโยงด้านตลาดและวัตถุดิบ และ ปัจจัยอื่น ๆ โดยเป็นการตัดสินใจของผู้ประกอบการในการเลือกปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพล ต่อการเลือกที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม และระดับความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ต่อการประกอบ กิจการอุตสาหกรรม ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 4.15 และ 4.16)

ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกที่ตั้งโรงงาน

จากตารางที่ 4.15 แสดงถึงผลการสอบถามในเรื่องปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกที่ตั้ง โรงงาน เมื่อพิจารณาจากอัตราร้อยละของความถี่ในระหว่างปัจจัยหลัก จะเห็นความสำคัญของ ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสำคัญมากตามลำดับคือ

1. ใกล้แหล่งตลาด
2. ความสะดวกในการขนส่ง
3. ใกล้แหล่งวัตถุดิบ

4. ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน
5. ข้อพิจารณาทางด้านที่ดิน
6. การจ้างแรงงาน
7. การบริหารการจัดการ และกิจกรรมบริการอื่น ๆ

ตารางที่ 4.15 แสดงปัจจัยสำคัญที่สุดในการตัดสินใจเลือกทำเลที่ตั้งโรงงาน

ลำดับที่	ปัจจัย	ร้อยละ
1	ใกล้แหล่งตลาด	26.09%
2	การขนส่ง	21.74%
3	ใกล้แหล่งวัตถุดิบ	17.39%
4	โครงสร้างพื้นฐาน	15.22%
5	ที่ดิน	10.87%
6	แรงงาน	06.52%
7	อื่น ๆ	02.17%
รวม		100.00%

ในลำดับความสำคัญของปัจจัยลำดับที่หนึ่ง ใกล้แหล่งตลาด ลำดับที่สอง ความสะดวกในการขนส่ง และลำดับที่สาม ใกล้แหล่งวัตถุดิบ มีความเกี่ยวเนื่องกันอยู่มาก เนื่องจากสิ่งที่จะทำการขนส่งที่สำคัญก็คือ สินค้าและวัตถุดิบนั่นเอง ฉะนั้นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกที่ตั้งโรงงานจึงมีผลสรุปออกมาเป็นปัจจัยทั้งสามที่มีความสำคัญในลำดับแรก การอยู่ใกล้แหล่งตลาดนั้น น่าจะมีความหมายกว้างกว่าการประหยัดค่าขนส่งสินค้า ซึ่งน่าจะหมายถึงความรวมถึง ความสะดวกในการติดต่อกับลูกค้าหรือการเข้าถึงลูกค้าด้วย นอกจากนั้นความสะดวกทางด้านขนส่งสินค้า ยังหมายถึงรวมถึงการตั้งอยู่ในทำเลที่มีถนนเข้าถึงได้ดี สามารถติดต่อธุรกิจได้สะดวกอีกด้วย

ปัจจัยที่มีความสำคัญมากในลำดับรองลงมา คือ ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งในการประกอบอุตสาหกรรมจำเป็นต้องใช้สาธารณูปโภค เช่น น้ำประปาและไฟฟ้า ซึ่งอาจหมายถึงสิ่งสาธารณูปโภคด้านอื่น ๆ ด้วย

สำหรับข้อพิจารณาทางด้านที่ดินมีความสำคัญไม่น้อย แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการลงทุนของกิจการโรงงานอุตสาหกรรมที่จะตัดสินใจเลือกที่ตั้ง เป็นที่ทราบกันว่า ราคาที่ดินในเขต

กรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียงราคาที่ดินเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะในบริเวณที่มีถนนสายหลักมีการคมนาคมโดยสะดวก นอกจากนี้ยังมีผลสืบเนื่องมาจากการเก็งกำไรที่ดิน ซึ่งถ้าพิจารณาการเก็งกำไรที่ดินนี้ ด้านหนึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นให้กิจการอุตสาหกรรมกระจายออกไปสู่จังหวัดหรือท้องถิ่นที่มีราคาที่ดินไม่สูงนัก และยังเป็นบริเวณที่ตั้งที่ยังมีความสะดวกในการขนส่งสินค้าและวัตถุดิบ (หรือใกล้แหล่งตลาดและวัตถุดิบ) รวมทั้งวัตถุดิบและสินค้านักกลางที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ จังหวัดปริมณฑลของกรุงเทพมหานครก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน ชุมชนเมืองกระทุ่มแบนก็เป็นพื้นที่หนึ่งที่ได้รับการพิจารณาปัจจัยที่ดินในลักษณะนี้ โดยเป็นการขยายตัวของขอบเขตอุตสาหกรรม

ซึ่งถ้าพิจารณาความสำคัญของปัจจัยใกล้แหล่งตลาดและใกล้แหล่งวัตถุดิบ และปัจจัยข้อพิจารณาทางด้านที่ดิน ก็เป็นสิ่งยืนยันได้ประการหนึ่งว่าการตั้งอยู่ใกล้แหล่งตลาดและใกล้แหล่งวัตถุดิบนั้น โรงงานอุตสาหกรรมได้ตั้งอยู่ในตลาดและแหล่งวัตถุดิบซึ่งก็คือกรุงเทพมหานคร โดยจัดหาที่ดินในเขตที่ใกล้กรุงเทพมหานครและเป็นที่ดินที่ราคาไม่สูงจนเกินไป ในขณะที่เดียวกันก็เป็นบริเวณที่สามารถประกอบกิจการและขยายโรงงานได้ในอนาคต

สำหรับปัจจัยด้านการจ้างงานและการบริหารการจัดการหรือกิจกรรมบริการอื่น ๆ ปรากฏว่า โรงงานไม่ได้ให้ความสำคัญแก่ปัจจัยนี้มากรายนัก ในกรณีนี้อาจแปลความหมายได้เช่นเดียวกับกรณีการตั้งอยู่ใกล้ตลาด คือการที่กิจการในชุมชนเมืองกระทุ่มแบนสามารถจัดหาแรงงานหรือการใช้บริการต่าง ๆ จากกรุงเทพมหานครได้

การพิจารณาจากขนาดของกิจการ พบว่า กิจการขนาดย่อมจะให้ความสำคัญมากกับปัจจัยทางด้านการตลาด ปัจจัยความสะดวกในการขนส่ง และปัจจัยความพร้อมโครงสร้างพื้นฐาน ในขณะที่กิจการขนาดใหญ่ โดยเฉลี่ยแล้วจะให้ความสำคัญแก่ปัจจัยความสะดวกในการขนส่ง และการอยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบมากกว่าปัจจัยอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาตามประเภทอุตสาหกรรม จะพบว่า มีกลุ่มอุตสาหกรรม 3 ประเภท คือ อุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม แปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร อุตสาหกรรมเคมีและเคมีภัณฑ์ อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและอโลหะ ที่ตอบว่า การอยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกที่ตั้งอุตสาหกรรม ในจำนวนที่มากกว่าผู้ที่ให้ความสำคัญแก่ปัจจัยด้านการอยู่ใกล้แหล่งตลาด

สำหรับอุตสาหกรรมที่น่าจะพึ่งพิงวัตถุดิบมากเช่นกัน เช่น ผลิตภัณฑ์ไม้ ผลิตภัณฑ์ยาง ก็มีผู้ให้ความสำคัญแก่ปัจจัยทางด้านวัตถุดิบมากเช่นกัน แต่ยังมีอยู่น้อยกว่าปัจจัยทางด้านการอยู่ใกล้ตลาด แต่สำหรับกิจการอุตสาหกรรมที่มีลักษณะเป็นการพึ่งตลาด เช่น ผลิตภัณฑ์โลหะและเครื่องจักร ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ เครื่องไฟฟ้า และอุปกรณ์อะไหล่ ได้ให้ความสำคัญแก่ปัจจัยด้านการตลาดที่มากกว่าอย่างชัดเจน สำหรับความสะดวกในการขนส่ง จะมีการให้ความสำคัญเป็นพิเศษในอุตสาหกรรมไม้และกระดาษ อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและโลหะ และอุตสาหกรรมเครื่องจักร เครื่องยนต์ นอกจากนี้กิจการในกลุ่มเครื่องจักรเครื่องยนต์ ได้ให้ความสนใจแก่ปัจจัยอื่น ๆ ในด้านการจ้างแรงงานมากกว่าในกิจการอุตสาหกรรมอื่น ๆ แต่มีกิจการอุตสาหกรรมสิ่งทอ ผลิตภัณฑ์ไม้ และผลิตภัณฑ์โลหะก็ให้ความสำคัญแก่ปัจจัยนี้มากเช่นกัน

ตารางที่ 4.16 แสดงปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการตัดสินใจเลือกทำเลที่ตั้งโรงงาน ความประเภทอุตสาหกรรม

ปัจจัย	อาหาร	สิ่งทอ	ไม้/กระดาษ	เคมี	ยาง พลาสติก	อลูมิเนียม	โลหะ	เครื่องยนต์	ไฟฟ้า	อื่น ๆ
ใกล้แหล่งตลาด	11.11%	33.33%	36.36%	0.00%	37.50%	0.00%	33.33%	36.36%	57.14%	0.00%
การขนส่ง	11.11%	25.00%	18.18%	28.57%	12.50%	27.27%	22.22%	27.27%	28.57%	66.67%
ใกล้แหล่งวัตถุดิบ	55.56%	8.33%	27.27%	42.86%	25.00%	36.36%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
โครงสร้างพื้นฐาน	0.00%	0.00%	0.00%	14.29%	12.50%	18.18%	11.11%	18.18%	14.29%	33.33%
ที่ดิน	22.22%	16.67%	0.00%	14.29%	12.50%	9.09%	11.11%	0.00%	0.00%	0.00%
แรงงาน	0.00%	16.67%	18.18%	0.00%	0.00%	0.00%	22.22%	18.18%	0.00%	0.00%
อื่น ๆ	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	9.09%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
รวม	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

จากปัจจัยหลักข้างต้น สิ่งที่จะประเมินความสำคัญของปัจจัยดังกล่าวต่อการตัดสินใจตั้งโรงงานในชุมชนเมืองกระทู้แบบคือ การพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละปัจจัย โดยกำหนดค่าความสำคัญสูงมาก=5 ความสำคัญสูง=4 ความสำคัญปานกลาง=3 ความสำคัญต่ำ=2 และความสำคัญต่ำมาก=1 ซึ่งจะได้ค่าคะแนนรวมเพื่อนำมาหาค่าเฉลี่ยของปัจจัย ผลที่ได้มีดังนี้

1. ปัจจัยแรงงาน ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญอยู่ในระดับค่อนข้างสูงคือ การพัฒนาฝีมือแรงงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 และปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญรองลงมาได้แก่ ระดับค่าแรงและเงินเดือน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 และมีแรงงานฝีมือเพียงพอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 ส่วนปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำคือ การรวมกลุ่มแรงงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 และมีแรงงานไร้ฝีมือเพียงพอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.11

การพิจารณาของผู้ประกอบการแสดงให้เห็นว่าในชุมชนเมืองกระทุ่มแบนมีปัจจัยแรงงานเป็นส่วนประกอบในการตัดสินใจ ซึ่งโดยทั่วไปแหล่งที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมากจะก่อให้เกิดการหลั่งไหลของแรงงานเข้ามาในพื้นที่โดยเฉพาะแรงงานไร้ฝีมือซึ่งมีอยู่เพียงพอและสามารถหาได้ง่าย ผู้ประกอบการจะให้ความสำคัญกับแรงงานฝีมือมากกว่า สิ่งที่เป็นเครื่องตัดสินใจที่สำคัญคือระดับค่าแรง เงินเดือน และการพัฒนาฝีมือแรงงาน ซึ่งโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานจำนวนมากก็ย่อมต้องการประหยัดค่าใช้จ่ายในการจ้างงานอย่างที่สุด ในขณะที่ก็ต้องการแรงงานที่มีความชำนาญในงานอุตสาหกรรมอยู่แล้ว จะช่วยให้ลดค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมลงได้ ส่วนการรวมกลุ่มแรงงานแม้ว่าจะยังมีส่วนในการตัดสินใจไม่มากแต่ก็เห็นได้ว่าผู้ประกอบการจำนวนไม่น้อยให้ความสนใจเรื่องนี้เพิ่มขึ้น

อุตสาหกรรมต้องการแรงงาน ทั้งแรงงานฝีมือและแรงงานไร้ฝีมือ ซึ่งจะพิจารณาถึงจำนวนแรงงานและค่าจ้างที่มีผลต่อสัดส่วนต้นทุนแรงงานในต้นทุนการผลิต โรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในชุมชนเมืองกระทุ่มแบนจะได้รับประโยชน์จากการรวมตัวของแรงงาน เนื่องจากเป็นประเภทอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานจำนวนมาก โดยเฉพาะอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ โรงงานอุตสาหกรรมเหล่านี้ตั้งอยู่ในเขตสุขาภิบาลอ้อมน้อย ซึ่งเป็นบริเวณที่มีแรงงานรวมตัวกันหนาแน่น ทำให้โรงงานมีโอกาสเลือกได้มากและมีผลต่อค่าใช้จ่ายของกิจการ นอกจากนี้การตั้งโรงงานในชุมชนเมืองจะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการสร้างบ้านพัก บริการสาธารณสุข และ การคมนาคมในการเดินทางมาทำงานของแรงงานอีกด้วย จากการรวมตัวของแรงงานจึงเป็นตลาดของสินค้าบริโภค ทำให้อุตสาหกรรมประเภทอาหารกระจุกตัวอยู่บริเวณชุมชนเป็นกลุ่มใหญ่

2. ปัจจัยที่ดิน ปัจจัยที่ดินมีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเรื่องราคาที่ดิน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ลำดับรองลงมาคือค่าใช้จ่ายในการพัฒนาที่ดิน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 และมีที่ดินสำหรับขยายโรงงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11

ในชุมชนเมืองกระทุ่มแบนมีที่ดินเพียงพอสำหรับขยายโรงงาน ก็เนื่องจากยังคงมีพื้นที่ที่ไม่ได้พัฒนาปล่อยไว้รกร้างว่างเปล่าจำนวนมาก แต่ราคาที่ดินที่สูงขึ้นก็เป็นข้อจำกัด หรือการเสียค่าใช้จ่ายในการพัฒนาที่ดินจำนวนมากก็จะเป็นการเพิ่มการลงทุนในที่ดินมากขึ้นไปอีก

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมในชุมชนเมืองกรุงเทพมหานคร

ปัจจัย		ค่าเฉลี่ย
1. แรงงาน	1.1 มีแรงงานฝีมือเพียงพอ	3.43
	1.2 มีแรงงานไร้ฝีมือเพียงพอ	2.11
	1.3 ระดับค่าแรงและเงินเดือน	3.54
	1.4 การพัฒนาฝีมือแรงงาน	3.76
	1.5 การรวมกลุ่มแรงงาน	2.96
2. ที่ดิน	2.1 มีที่ดินสำหรับขยายโรงงาน	3.11
	2.2 ราคาที่ดิน	4.24
	2.3 ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาที่ดิน	3.26
3. การขนส่ง	3.1 ถนนสายหลัก	4.24
	3.2 สภาพถนนดี	4.07
	3.3 มีบริการด้านการขนส่ง	3.28
	3.4 การจราจรคล่องตัว	3.61
	3.5 ขนส่งทางน้ำสะดวก	1.78
4. โครงสร้างพื้นฐาน	4.1 ไฟฟ้า	4.43
	4.2 น้ำประปา	4.52
	4.3 น้ำบาดาล	4.13
	4.4 แหล่งน้ำคลอง/แม่น้ำ	3.89
	4.5 บริการโทรคมนาคม	3.98
	4.6 การกำจัดขยะ	3.63
	4.7 การกำจัดน้ำเสีย	4.00
	4.8 บริการทางสังคม (โรงเรียน โรงพยาบาล)	3.39
	4.9 ที่อยู่อาศัย	3.35
5. ใกล้เคียงวัดดูดิบ	3.93	
6. ใกล้เคียงตลาด	4.24	
7. ปัจจัยอื่น ๆ	7.1 การส่งเสริมการลงทุน	3.13
	7.2 การค้าส่ง-ค้าปลีก	3.83
	7.3 การเข้าถึงสถาบันราชการ	2.89
	7.4 การเงินการธนาคาร	4.02
	7.5 บริการด้านการตลาด	3.70
	7.6 ภาษี	3.35

จากบริเวณที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมริมถนนเพชรเกษมได้รวมตัวกันเป็นบริเวณใหญ่ขึ้น ๆ โรงงานประเภทต่าง ๆ มักตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงกัน และขยายจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เพราะปัจจัยเส้นทางคมนาคมเป็นสิ่งสำคัญ และยังเป็นเขตที่มีบริการสาธารณูปโภคพร้อมเช่น น้ำประปา ไฟฟ้า ตลาด การเก็บขยะ เป็นต้น บริเวณที่มีความพร้อมด้านต่าง ๆ เหล่านี้จะก่อให้เกิดการประหยัดจากการรวมตัว แต่ก็ยังเป็นข้อเสียในส่วนที่อาจทำให้ราคาที่ดินเพิ่มสูงขึ้น ทำให้โรงงานบางส่วนจึงพิจารณาเลือกที่ตั้งที่ราคาที่ดินไม่สูงนัก และยังสามารถเข้าถึงได้สะดวกในบริเวณถนนเศรษฐกิจ 1

3. ปัจจัยการขนส่ง สิ่งที่สำคัญต่อการตัดสินใจในการเลือกที่ตั้งอยู่ที่การตั้งอยู่ในบริเวณถนนสายหลัก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 และสภาพถนนดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 ในลำดับรองลงมา คือ การจราจรคล่องตัว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 และการมีบริการด้านการขนส่ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 ส่วนการขนส่งทางน้ำค่อนข้างต่ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.78

ปัจจัยการขนส่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจเลือกที่ตั้งของผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมในชุมชนเมืองแห่งนี้ ซึ่งปรากฏให้เห็นการกระจายตัวโรงงานบริเวณถนนเพชรเกษมและถนนเศรษฐกิจ 1 เพราะโรงงานต้องการความสะดวกในการขนส่งจากการตั้งอยู่ใกล้ถนนสายหลัก และถ้าได้รับการปรับปรุงถนนให้อยู่ในสภาพที่ดีจะทำให้การจราจรคล่องตัวสูง การขนส่งสินค้าหรือวัตถุดิบก็จะมีประสิทธิภาพ ส่วนการบริการด้านการขนส่งจะเป็นกิจกรรมเสริมสำหรับการอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งยิ่งขึ้น สำหรับการขนส่งทางน้ำไม่ค่อยมีความสำคัญทั้ง ๆ ที่มีแม่น้ำท่าจีนเป็นเส้นทางน้ำสายสำคัญ ก็เนื่องจากไม่มีเส้นทางที่จะเชื่อมต่อไปยังท่าเรือหรือบริเวณแหล่งตลาดและแหล่งวัตถุดิบ ซึ่งโรงงานโดยส่วนใหญ่เห็นว่ามีความสะดวกในการขนส่งทางรถยนต์มากกว่า

จากการสอบถามผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมข้างต้นได้แสดงให้เห็นว่า โรงงานอุตสาหกรรมทุกแห่งใช้การขนส่งด้วยทางรถยนต์ จึงจำเป็นที่โรงงานเหล่านี้จะต้องตั้งอยู่บริเวณที่มีเส้นทางคมนาคมทางรถยนต์เข้าถึงได้สะดวก ซึ่งจะต้องเชื่อมต่อกับถนนสายหลัก ถนนเพชรเกษมและถนนเศรษฐกิจ 1 แต่เนื่องจากในพื้นที่ชุมชนเมืองแห่งนี้ยังไม่มีเส้นทางคมนาคมสายรองอื่นใด โรงงานอุตสาหกรรมทั้งหลายจึงต้องเลือกที่ตั้งอยู่ในบริเวณริมถนนเพชรเกษมและถนนเศรษฐกิจ 1

4. ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐาน ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานทุกปัจจัยมีความสำคัญสูงทั้งสิ้น โดยปัจจัยที่มีความสำคัญสูงต่อการตัดสินใจเลือกที่ตั้งโรงงาน ได้แก่ ไฟฟ้า น้ำประปา น้ำบาดาล และการกำจัดน้ำเสีย ส่วนปัจจัยที่มีความสำคัญค่อนข้างสูง ได้แก่ บริการโทรคมนาคม แหล่งน้ำคลอง/แม่น้ำ การกำจัดขยะ บริการทางสังคม และที่อยู่อาศัย

5. ปัจจัยใกล้แหล่งวัตถุดิบ มีความสำคัญต่อการเลือกที่ตั้งโรงงานค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93

6. ปัจจัยใกล้แหล่งตลาด มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกที่ตั้งโรงงานสูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24

7. ปัจจัยอื่น ๆ ปัจจัยที่มีความสำคัญสูงคือ การเงินการธนาคาร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 สำหรับปัจจัยที่มีความสำคัญค่อนข้างสูง ได้แก่ การค้าส่ง-ค้าปลีก บริการด้านการตลาด ภาษี และการส่งเสริมการลงทุน โดยมีความสำคัญของปัจจัยเรื่องการเข้าถึงสถาบันราชการต่อการตัดสินใจค่อนข้างต่ำ

การตัดสินใจเลือกที่ตั้งโรงงานของผู้ประกอบการทั่วไป มักเลือกทำเลที่ตั้งที่จะสามารถประหยัดต้นทุนปัจจัยการผลิตดังกล่าวข้างต้นให้ต้นทุนต่ำที่สุดเพื่อผลกำไรให้มากที่สุด ผู้ประกอบการจะมีเหตุผลและความจำเป็นแตกต่างกันไป การตัดสินใจในลักษณะนี้เป็นพฤติกรรมของผู้ประกอบการที่ตัดสินใจเลือกที่ตั้งโรงงานด้วยปัจจัยต่าง ๆ ผลที่ปรากฏออกมาจากตัดสินใจเป็นรูปแบบที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมที่มีการกระจุกตัวของโรงงานในชุมชนเมืองกระจุกแบบ โดยเฉพาะตำบล อ้อมน้อย เพราะนอกจากจะเป็นบริเวณที่โรงงานอุตสาหกรรมสามารถเข้าถึงแหล่งตลาด แหล่งวัตถุดิบจากกรุงเทพมหานครได้สะดวก เนื่องจากมีถนนเพชรเกษมที่เชื่อมโยงพื้นที่บริเวณนี้เข้าเป็นอาณาบริเวณเดียวกันกับพื้นที่ชานเมืองของกรุงเทพมหานคร ก็ยังเป็นแหล่งที่ตั้งที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกหรือปัจจัยที่มีส่วนในการประกอบกิจการอุตสาหกรรมอยู่พร้อมมูล เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

การที่อุตสาหกรรมเริ่มต้นจากจุดเล็ก ๆ แล้วขยายตัวเป็นเขตอุตสาหกรรมใหญ่เช่นนี้ เป็นเพราะอุตสาหกรรมเหล่านี้ได้ประโยชน์จากการประหยัดของการรวมตัว ซึ่งถือว่าเป็นการประหยัดภายนอก (external economies) โดยอุตสาหกรรมจำเป็นต้องใช้บริการสาธารณูปโภคภายใน

ชุมชนเมือง เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า ถนน ฯลฯ และบริการที่จำเป็น เช่น ธนาคาร ร้านค้า

อย่างไรก็ตามการประหยัดจากการรวมตัวนี้มีจุดจำกัด เพราะอุตสาหกรรมที่มีอยู่เป็นจำนวนมากยังต้องการปัจจัยต่าง ๆ ที่จะสามารถอำนวยความสะดวกเพื่อการผลิตเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่แนวโน้มปัญหาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นตามมา คือ ที่ดินมีราคาสูงขึ้น การขาดแคลนบริการสาธารณสุข น้ำประปา การกำจัดน้ำเสีย การจัดเก็บขยะ และที่สำคัญคือโครงข่ายเส้นทางคมนาคม

สำหรับความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมในชุมชนเมืองกระจุกตัว มีดังนี้

1. ปัจจัยแรงงาน ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นว่าจำนวนแรงงานมือ และแรงงานไร้ฝีมือยังมีไม่เพียงพอกับความต้องการ และการขาดแคลนแรงงานนี้อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้ประกอบการเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างงานสูงจึงแสดงความคิดเห็นออกมาว่าระดับค่าแรงและเงินเดือนค่อนข้างสูง หรืออาจเป็นเพราะมีการรวมกลุ่มแรงงานสูงด้วย แต่อย่างไรก็ตามเป็นแหล่งงานแห่งหนึ่งที่มีการพัฒนาฝีมือแรงงานสูง

2. ปัจจัยที่ดิน โดยทั่วไปก็ยังพอมีที่ดินเพียงพอสำหรับขยายโรงงาน ถึงแม้จะมีความต้องการที่ดินแต่การที่ราคาที่ดินค่อนข้างสูงหรือการเสียค่าใช้จ่ายในการพัฒนาที่ดินสูงก็เป็นข้อจำกัดที่แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่คิดเช่นนั้น

3. ปัจจัยการขนส่ง ความคิดเห็นส่วนใหญ่แสดงให้เห็นว่าชุมชนเมืองกระจุกตัวเป็นบริเวณที่มีศักยภาพในด้านการขนส่งค่อนข้างสูง ก็เพราะมีเส้นทางคมนาคมถนนสายหลัก มีการปรับปรุงถนนให้อยู่ในสภาพที่ดีซึ่งเป็นผลให้การจราจรคล่องตัว จะขาดไปก็เพียงการบริการด้านการขนส่งและการขนส่งทางน้ำ

4. ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งสาธารณูปโภคสาธารณูปการที่มีความพร้อมอยู่แล้ว ได้แก่ ไฟฟ้า บริการโทรคมนาคม บริการทางสังคม เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล และที่อยู่อาศัย ส่วนสาธารณูปโภคที่ยังมีปัญหา ได้แก่ น้ำประปา การกำจัดขยะ และการกำจัดน้ำเสีย รวมถึงปัญหาเรื่องแหล่งน้ำบาดาล และแหล่งน้ำคลอง/แม่น้ำ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม

ตารางที่ 4.18 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมในชุมชนเมืองกรุงเทพมหานคร

ปัจจัย		ประเมินค่าปัจจัยในชุมชนเมืองกรุงเทพมหานคร				
		สูงมาก	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำมาก
1. แรงงาน	1.1 มีแรงงานฝีมือเพียงพอ	2.17	6.52	17.39	47.83	26.09
	1.2 มีแรงงานไร้ฝีมือเพียงพอ	8.70	36.96	43.48	10.87	0.00
	1.3 ระดับค่าแรงและเงินเดือน	2.17	50.00	47.83	0.00	0.00
	1.4 การพัฒนาฝีมือแรงงาน	13.04	54.35	26.09	6.52	2.17
	1.5 การรวมกลุ่มแรงงาน	48.70	19.57	34.78	32.61	4.35
2. ที่ดิน	2.1 มีที่ดินสำหรับเช่าโรงงาน	8.70	28.26	34.78	21.74	6.52
	2.2 ราคาที่ดิน	32.61	58.70	8.70	0.00	0.00
	2.3 ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาที่ดิน	13.04	36.96	39.13	6.52	4.35
3. การขนส่ง	3.1 ถนนสายหลัก	41.30	41.30	17.39	0.00	0.00
	3.2 สภาพถนนดี	39.13	28.26	32.61	0.00	0.00
	3.3 มีบริการด้านการขนส่ง	19.57	15.22	47.83	8.70	8.70
	3.4 การจราจรคล่องตัว	34.78	26.09	17.39	8.70	13.04
	3.5 ขนส่งทางน้ำสะดวก	0.00	0.00	17.39	43.48	39.13
4. โครงสร้างพื้นฐาน	4.1 ไฟฟ้า	43.48	56.52	0.00	0.00	0.00
	4.2 น้ำประปา	0.00	0.00	6.52	34.78	58.70
	4.3 น้ำบาดาล	0.00	4.35	39.13	39.13	17.39
	4.4 แหล่งน้ำคลอง/แม่น้ำ	0.00	19.57	47.83	34.78	4.35
	4.5 บริการโทรคมนาคม	36.96	32.61	21.74	8.70	0.00
	4.6 การกำจัดขยะ	0.00	6.52	13.04	41.31	39.13
	4.7 การกำจัดน้ำเสีย	0.00	10.87	13.04	36.96	39.13
	4.8 บริการทางสังคม (โรงเรียน โรงพยาบาล)	15.22	43.48	26.09	13.04	2.17
	4.9 ที่อยู่อาศัย	10.87	41.30	30.43	6.52	10.27
5. โกลด์แหล่งวัตถุดิบ		39.13	30.43	26.09	4.35	0.00
6. โกลด์แหล่งตลาด		52.17	23.91	19.57	4.35	0.00
7. ปัจจัยอื่น ๆ	7.1 การส่งเสริมการลงทุน	13.04	26.09	34.78	13.04	13.04
	7.2 การค้าส่ง-ค้าปลีก	17.39	54.35	21.74	6.52	0.00
	7.3 การเข้าถึงสถาบันราชการ	4.35	13.04	52.17	28.26	3.17
	7.4 การเงินการธนาคาร	32.61	41.30	21.74	4.35	0.00
	7.5 บริการด้านการตลาด	21.74	32.61	39.13	6.52	0.00
	7.6 ภาษี	21.74	23.91	30.00	15.22	8.70

5. ปัจจัยใกล้แหล่งวัดถดถิบ ชุมชนเมืองแห่งนี้มีความพร้อมด้านนี้สูงอยู่แล้วเนื่องจากมีแหล่งวัดถดถิบส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานคร

6. ปัจจัยใกล้แหล่งตลาด ก็เป็นเช่นเดียวกับปัจจัยใกล้แหล่งวัดถดถิบ และยิ่งไปกว่านั้นผู้ประกอบการยังเห็นศักยภาพในปัจจัยนี้สูงมากอย่างชัดเจน

7. ปัจจัยอื่น ๆ สิ่งที่โรงงานอุตสาหกรรมได้รับประโยชน์ในการตั้งโรงงานที่นั่นนอกจากจะเรื่องการเงินการธนาคารแล้ว ก็คือการค้าส่ง-ค้าปลีก หรือบริการด้านการตลาด ซึ่งเป็นกิจกรรมบริการที่จะเป็นส่วนสนับสนุนการค้าเนนการด้านบริหารการจัดการ แต่ปัจจัยที่มีศักยภาพค่อนข้างต่ำคือ การส่งเสริมการลงทุน สำหรับปัจจัยการเข้าถึงสถาบันราชการก็ยิ่งพอจะมีความสะดวกอยู่บ้าง ส่วนเรื่องภาษีส่วนใหญ่เห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย